

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-útitára.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
műszaki bizottságának

1904. évi okt. hó 28-ikán (szombat) d. u. 4 órakor a „Köztelek” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Jelentés a csikszeredai gépbemutató eredményéről.
2. Jelentés az Ivanits-féle gőzeke-kipróbálás eredményéről.
3. Motoros szántó gépver. eny ügyének megvitatása.

Eolla Mihály s. k.,
biz. elnök.

Szállítási igazolványok kiállítása.

Az utóbbi időben oly igen nagy számban fordulnak hozzánk szállítási igazolványok kiállításáért, hogy ez igen nagy anyagi megterhelést okoz egyesületünknek.

Erre való tekintettel, egyesületi tanácsunk határozatából ezentúl csak azon tagjaink részére fogunk szállítási igazolványokat kiállítani, akik azok kiállításáért és postaköltségeért darabonként 20 fillért bélyegeken beküldenek. Kérjük ennél fogva a szállítási igazolványok kiállításáért hozzánk forduló tisztelt tagjainkat, hogy levelükkel minden alkalommal minden kiállítandó igazolvány után darabonként 20 fillérsnyi bélyeget beküldeni sziveskedjenek.

Ezen intézkedés október 15-én lép életbe.

Igazgató.

Inség-akció.

Tallán Béla földmivvelésügyi miniszter beszámolt a képviselőház előtt azokról az intézkedésekről, melyeket a takarmányhiányból eredő bajok enyhítése céljából idáig életbe léptetett. Jelentéséből kitűnik, hogy a helyzet az augusztus végei és a szeptemberi országos esőzések következtében jelentékenyen javult, mert a répa, burgonya s a sarju feljavult s a legeltetés az ország nagy részében ismét lehetővé vált. Mindazonáltal ez az utólagos esőzés az augusztus hó elsején hivatalosan megállapított ötven százalékos takarmányhiányt nem pótolhatta. Ennél fogva a földmivvelésügyi miniszternek kellett gondoskodnia az egyes vidékeken jelentkező takarmányhiány pótlásáról; amire nézve az előrelátó intézkedések egész sorozatát foganatosította.

De mert az idej nagy aszályok nemcsak az állati eleséget, hanem az emberi eleséget is megtámadták, ezért az állam egyes vidéki raktárakban élelmiszereket fog árusítani normális árakban. Végül az inség által sújtott köznépek rendkívüli munkaalkalmat nyújt a kormány oly módon, hogy a beruházási törvény alapján teljesítendő oly munkákat is az idén fog végeztetni, melyeket a jövő esztendőre terveztek.

Senki se ringathatja magát abban a reményben, hogy e nagyjában körvonalozott intézkedések az idej mostoha esztendő bajait teljesen orvosolni fogják. Sok millióra rug az a veszteség, amit a gazdaközönség a terméshiány miatt szenved. E veszteséget pótolni lehetetlenség. A kormány mindössze azt igyekezett

megakadályozni, hogy a már szenvedett veszteségek ne növekedjenek, ami kétségtelenül bekövetkezik, ha magukra hagyjuk a dolgokat és engedjük a katasztrófa talaján felburjánzó a nyereszkes parasitáit. Miként eső után a gomba terem a földön ismeretlen csirából, úgy a terméseredmények rendkívüli fordulatai rendszerint a spekuláció felburjánzásának kedveznek és sokszor nem is annyira a terméshiány katasztrófája vészterhes, mint inkább e katasztrófa kihasználása betetőzése a spekuláció által. Láttuk, hogy a rossz termés csapásából most is az élelmiszerekkel üzött nyereszkesek merítik le a hasznot, megdöbbentő szemérmelenséggel. A vidéki kis embereket is bizonyára a náluknál is éhesebb áruzsora várta téli prédaként. Megakadályozni a kizsákmányolást minden vonalon: már ez magában véve megfizethetlen jó szolgálat.

A földmivvelésügyi miniszter intézkedéseinek is éppen abban áll egyik hasznos jelentősége, hogy a kiaknázó műveletek ellenében védelmet nyújt a gazdáknak, legalább annyit, amennyit nyújthat anélkül, hogy valamit odaajándékozná. És hogy e tekintetben nagy körültekintéssel járt el, azt különösen a kisgazdáknak kell róla hálásan elismerniök.

Mégis az ajándékozás jellegétől teljesen mentes ez az akció, amit feltétlenül helyeselünk. Nézetünk mindig az volt, hogy direkt ajándékokat ne adjon az állam, mert ez nagyon demoralizál. Kiváltképpen a mi viszonyaink között kell őrizkedni attól, hogy megfelelő munkateljesítmény megkövetelése nélkül osszunk segélyt. Ehelyett inkább az ön-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. sz.

Gabona-osztály.

Erőtakarmány-osztály.

Tenyészállat-osztály.

Gép-osztály.

Vetőmag-osztály.

Gazdasági anyag-osztály.

Borgazdasági osztály.

Biztosítási osztály.

Díjszabási osztály.

Alaptőke: 528,600 kor. Tartalékalap: 220,000 kor. Forgalmi

visszatérítési alap: 81,409 korona. Tagok száma: 1023.

Prospektust ingyen és bérmentve küldünk.

Az 1904. évi

== Őszi és téli anyag- és géparjegyzékünk ==

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

Egyéb idény-árjegyzékeink a következők: Tavaszi és őszi magárjegyzék. — Tavaszi anyag és géparjegyzék. — Tavaszi szőlő- és kertművelési árjegyzék. — Szüreti és borgazdasági árjegyzék. — Aratási és cséplési árjegyzék.

A szövetkezetbe való belépés áldozattal nem jár!

Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő! Nyomtatványokat szívesen küldünk.

Mai számunk 28 oldal.

segély eszméjéhez kell vezetnünk az embereket s az államtól teljesen elegendő, ha megadja a hiányzó kezdeményező erőt s abban az arányban támogatja az egyént, amint ez önmagán igyekszik segíteni. Nem vonjuk kétségbe a földművelésügyi miniszter helyes szociális érzékét, csupán figyelmeztetünk arra, hogy az államnak vigyázni kell, nehogy kezdeményező és támogató akciójában a maga hivatalos szerveivel tulságosan előtérbe lépjen. Mindenesetre rokonszenves elismerést viv ki a kormány, ha mint munkaadó, mint vetőmag-osztogató, mint takarmány- és élelmiszerek-árúsító minden vonalon ő maga jelentkezik a nép előtt, a gondviselés földi kreaturájaként; de az ilyen gyakori jelentkezésekből végre is az államszociális-musnak kell kibontakoznia.

A természet oly csodás tapintattal osztogatja ajándékait: a harmat, az eső megöntözi a csírákat, a nap meleget ad neki s mikor e sok természeti adomány segítségével előttünk áll a kifejlődött növény, úgy tekintjük azt, mint az emberi munka és szorgalom megillető eredményét. Az adományozásnak bizonyára ez a formája a legtökéletesebb, mert legkevésbé sérti az embernek önjerejébe vetett bizalmát. És azt hisszük, az állami segítő beavatkozásnak is ily tökéletes haszonra kell törekednie: hogy ez a haszon az egyéni igyekezetnek és ne az állami gondoskodásnak váljék reklámjává s hogy az egyént és a társadalmat az önmagával való teheteflenség gondolata egy pillanatra se fertőzze meg. Legszerencsésebbnek azért azt az állami akciókat tartjuk, mely a kellő irányítás és ellenőrzés mellett, társadalmi akciók medrén át vezet le a gyámolító erőt. Kétszeresen értékes lesz a kormány segítsége, ha azt ily módon nyújtja át a rászorultaknak.

De ha a segélynyújtás formáira nézve itt-ott észrevételeink merülnének is fel, annál szívesebben elismerjük, hogy Tallián földművelésügyi miniszter nagy ambícióval, buzgalommal és körültekintéssel járt el az aszályokozta inség enyhítése körül, s idáig mindazt igyekezett megtenni, amit egy komoly s lelkiismeretes földművelésügyi minisztertől elvárhatunk.

Tallián miniszternek a képviselőház elé terjesztett jelentését az inségakció-ról röviden alább adjuk.

A földművelésügyi miniszter a képviselőház okt. 12-iki ülésén alábbi kijelentéseket tette:

Tett és teendő intézkedéseimet kronologikus sorrendben kívánom elősorolni. Nagyon természetes, hogy a tett és a még teendő intézkedéseknek minden egyes részletére nem terjeszkedhetem ki, azon okból sem, mert az akció előkészítése teljesen befejezve még most nincs, hanem csak akkor lesz, ha az összes részletes jelentések az ország minden egyes részéből be fognak érkezni, a mikor is nemcsak előterjesztést fogok tenni, hanem egyúttal törvényjavaslatot is fogok benyújtani.

Május hóban már utasítottam az összes gazdasági tudósítót, hogy a takarmánytermésre vonatkozó jelentéseiket terjeszszék be hozzám. A június 15-én beérkezett első jelentések, szembeállítva az 1903. évi termés eredményével 36%, a július 15-én beérkezett jelentések 38% és az augusztus hó elején beküldött jelentések 50% átlagos hiányát mutatták ki a takarmánytermésnek. A helyzetről teljesen tiszta képet kapván, a magyar kormány, f. évi augusztus 12-én kiadta a takarmánykiviteli tilalmat.

Időközben, augusztusban és szeptemberben, az ország legnagyobb részében megindultak az esőzések, úgy, hogy nemcsak a répa-, burgonya- és sarjuvetések, de egyúttal a legelő is annyira feljavultak, hogy az ország nagy részében a legeltetés ismét lehetővé vált. Ez és az a tény, hogy a takarmánykiviteli tilalom idejekorán életbe léptetett, mindenesetre igen erősen könnyített a helyzeten. És itt meg kell jegyezni, hogy a takarmánykiviteli tilalomnak, mely ezen kedvezőbb helyzet előidézéséhez, meggyőződésem szerint, igen nagy mértékben hozzájárult, a jövő tavaszig való fentartását nemcsak ezen szempontból, hanem hadügyi és egészségügyi szempontból is elkerülhetlenül szükségesnek tartom.

Általános inségről és általános takarmány-szükségről Magyarországon szó sincs és szó nem lehet. Vannak azonban tényleg vidékek, körzetek, egyes törvényhatóságokban egyes vidékek és körzetek kisebb részei, amelyek szükségben szenvednek úgy az élelmiszerek, mint a takarmányt illetőleg, s amelyeknek segítésére, támogatására a kormánynak gondolnia kell.

A nyári szárazságra való tekintettel a magyarországi összes kincstári erdőhatóságokat felhatalmaztam, hogy a lombtakarmányt és az alomgyűjtést minden kincstári erdőben teljesen ingyen engedjék meg olyan egyéneknek, akiknek arra szükségük van. Az egyes kincstári erdőhatóságokat pedig általánosságban felhatalmaztam arra, hogy a legeltetést és fűkaszálást, fűsarlózást minden erdőben, tehát nemcsak a kincstári, hanem a tilalom alatt álló erdőkben is ott, ahol az erdei károkat nem okoz, a szükségét szenvedő lakosságnak 50%-os árengedmény mellett engedélyezzék.

Az első minisztertanács ezzel a kérdéssel ez évi július 28-án foglalkozott és felhatalmazott engem takarmányneműeknek, tengeri- és burgonya-vetőmagnak beszerzésére. Az augusztus 4-iki minisztertanács újabb előterjesztésén re ezen irányban tágabb körű felhatalmazást adott;

a szeptember 8-án megtartott minisztertanács megbízott engem ezen egész akció vezetésével, minden idevonatkozó intézkedés végrehajtásával. A szeptember 22-iki minisztertanács ezirányban tett összes intézkedéseimet tudomásul vette.

Most már a kormány elvi álláspontját kívánom rövid néhány szóval jellemezni arra vonatkozólag, hogy milyen módon gondoljuk ezen kérdésben a további intézkedést. A kormány álláspontja az, hogy *kézpénzsegélyeket adni nem helyes és nem célszerű*. Ezzel szemben helyesnek és szükségesnek tartja, hogy ott, ahol tényleges szükség merül fel, *munkát biztosítson* az illető szegény embereknek, és pedig első sorban az 1904. t. cz., a beruházási törvény keretében belül aképp, hogy az 1904-re és esetleg 1905-re biztosított munkákon felül oly munkák is, amelyek a későbbi időre tervezettek, a beállott szükség folytán már most, 1904 őszén, sőt 1905 tavaszán is végrehajthatók legyenek.

A kereskedelemügyi miniszter ur utasította az összes államépítészeti hivatalokat, hogy azon vármegyékben, amelyekben a beruházási hitel terhére foganatosítandó építkezések csak 1905 utáni időre voltak kilátásba véve, az ide vágó terveket és a költségvetéseket rögtön készítsék el; azokon a vidékeken pedig, ahol a beruházási törvényjavaslat nem kontemplál új munkákat, a törvényhatóságiközutakon szükséges nagyobb mérvű javítási terveket is adják be. Az én tárczám terhére első sorban felhívtam a vízrendezési és vízszabályozási társulatokat, hogy mindazon munkákat, amelyek költségvetéseikbe fel vannak véve az 1904. és 1905. évre, lehetőleg úgy csoportosítsák és úgy vonják össze, hogy már az idén, 1904. év őszén e munkálatok teljesíthetők legyenek. Azonkívül számbavettem azon állami építési munkálatokat, amelyek szintén 1904. és 1905. évre voltak tervezve s amelyek szintén igen nagy mennyiséget tesznek ki és ezeknek a munkálatoknak összes terveit elkészítettem. Azok készen is vannak és ahol és amennyiben szüksége mutatkozik ilyen munkálatok teljesítésének, vagy olyan munkálat teljesítésének is, amelyhez esetleg távolabbi vidékről nagymennyiségű munkást szállíthatunk, hogy azok ott téli keresményüket megkereshessék, ezen munkálatok ez év őszén, vagy a jövő tavasszal mindenesetre teljesíthetők lesznek.

Azonkívül, t. ház rendelkezésemre állanak még egy a beruházási törvény, mint tárczám költségvetésének keretében belül is egyéb szabályozási és patakrendezési munkálatok, amelyeknek összes terveit elkészítettem és fel fogom használni akkor és ott, amikor és ahol azokat felhasználni szükséges, szintén még a folyó év őszén vagy a jövő év tavaszán.

Az olyan munkálatoknál, ahol szükség merül fel annak, hogy a legutóbb említett eljárás illetőleg az állam segélyezésével vagy támogatásával bizonyos munkák hajtassanak végre, ott, ha az ilyen határozatok nem lennének gyorsan meghozhatók, vagy ha az illető testületeknek, községeknek, vagy vármegyéknek nem állana rendelkezésükre rögtön pénz, hogy ezen munkálatokat megkezdhesék: a magam

részéről hajlat szükséges pénzesesen az állam megtérítés köte

A tulajd... szetesen azt a által adott m... hetnek, okvetle... beálják; tehát... hogy az élelm... másis keretek... szükségét látja... ott, ahol mun... a szükségét sz... által felállított... élelmiszereket... illető vidék n... tudná megkap... jét vesszük m... a szegény emb

Hasonló... kormány rész... lására. Hogy... tunk be, azt... jegyzem meg... bevásároltam... mányt, tenge... Mindezek rész... magként fog... neműeket ug... már részben... hogy azok eg... részben tapas... érkezett jelent... mást, hogy o... terségesen fel... helyekre, ahol... ben szükség le

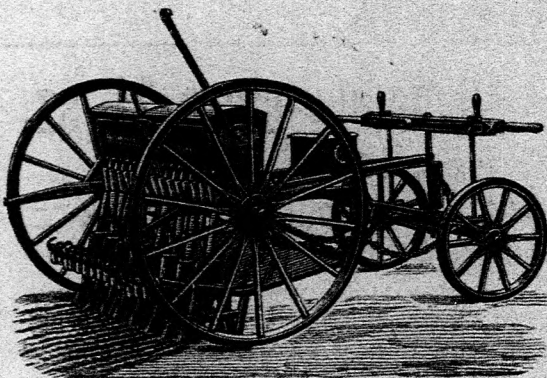
Június h... szükségét, ho... tájékoztatni ké... nálhatják fel... álló időt, füz... takarmányhid... világosítottam... június és jú... szeptemberben... lehessen.

Azonkiv... bíró vidékek... bőző vidékeir... megkerestem... urat a vasuti... a t. keresked... 23-án a szál... takarmányra... le is szállított

Ettől el... kosok tájéko... gyarakat, hog... készletüket jel... mindenkit, jel... dékát. Ezeket... gazdasági eg... erről a nagy...

Felhivat... utján az össz... van-e oly ta... vehetnek mag

Jutányos árak! Kedvező feltételek!

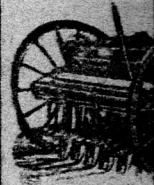
Budapest, Gyártalep: Váci-ut 19. sz.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

ajánlja legujabb

„MEZŐHEGYES“ tolórendszerű sorvetőgépeit

és mindennemű egyéb gazdasági gépeket és eszközöket, kizárólag csakis a legjobb minőségben.

SZ

zatala iránt védekezni igyekeznek, s emiatt az osztrák és cseh gazdasági egyesületek az alább röviden közölt óvintézkedéseket már megtették. Az osztrák műtrágya-, takarmány- és vetőmag-

gazda-, mint a kereskedővilágot figyelmeztetni." Együttal hasonló védintézkedések megtétele végett a cs. kir. osztrák földművelésügyi miniszterhez is felírt. A csehországi tartománytanács

ajánlhatjuk eléggé a gazdaközönségnek, hogy szükséges vetőmagját kizárólag államilag ólomzárólt áruval fedezze.

Ismételten felhívjuk figyelmét a vidéken majdnem általánosan divó szokásra, hogy nyitott zsákok tartalmát állami ólomzár-bárczákkal igyekeznek hitelképessé tenni, holott az ily áru rendszerint tisztíthatlan nagy arankát tartalmaz. Fedezze szükségletét inkább nagyobb kereskedőknél, kiknek módjukban áll a vetőmagvizsgáló állomásokat állandóan igénybe venni és így bármily mennyiségű árut állami ólomzárral szállíthatnak. A nagyobb czégek jobb minőségű árut és olcsóbban képesek szállítani, azonkívül nem hoznak piacra selejtezett, arankás árut, mert náluk elsősorban a czég jó hírnevének fentartása és terjesztése jön tekintetbe.

Együttal nem tartom fölöslegesnek úgy

110. ábra. A kiállítási főkapu Miskolczon.

nagykereskedők egyesülete a következő felhívást tette közzé:

„Az utóbbi időben Csehország egyes terménypiacain tapasztaltatott, hogy külsőleg igen szép, tiszta és aránylag olcsó vörösheremag megvételre ajánlatik, mely azonban a vetőmagvizsgáló állomások által nagy arankát tartalmazónak találtatott. Ezen áru, mely származás megjelölése nélkül jön a kereskedésbe és Chiléből származik és nagy arankatartalmánál fogva a mezőgazdaságnak óriási károkat okozhat. A

ezen figyelmeztetésre azonnal lépéseket tett, úgy az osztrák cs. földművelésügyi miniszternél a tilalom behozatala iránt, mint a saját hatáskörében hirdetésekkel figyelmezteti a mezőgazdákat.

Miután pedig hazánk jelenlegi löheremag-szükségletét nagyrészt Csehországból fedezi, ki vagyunk téve annak a veszélynek, hogy a már esetleg Csehországból beszállított árut a nyakunkra kötik. A budapesti m. kir. magvizsgáló állomás ennélfogva kötelességének tar-

112. ábra. Plimut-udvar. L. Bogyai Zsigmond kollekcziója

az állami, mint a közigazgatási hatóságok figyelmét is felhívni, hogy a nagy aranka iránti védekezésben a gazdaközönséget mindinkább támogassák. Azt hiszem nem lenne helytelen dolog, ha nálunk is behozatali tilalmat állítanának föl a nagy arankás áruval szemben, ezzel nemcsak a Csehországból, de bárhonnan és bármikor beözönlő nagy arankás árut az országból távoltartanók és heréseink újabb befertőzése meggátolnák. Annál is inkább czélszerűnek látszik a behozatali tilalom, miután a nagy arankás áru igyis-ugyis tisztíthatlan, tehát csak arankatartalommal kerülhet forgalomba eladásra és elvetésre, már pedig ezt ugy az 1892. évi XII., mint az 1895. évi XLVI. t.-czikk világosan tiltja.

Baán Lajos.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

A miskolczi országos baromfi-kiállítás.

— Képekkel. —

A „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete”, karöltve a „Borsodmegyei Gazdasági Egyesület”-tel, igen sikerült baromfi-kiállítást és vásárt rendezett Miskolczon. A kiállítás október elsején nyílt meg szép ünnepség keretében. Miskolcz város lobogódiszbe öltözött a napon. A megnyitásra érkező Teleki Józsefné grófnét és Pirkner János m. kir. állattenyésztési főfelügyelőt Szentpáli István miskolczi polgármester fogadta. A kiállítás bejárájánál pedig Hreblay Emil állattenyésztési felügyelő, a kiállítás igazgatója üdvözölte Teleki grófnét és a vendégeket. Majd Miklós Ödön, a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke mondott tartalmas beszédet, mire Teleki grófné válaszul, megnyitotta a kiállítást. Délben bankett volt, melyen 150-en vettek részt.

A szépen sikerült baromfi-kiállítás újabb babérokot szerzett főleg a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének, mely megalakulása óta egymásután rendezte a hatalmas arányú és teljes sikertől koronázott kiállításokat. Ez alká-

111. ábra. Gödöllői baromfitenyésztő telep és munkás-iskola kiállítása.

nevezett egyesület ennélfogva felhívta a csehországi tartomány tanácsát, hogy igyekezzenek egy beviteli tilalmat ezen áruk ellen kieszközölni és azonkívül hirdetésekkel úgy a

totta úgy a gazdaközönséget, mint a nagykereskedőket figyelmeztetni és inteni attól, hogy származás megjelölése és arankamentesség szavatolása nélkül árut ne vegyen. Nem

lommal is 175 és nemcsak e anyagi oldalról. Ezekből lednek az igazlang a kiállítás csileg, úgy mi

A tyukfajtok és langszarfrancia és feludakból: az voltak leginkább

Az államkorona értékbe volt. Szörmen sem voltak ilgalambkiállítás kedvelőket.

A kiállítás emelte a két hangversenyet gattak meg.

Az első felügyelő mond jelentőségéről. A közgazdasági győző erő. országokkal meken esetelték. volt, aki folytonok szerepét vészileg szép megkapó élénk diszes közöns nagy és erős t

A bíráló adott a jutalmban érdemes nyertesek hossz közölhetjük, a baromfitenyésztésben sikeres országos barom

Rova

Az állat

Zá

Magam is az állatokat a lyonkenti értékborju 100, a k három éves 2 értékben vétel azon mivelet je

Ha ezen nyen rájövünk amint én már rást, lesznek eljárás helytelekelést követne

Felhívom eljárásra, mely gyoni állapotna Hogy fent bizonyítsam, ál

A tehenés teheneink egész lehetőleg mind legyen és így év végével — a napos borju éppen ugy lesz fogva a mérle sel, mint az, m

Ha tehát számlája szerin ugy képviselne bekezdésben em korona értékét borjuk közül 3

lommal is 175 kiállító 4000 állattal vett részt és nemcsak erkölcsi, hanem vásári, tehát az anyagi oldalról is nagy sikert mutattak fel.

Ezekből látjuk, hogy kiállításaink közledek az igazi czél felé és nem pusztá salang a kiállítás, hanem vásár is, mely erkölcsileg, úgy mint anyagilag hasznos.

A tyukfajták közül: az orpingtonok, plimutok és langánok, pulykák közül: a bronz, francia és fehér pulyka, kacskából: a pekingi, ludakból: az emdeni és annak keresztezése voltak leginkább képviselve.

Az állam 1600 darabot vásárolt 30,000 korona értékben. A vásár általában igen élénk volt. Szörmenyulak még egyetlen kiállításon sem voltak ily szép számmal képviselve. A galambkiállítás szintén kielégítette a sportkedvelőket.

A kiállítás erkölcsi értékét nagyban emelte a két szakelőadás, melyet a népkert hangversenytermében nagy érdeklődéssel hallgattak meg.

Az első Pirkner János állattenyésztési főfelügyelő mondotta a baromfitenyésztés országos jelentőségéről. A statisztikai adatok, amelyeket a közgazdasági ág fejlődéséről mondott, meggyőző erővel hatottak és a fejlődést és más országokkal megvívandó versenyharcunkat élénken esetelték. A második előadó Rácz Ödön volt, aki folyton megújuló tetszéssel beszélt. A nők szerepét a baromfitenyésztésben oly művésziül szép tartalommal vázolta, tárgyát oly megkapó élénkséggel adta elő, hogy a jelenlevő diszes közönséget elbájolta. Mindkét előadót nagy és erős taps jutalmazta.

A bíráló-bizottságnak kemény munkát adott a jutalmak kiosztása, mert sok és valóban érdemes anyag állott rendelkezésre. A díjnyertesek hosszú névsorát térszűke miatt nem közölhetjük, az érdeklődők azt megtalálják a baromfitenyésztési szaklapokban, azonban öt szépen sikerült képet bemutatunk a miskolci országos baromfikiállításról.

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Az állatok értékelése az évi zárszámadásban.

Magam is tettem és mások is teszik, hogy az állatokat az évi zárszámadásban korosztályonkénti értékben veszik fel; pl. az egy éves borju 100, a két éves növendékmarha 150, a három éves 200, a négy éves 250 korona értékben vétetik s így tovább egy és ugyanazon mivelet járja valamennyi állatnemnél.

Ha ezen eljárás felett gondolkozunk, könnyen rájövünk arra, hogy ez hibás és épp úgy, amint én már nem követem az említett eljárást, lesznek valószínűleg mások is, akik az eljárás helytelenségét felismerve, másnemű értékelést követnek.

Felhívom tehát a figyelmet egy helyesebb eljárásra, melynek czélja, hogy a mérleg a valóban állapottal tényleg hű tükrö legyen.

Hogy fenti értékelésnek helytelenségét bebizonyítsam, álljon itt a következő példa:

A tehenészetben azon kell lennünk, hogy teheneink egész éven át borjuzzanak, hogy tejünk lehetőleg mindig egyminőségű és mennyiségű legyen és így bekövetkezik azon eset, hogy az év végével — a korosítás alkalmával — az egy napos borju az állatállományi számlában éppen úgy lesz egy évesnek feltüntetve, ennél fogva a mérlegben ugyanolyan értéket képvisel, mint az, melyik tényleg egy éves.

Ha tehát valakinek — az állatállomány számlája szerint — 36 drb egy éves borja van, úgy képviselnek ezek a mérlegben — az első bekezdésben említett egységár szerint — 3600 korona értéket; tegyük fel már most, hogy ezen borjuk közül 3 darab 12, 3 darab 11, 3 darab

10, 3 darab 9, 3 darab 8, 3 darab 7, 3 darab 6, 3 darab 5, 3 darab 4, 3 darab 3, 3 darab 2, 3 darab 1 hónapos és ezeknek összes súlya megközelítőleg 46 q., úgy lesz ezeknek

a borjuk kilója 60 fillér, a többi állatok kilója 50 fillér lehet stb. így volna ez a sertéseknél és juhoknál is megállapítandó, mindig szem előtt tartva azonban az ár megállapításánál

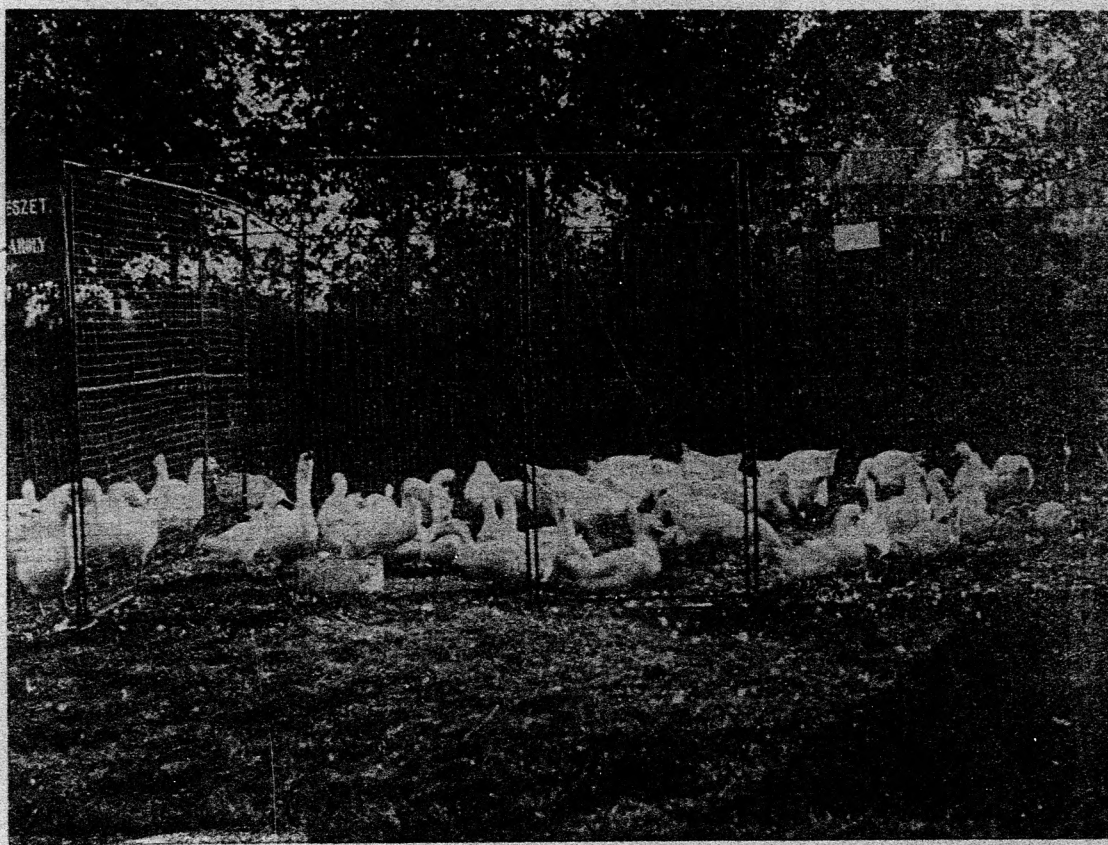
113. ábra. Nyulak, pulykák és tyukok csoportos kiállítása.

tényleges értéke $46 \times 60 = 2760$ korona a mérlegben felvett 3600 koronával szemben. Ilyen és még nagyobb különbségek kiküszöbölésére más mód nincs, mint az, ha a szarvasmarha, juh és sertések értékelése az élősúly szerint történik.

Minthogy azonban a gazdaságban, sem valamennyi szarvasmarhát, sem valamennyi juhot vagy sertést egy kalap alá vonni nem lehet, mert mindig van értékesebb és kevesebbé

azt, hogy csak azt az értéket vegyük fel, mely eladás esetén kapható az állatokért.

A lovaknak súly szerinti értékelése különféle okok miatt vagy egyáltalában nem vagy csak igen nehezen volna keresztülvihető, de ennek daczára a korosztályonkénti értékelésnek itt sincs helye, mert nem lehet egyenlő értékűnek venni a vak lovat egy olyannal, melynek kisebb hibája van vagy pláne egy egészségessel, vagy pedig nem lehet egyenlő értékű

114. ábra. Emdeni ludak és pekingi kacskák. Lászlóvszky Kálmán kiállítása.

értékes jószágunk, szükséges, hogy egy és ugyanazon állatnemnél többféle súly szerinti egységárat állapítsunk meg, pl. a tehenészbika kilója 1'30 K., a tehenészhéja kilója 80 fillér,

a telivér egy közönséges véru loval stb. ezeknek értékelésénél nézetem szerint akkor járunk el helyesen, ha minden egyes darabot külön felbecsülünk és az elért összegét szerepeltetjük

burgonya sarabolás, később kapálás és végül töltögetésben részesült.

Az időjárás a burgonyaültetés után nem volt kedvező, mert a fagypont alá süllyedt hő késleltette a csirázást. Május és június hó kedvező volt, megfelelő hő és meleg esők mellett jól fejlődött a burgonya. A száraz, meleg és szeles júliust és augusztust szárazságra hajló talajunkon megérezte a burgonya. Szeptember hó ismét kedvező volt.

A burgonya, hogy a trágyát jól kihasználhassa, október 10-én szedetett fel, s az elért eredményt az I. számú táblázat tünteti fel:

növényt, legtöbb esetben trágyázott földbe vetjük, mert jól tudjuk, hogy megfelelő termésre csak az esetben számíthatunk. Épp ezért a trágyázási kísérlethez igen alkalmasnak bizonyult s mint ilyen vettem fel.

Jelen kísérlemben a múlt évben végzett kísérleteim nyomán indulva, részben azt tűztem ki célul, hogy a takarmányrépa alá mily mennyiségű sertéstrágya bizonyul megfelelőnek, másrészt meg ezen kérdéssel kapcsolatosan a szárított sertéstrágya mellé még műtrágyákat is felvettem.

A tervezet volt:

I. számú táblázat.

Sorszám	A trágya megnevezése	Parcella nagysága □-öl	Kat. holdra felhasznált trágya q.	Termett		Esik a száritott sertéstrágya javára q.	Jegyzet
				a parcellán kg.	egy kat. holdon q.		
1	Trágyázatlan	45	—	339	120.53	—	
2	Szárított sertéstrágya	45	10	364	129.42	8.89	
3	" "	45	20	374	132.97	12.44	
4	" "	45	30	432	153.60	33.07	

II. Termesztési kimutatás.

Sorszám	A trágya megnevezése	A parcella nagysága □-öl	K. holdra adott trágya q.	Termett		E s i k			
				a parcellán kg.	egy kat. holdon q.	a trágyák javára	a sertéstrágya kén-savas káli-javára	a 40%-os kén-savas káli-javára	a szuperfoszfát javára
1	Trágyázatlan	37.5	—	507	229.66	—	—	—	—
2	Szárított sertéstrágya	37.5	30	583	248.75	19.09	19.09	—	—
3	" "	37.5	30	625	266.66	37.00	19.09	17.91	—
	40%-os kén-savas káli	37.5	1						
4	Szárított sertéstrágya	37.5	30	697	297.38	67.72	19.09	17.91	30.72
	40% kén-savas káli	37.5	1						
	Szuperfoszfát	—	1.5						

A trágyázatlan parcella termésével összehasonlítva a trágyázott parcellák termését, látjuk, hogy a szárított sertéstrágya mind a három esetben emelte a burgonya termését.

S ha már most azt kutatjuk, gyenge homoktalajunkon mily mennyiségű sertéstrágya felhasználása lesz helyénvaló, úgy jelen kísérletből az tűnik ki, hogy 10 és 20 q. alkalmazása kevésnek bizonyul, míg 30 q. sertéstrágyával teljesen megfelelő eredményhez jutunk.

A kat. holdankint elért 33.07 q. burgonya-terméstöbblet világosan megerősít azon tapasztalatban, hogy a szárított sertéstrágya tényleg hatékony trágyaféleség, mely a gazdák figyelmét méltán kiérdemli.

Takarmányrépatrágyázási kísérlet szárított sertéstrágyával.

A takarmányrépa azon növények közé tartozik, mely a direkt trágyázást nemcsak megéri, hanem meg is hálálja. Ezen igényes

1. parcella trágyázatlan;
2. parcella kapott 20 q. szárított sertéstrágyát;
3. parcella kapott 20 q. szárított sertéstrágyát, 80 kg. 40%-os kén-savas kálit;
4. parcella kapott 20 q. szárított sertéstrágyát, 80 kg. 40%-os kén-savas kálit, 100 kg. szuperfoszfátot;
5. parcella kapott 30 q. szárított sertéstrágyát;
6. parcella kapott 30 q. szárított sertéstrágyát, 100 kg. 40%-os kén-savas kálit;
7. parcella kapott 30 q. szárított sertéstrágyát, 40%-os kén-savas kálit, 150 kg. szuperfoszfátot.

A kísérlet a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet kísérleti terének A. 8. sz. tábláján végeztetett, melynek talaja mélyrétegű vályog.

A répa előveteménye a rozs volt, melynek lekerülésével a talaj leggondosabban készített vetés alá, hogy részint a répa porhanyó

és gyommentes talajba kerüljön. Evégből aratás után a talaj azonnal sekélyen feltörtetett, majd ősszel mélyen megszántatott és tavasszal a felhínt trágyák közepmelyen alászántattak. A gyomok irtására a két első szántás közt boronát járatam. Március hó 27-én az olajbogyó takarmányrépa 45 cm. sortávokra elvetetett. A hűvös áprilisi időjárás következtében a kikelés hiányosan ment végbe s kivált a mélyebb fekvésű parcellák foltosak maradtak.

A répa ápolása sarabolás, egyezés és kétszeri kapálásra szorított.

Kiszedéséhez október hó 30 láttunk, de mivel a tábla mélyebb fekvésű parcelláin tavasszal a hűvös és tulnedves időjárás következtében a répa foltos lett, az ideeső parcellák termése figyelmen kívül hagyott. Innét ered, hogy a II. számú termelési kimutatásban a kísérlet tervezetéből csak azon parcellák vannak kitüntetve, melyeknél nagyobb trágyamennyiség volt alkalmazva. A 20 mm-ás szárított sertéstrágya kísérletsorozata töröltetett. Lássuk már most a trágya hatását, (Lásd II. számú táblát.)

Amint a termelési kimutatásból kitűnik, a sertéstrágya ez évben is fokozta a takarmányrépa termését éppugy, mint a múlt évben is tapasztaltam. Kivált érvényesült ez esetben, mikor a szárított sertéstrágyával egyidejűleg foszfor- és káli műtrágyát alkalmaztunk. A 30 q. szárított sertéstrágya kat. holdanként 19.09 q. terméstöbbletet adott, míg a 100 kg. 40%-os kén-savas kállal 37 q. és 100 kg. 40%-os kén-savas káli meg 150 kg. szuperfoszfáttal kombinálva 67.72 q. termékülönözötet tüntet ki. Vagyis takarmányrépatermesztéshez, ha a szárított sertéstrágyát választjuk, úgy talajunkon a műtrágyákkal igen sikeresen alkalmazhatjuk.

Megjegyzem e helyen még azt, hogy a takarmányrépa általában tavasszal sokat szenved s így nem használhatta ki a trágyát oly mérvben, mint jó időjárás mellett tehette volna. Hogy ezen körülmény dacára a trágyázott parcellákon megfelelő terméstöbbletet találunk, bizonyítja azt, hogy a szárított sertéstrágya hatékony trágyaféleség, mely nagyobb figyelmet érdemel.

Finanziális oldalát ez esetben nem fejtegethetem, mert előbb be kell várni utóhatását, mikor a három éven át mutakozó terméstöbblet lesz hivatva ez irányban felvilágosítást adni.
Faber Sándor.

Országos gyümölcskiállítás és vásár.

A székesfővárosi Vigadó termeiben f. hó 9-én, vasárnap nyílt meg az Országos Magyar Kertészeti Egyesület által rendezett országos gyümölcskiállítás és gyümölcsvásár. Szombaton este 5 óra után a sajtó embereinek mutatták be a még készüléfében levő kiállítást, melyet éjjel-nappal szakadatlanul rendeztek, hogy a megnyitásra elkészíthessék.

A megnyitás vasárnap délelőtt 11 órakor történt. Tallán Béla földmívelésügyi minisztert a kiállítás bejárójánál Emich Gusztáv, a Kertészeti Egyesület elnöke üdvözölte. A földmívelésügyi min. röviden válaszolt, azután Angyal Dezső, a kertészeti tanintézet igazgatója veze-

Ajánlok őszi vetésre: őszi borsót, őszi bükkönyt, szöszös bükkönyt.

Veszek: lóherét, luczernát, biborherét és egyéb gazdasági magvakat.

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

tése mellett megtekintette a kiállítást és teljes elismerését nyilvánította a látottak felett. Tallián miniszter két óráig időzött a kiállításon, ami legjobban tanuskodik arról, hogy azt érdekesnek, sikerültnek találta.

Az országos gyümölcskiállítás és vásárról szólva, az úgy az összehozott szép anyag, valamint az elrendezés tekintetében igen sikerültnek mondható. Mindenesetre ártott az elhalasztás, mely nyolcz nappal elodázta a kiállítás idejét és így a távol vidékről csomagolva felküldött gyümölcsfajták szenvedtek némileg. A rendezésnél megemlítsérem érdemes ujtítást láttunk. Összekötötték a szépet a hasznossal, a kiállítást a vásárral. Már régen ezt az elvet kellett volna követni a kertészeti kiállítások rendezésénél. Most igen előnyösen a kereskedelmi szempontok előtérbe helyezettek, ami anyagiilag is szép sikert ígér a gyönyörű kiállításnak.

Amitől legjobban remegtek a kiállítók, a nyáron uralkodó aszály nem látható a gyümölcsökön s így a kiállítók teljesen beváló gyümölcsanyagot mutatnak be. Igen helyesen van megoldva a kereskedelmi rész: minden gyümölcsfélének oda van téve a katalógusban az eladásra szánt mennyiség kiló és métermázsákban kifejezve. Különben a 126 kiállító tizenkét csoportra van osztva, melyek a következő sorrendben állanak:

I. csoport, kereskedelmi gyümölcs külföldről való szállításra alkalmas csomagolással, 20 kiállító.

II. csoport, gyümölcskiállítás kertészeti és gazdasági egyesületek és gazdakörök, szövetségek és nagyobb magántermelők részére fajtánként 5 kg.-mal, 20 kiállító.

III. csoport, egyes gyümölcsfajták bemutatása, fajtánként 25 db gyümölcsessel, 40 kiállító.

IV. csoport, különféle gyümölcsnemek, 13 kiállító.

V. csoport, szőlő szintén nagy arányokban van képviselve, 20 kiállító.

VI. csoport, cserépben nevelt gyümölcsfák, 3 kiállító.

VII. csoport, újdonságok, saját előállítású gyümölcsfajták, 5 kiállító.

VIII. csoport, gyümölcsasztal-diszítések, 7 kiállító.

IX. csoport, feldolgozott gyümölcs, 23 kiállító.

X. csoport, csomagolóanyag, 7 kiállító.

XI. csoport, gyümölcsfeldolgozó gépek és eszközök, 10 kiállító.

XII. csoport, konyhakerti termények és disznóvénnyek, 14 kiállító.

Körültekintve az egyes csoportok között, mindjárt az első csoportot újdonságnak találjuk, mert ezidőig a kiállítások czélszerű oldalára nem sokat adtak, míg most az első csoportba mindjárt a kereskedelmi gyümölcs, a külföldre is nagyban szállítható áru jutott. Ez a csoportosítás azonban az elrendezésnél teljesen összevegyül és a kiállításon nem látható s valóban csak a katalógus tünteti fel. A kiállítási séta alkalmával tapasztalt benyomásról a következőkben számolhatok be.

Legnagyobb kiállító Rohonczy Gida törökbecsei földbirtokos világhírű gyümölcsészete. E szép kiállítás kellő méltatására egy kötetet kellene írni. 100 holdas minta-szőlőtelepe, 20 hold gyümölcsös, 50 hold dinnye, 8 hold eperültetvény szakszerű kezeléséről látunk itt igaz képet bemutatva. Különösen figyelemreméltó

csomagolási rendszereivel igen tanulságos képet nyújt a kiállító a gyümölcsstermesztőknek.

A szemlélő figyelmét valóban lekötötte Mathiász János Kecskemét (Katonatelep) gondosan elrendezett kiállítása. Tallián földművelésügyi miniszter látogatása alkalmával a világ első szőlőgyűjteményének nevezte a Mathiász csoportját, tudva azt, hogy az itt kiállított 350 szőlőfajta csak csekély hányada a Mathiász 1600 fajtával dicsekedő szőlőtelepének. József főherceg és családja hétfőn látogatta meg a kiállítást és megleghangú elismeréssel szölte a Mathiász szőlőfajta-gyűjteményről. Különben a párisi kiállításokon már több alkalommal vitte el a francziák elől az első babért Mathiász János, kinek szőlőtelepe a magyar homoki szőlészet büszkesége. Ez alkalommal is három elsőrendű kitüntetésben részesült, melyeket örömmel sorozhat az évtizedeken át szerzett elsőrangú elismerések koszorújába.

A Kertészeti Tanintézet (Buda) kiállítása éppen a kiállítás közepén a szívet képezi annak. Az izléses rendezés, valamint a gyümölcsök minősége is mintaképpen áll. Különösen szépek a téli fehér kalvil alma, a téli esperes körte és az Angoulemei hercegnő körte csodás példányai, melyek a gyümölcskiállítás elsőrendű látványosságát képezik. Az intézet kiállítása pedig izlés dolgában páratlanul áll.

Ezek után néhány figyelemre méltó kiállításról kell hogy még megemlékezzek. Hankovszky Zsigmond (Kecskemét) 100-féle szőlő- és 100-féle almafajtát mutat be, melyek ugy minőség, mint külső forma tekintetében első helyen állanak. Csodásan szép almafajtái közül legszebb a Török-Bálint, téli piros pogácsa, kanadai renet, ananász renet, mely különösen tiszta egyed és a körték között a Hardenpart téli vajkörte. Összes gyümölcsféléi elsőrendűek, de amelyek felsorolására e helyen nincs elég terünk. Agoston Lajos (Huszt) batuljai és parnenei kiváló szépek, gyönyörűek a Hajós József urad. kertész (Dömsöd) ananász renetjei, Csárics Sándor (Végfalu, Zalam.) Blenheim arany renetje, Török-Bálintja, Coulon renetje, batulja, arany almája, arany pepinje és fehér róza kalvilja szintén páratlanul szép egészséges. Lehoczky Dániel (Ráczalmás) igen egészséges és jól fejlett gyümölcsöket mutatott be.

Nyáry József (Nyiregyháza) szép és egészséges gyümölcssei, Dezső Zsigmond (Nagy-Enyed), Nagy Sándor (Nagy-Enyed), Horthy Gyuláné (Tisza-Szalka), Huszár Károly báró (Abafája), Zay Miklós báróné (Zay-Ugrócz) mind kiváló anyagot mutattak be. Csernovits Mihálynak (Zám) elsőrendű tányéralmája és a csillag opi voltak érdekes különlegességei. Schilling Rudolf (Felgyógy) csinos kiállításával tünt ki, valamint fényképekben bemutatott almaágai igen érdekesek. Heidrich László (Visegrád) kiválóan szép London pepin almája, Heykál J. Ede (Debrecen) téli arany parnenje, valamint Károly württembergi király körtéje figyelemre méltók. Novatarski A. és Fia (Pécs) kiállításán látszik, hogy a tenyésztő kereskedő is. A tetszetősre, a kinézésre sokat adnak, de gyümölcse is igen szép anyag. Özv. Pogány Odönné (Urmező) szép gyümölcsöt küldött be és hogy bevált, azt bizonyítja az a tény, hogy a kiállítás első napján teljes készletét eladta. Bernhard Adolf

(Nagybánya) gyümölcscsomagoló ládákat, Lakos Imréné (Nagybánya) gyümölcskészítmények és elsőrendű aszalványokat mutatnak be. K. Nagy Béla (Kraszna) óriás retek, szép fajtiszta burgonyái, valamint kanadai renet, batul, nemessóvári, Entz rozmarin almái feltűnést keltettek. Bokor István (Piskolt) burgonyaféleségei és zöldségféléi igen szépek. Babág Ferencz (Budapest) Ficus és fukszin virágja gyönyörűek. Megemlíteném Szöcs Lajos (Belatincz) különleges torma-telepének kiállítása, valamint a dinnyekiállítások közül Marsvoszky, Madarász Béla (Orosháza) és Robán Ignác (Királymágyar) szép csoportjai. Seydekheim Ernő urad. kertész csodaszép pálmái versenyen kívül lettek bemutatva. Csinosan vannak összeállítva az Első Kecskeméti és a Rimaszombati konzervgyárak kiállításai is.

A gazdasági egyesületek csoportos kiállításai között első helyen áll a Kecskeméti Gazdasági Egyesület mintaszere, szép kiállítása, melyet az egyesület titkára, Kenéz Zoltán személyesen rendezett el. Igen szépek a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület, valamint az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület gazdag kiállításai is. A Nagybányai Gazd. Egyesület csoportos gyűjteményében látható a legegészségesebb nemes sóvári alma. Különben ezen csoportok mindenike egy-egy teljes kis kiállítást képez.

Mint mintául szolgáló és így a legelső helyen álló kiállítók a gazdasági tanintézetek. A kassai, valamint a kolozsvári gazd. tanintézet kiállításai elsőrangú látványossága a kiállításnak. Ezekhez sorakoznak a tordai és a nagy-bocskói áll. kertmunkás iskolák.

Külön kell megemlékeznünk a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetéről, mely a magyar gyümölcskereskedelemben egyik legnagyobb előmozdítója s mint ilyen, itt is méltóképpen van képviselve, mely ténykedés elsőrendű elismerésben részesült, mivel az állami aranyéremmel lett a szövetkezet kitüntetve. A Magyar Szőlő- és Gyümölcstermelők Szövetkezte és a Magyar Élelmiszerszállító Részvénytársaság bemutatja a csomagolást gyakorlatilag, valamint a csomagolásnál oly fontos csomagolóanyagokat.

Sokat lehetne a szép gyümölcskiállításról mondani még, de mindent elmondani úgysem lehet. Azonban a gyümölcs-csomagolás és feldolgozáshoz szükséges kellekek kiállításáról szintén meg kell emlékeznünk, hogy hiányos ne legyen a széttekintés. Érdekesek ezek között a Mátrai, Feik és Tsa „Rapid” láncos szivattyú, mely a kertészetenek, mint öntöző készülék is egyik nélkülözhetetlen, czélszerű kiegészítője. Majoros Antal (Győr) több czélszerű kénlapot és kénező kupakot mutatott be. A „Viktória” gyümölcs- és főzelékgyala különböző fajtái ezerszámra keltek el ott a kiállítás területén, ami a czélszerű eszköz mellett a legszebb elismerés. Legérdekesebb Mocznik L. mustár-gyáros kiállítása, aki elpanaszolta e sorok írójának, hogy ő 25 éve készíti a finom eredeti francia mustárokat a magyar kereskedők számára és azok azt a finom magyar mustárt francia néven árulják, az ő czélgjegyzését egyetlen csomagon el nem tűrik. De magok a kereskedők elismerik, hogy a Mocznik mustár jobb a francia mustárnál.

Legyenek elnézéssel azok, akik talán még

főlemlítésre jöve...
ségül szolgál...
tészeti lap, te...
ben bírálni...
sikerült kiállít...
összeállításá...
Árpád egyes...
oroszlánrész j...
tanintézeti tar...
dekeivel két é...
Vecsey heged...
ráltatott kiáll...
tetéseket sorol...

Allami ar...
kemét, Rohoncz...
bánya, Zay Mik...
Zsigmond Kecsk...
K. Nagy Béla Kr...
ling Rudolf Felgy...
Józsefné grófné...
sület, Kecskemé...
gyár, Aczél Kár...
Gazdák Vásárcsa...

Egyesületi...
János és Rohonc...
Egyesületi...
Heykál Ede Debr...

Allami ez...
B. Halász István...
Krausz Károly és...
Nagybányai Gaz...
Kecskemét, Roh...
Gyula Királyhá...
Bernhardt Adolf...
szet, Madarász...
Hevesmegyei Ga...
Nagyenyed, Nagy...
Pécel, Erdélyi...
Kiskunhalasi Ga...
Ödönné Urmező...
ter Lázár Visegrád...
ter Izidor Szűcsi...
József Nyáregyhá...
lónné grófné Z...
Lehoczky Dániel...
alja, Bednárz...
Szent-Endre, bor...
Mihály Nagymar...

Egyesületi...
yös, Első alföldi...
B. Perényi Gyula...
Ho ch József Baro...
János és Kálmán...

Allami bro...
Ferencz, Budapes...
Nagybánya, özv. Z...
lkervár, K. Nagy...
falu, B. Huszár K...
vásárhely, Lingne...
Nagybánya, Uhlay...
Dunapataj, Dono...
Lajos Huszt, Pask...
Nagymaros, Sipos...
Csüdör Lajos Nag...
let, Félix István...

Egyesületi...
Nándor, Fejér P...
Kecskemét, Sz. Ke...
Piskolt, Komár Pá...
végül

Elismerő ok...
szerkesztő-titkára...
és gyümölcstermel...
szállító r.-l., Gyöz...
Majoros Antal, Mo...
József, budapesti...
vári és kassai m...
állami kertmunka...
Ferencz, Földy La...

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” és terménytisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetben a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Gyári raktár: Budapest, VI., Váci-körut 61. Sürgőnczi: Kalmár-rostagyár.

Ober

„Gnom” m

főlemlítésre joggal tarthattak igényt, de mentességül szolgál az, hogy e lap nem tisztán kertészeti lap, tehát annak hivatása még tüzetesebben bírálni ezt a gyönyörű és mindenben sikerült kiállítást. A kiállítási katalogus czélszerű összeállításáért elismeréssel adozunk Kardos Árpád egyesületi titkárnak. A rendezésnél oroszlanrész jutott György István dr. kertészeti tanintézet tanárnak, aki a tanintézet növendékeivel két év és egy nap alatt rendezte el a Vecsey hegedűművész hangversenyé miatti hátráltatott kiállítást. Ezek után még csak a kitüntetések soroljuk fel, melyek itt következnek:

Állami aranyérmét nyertek: Mathiasz János Kecskemét, Rohonczy Gida Törökbecse, Szász József Nagybánya, Zay Miklósné grófné Zay-Ugróc, Hankovszky Zsigmond Kecskemét, Horthy Gyuláné Tisza-Szalka, K. Nagy Béla Kraszna, Csernovich Mihály Zám, Schilling Rudolf Felgyógy, Novotarszky A. és fia Pécs, Telesi Józsefné grófné Bácsalmás, Kecskeméti Gazdasági Egyesület, Kecskeméti Konzervgyár, Rimaszombati Konzervgyár, Aczél Károly, Hauszmann Alajos és a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete Budapest.

Egyesületi arany emlékérmét kaptak: Mathiasz János és Rohonczy G. da.

Egyesületi aranyérmét: Mathiasz János Kecskemét, Heykál Éde Debreczen és Mocznik Lajos Budapest.

Állami ezüstérmét: Lokovsek Antal, Mandl Róza, B. Halász István, Marsovszky Mariska, Kollár Lajos dr., Krausz Károly és József, Flesch Tivadarné Budapestről, Nagybányai Gazdasági Egyesület, Mathiasz Jánosné Kecskemét, Rohonczy Gidáné Törökbecse, B. Perényi Gyula Királyháza, Hankovszky Zsigmond Kecskemét, Bernhardt Adolf Nagybánya, Bellatinzi uradalmi kertészet, Madarász Béla Orosháza, Robán Ignác Csepel, Hevesmegyei Gazdasági Egyesület, Dezső Zsigmond Nagyenyed, Nagy Sándor Nagyenyed, Zábráczy Elek Pécel, Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Beszterce, Kiskunhalasi Gazdakör, Pauber Ottó Pád, Pogány Ödönné Urmező, Bosnyák Janos Bezdán, Heidrich László Visegrád, Bánffy György báró Bonczhida, Schlichter Izidor Szicsi, Luppá Péter és Viktor Pomáz, Nyáry József Nyáregyháza, Lázár József Nagymaros, Zay Miklósné grófné Zay-Ugróc, Csárics Sándor Vigfalva, Lehótzky Dániel Ráczalmás, Gerger Ödön Szinnyérvár, Bednárz Károly O-Kanizza, Reinisch Józsefné Szent-Endre, borhi Borhy György Gyöngyös, Bergmann Mihály Nagymaros, Török Elemér Huszt.

Egyesületi ezüstérmét: borhi Borhy György Gyöngyös, Első alföldi konyakgyár részvénytárs. Kecskemét, B. Perényi Gyula Királyháza, Petrovits István Kecskemét, Hoch József Baromlaka, valamint Babág Ferencz, Diósy János és Kálmán Budapest.

Állami bronzérmét kaptak: Budapestről: Dörfler Ferencz, Budapesti fagyapott- és faáruháza, Lakos Imréné Nagybánya, özv. Zábráczy Elek Pécel, Krausz Károly Ikervár, K. Nagy Béla Kraszna, Korponay Kornél Fekete-falu, B. Huszár Károly Abafája, Czeglédy Imre Hódmezővásárhely, Lingner A. V. Segesvár, Vásárhelyi Gyula Nagybánya, Uhlarik Sándor Vízkelet, Monda Gábor Dunapataj, Donogán Gergely Somlyó-Ujlak, Ágoston Lajos Huszt, Paska István Nagy-Bélicz, Bergmann Mihály Nagymaros, Siposs Imre Sajgó, Kollár Vilmos Czegléd, Csüdör Lajos Nagybánya, Segesvári Gazdasági Egyesület, Félix István B.-Csaba.

Egyesületi bronzérmét: Fábian Béla, Prikelmayer Nándor, Fejér Ferencz budapestiek és Simon Jenő Kecskemét, Sz. Kelemen Edéné Csánytelek, Bokor István Piskolt, Komár Pál Érkörs, Dedakin László Szabadka, végül

Elismerő oklevelet: Szilassy Zoltán, az OMGE szerkesztő-titkára, Kenéz Zoltán, Engel V., Magyar szőlő- és gyümölcsstermelők szövetkezete és Magyar Élelmiszer szállító r.-t., Győző Béla és társa, Mátrai, Feik és társa, Majoros Antal, Mocznik Lajos, Wunsch Róbert, Hajós József, budapesti m. kir. kertészeti tanintézet, kolozsvári és kassai m. kir. gazdasági tanintézetek, tordai állami kertmunkás-iskola, Kovács Károly, Wallner Ferencz, Földy Lajos.

LEVELSZEKRÉNY.

Szilárd Ferencz dr. lapunk „Gazd. Jog” és Mezey Gyula a „Gazd. Növénytan” rovatok vezetői hosszas betegeskedésük következtében csak most válaszolhattak a hozzájuk hónapok óta beküldött kérdésekre. E feleleteket most már beküldésük sorrendjében gyors egymásutánban fogjuk közölni. Kérjük azonban a kérdések beküldőit a Szerkesztői üzenetek rovatát is megfigyelni.

Kérdések.

660. kérdés. Részcséplésre is dolgozó gépem mellé 4 havi időre fogadtam egy gépészt; a nagy szárazság miatt semmi maglóhere-termés nem lesz, holott a maglóhere cséplése 8 heti időt vett volna igénybe, így a gépész legjobb esetben 2 $\frac{1}{2}$ hónapot dolgozhat; tartozom-e neki kártérítéssel azon 1 $\frac{1}{2}$ óra, mely idő alatt nem fog csépleni, mivel nem lesz mit? **B. L.**

661. kérdés. Ez év tavaszán vásároltam egy budapesti magkereskedő czégtől 300 kgr. lóhere-magot. Márciusban egy őszi búzával bevetett területre vetettem el. A mag szépen kikelt. A buza letakarása után elhülve látom, hogy az én új herésem úgy néz ki, mintha nem herét, hanem arankamagot vetettem volna. A vásárolt mag államilag plombázott, arankamentes mag volt; a tábla, melybe vettem, már nyolcz éve, hogy nem termelt lóherét. Mi az oka már most annak, hogy az egész tábla, nehogy foltokban, de egészében arankából áll van-e kártérítési igényem vagy a magkereskedőn vagy pedig a vetőmagvizsgáló állomáson? **B. A.**

662. kérdés. Kezelésem alatt levő gazdaságban, melyet a múlt évben vettem át, már tavaly átvételkor nagyon üszkös vetőmagot kaptam, dacára mindennemű rostálásnak és erős ojtásnak most is nagyon üszkös a buza; mit csináljak a vetőmaggal, hogy az üszögől megszabaduljak? Az ojtásnál mennyi rézgálicot és meszet tegyek egy hliter vízhez, amelyből a legerősebb oldatot kapom, amely az üszköt teljesen megölné s a buzának nem ártana? **M. A.**

663. kérdés. Mintegy 30 magyar holdról összekerülő takarmányrépa leveleit óhajtanám pár hétre takarmányozásra biztosítani; kérem, hogy azt buzaszalmával felszeccskázva vagy zabpolgyával keverve lehetne-e elvermelni s körülbelül milyen mennyiségben kellene hozzá a szeccsa avagy a polyva? Vagy magában is el lehet-e vermelni? Szóval szives utbaigazítást kérek annak 3—4 heti időre terjedő eltartására vonatkozólag, miután annak takarmányozásához rögtön hozzáfognék. **H. K.**

664. kérdés. Kétféle tarlón előforduló gyomvirágot vagyok bátor beküldeni. Juhászom állítása szerint a sárga virágútól, melyet itt gyújtó fünek neveznek, a juh felfuvodik, míg a kéktől, itt szarkaláb néven, 8—9 napra a lépe elrothad s mindkét esetben halált okoz. Kérem

tudatni, mennyiben felel ez meg a valóságnak? Valóban bir-e ezen tulajdonsággal, micsoda mérges anyagok okozzák az állított bajt, miként lehet ellene védekezni, mi a magyar és a latin nevük? **B. B.**

665. kérdés. Tehénészetemben a borjúk elválasztásakor teheneim sohse adják le rendezesen a tejet és úgy elromlanak, hogy rendezesen 3—4 liter tejjel naponta kevesebbet adnak, mint az előző évben. Ezen bajon úgy akarok segíteni, hogy a borjúk születése után 2—3 nap itatni fogom őket, minden borjut a saját anyaatlat tejével. Kérem, hogy helyes-e ezen eljárás és mennyi idő korában mennyi tiszta tejet igényel a növendékállat? Nem-e volna czélszerű 6 hét után a tejet valami erőtakar-mánnyal némileg helyettesíteni? Megjegyzem, hogy a tehének takarmányozása tejelőképes-ségük szerint van beosztva és az idén épp úgy etetek mint előző évben, miért is a takarmányozás nem befolyásolhatja a fejési különbözetet. **S. S.**

666. kérdés. Buzacsávázásra ajánlatik higitott formalinoldat, hogy azzal a buza rozsdásodása megakadályoztassék; kérem, van-e ily eljárásnak remélhető haszna? **P. D.**

667. kérdés. Mily módszer szerint tudom az állatoknak a dohány kóróját a sarjlevelekkel és virággal a legizletesebbé tenni és azt télire eltenni? **Sch. I.**

668. kérdés. A mai napon postafordultával küldök egy csomagban gyökerező szőlővnyiget. 12 kat. hold szőlőterületünkön, mely hazai vesszővel van boultetve 8 és 10 éves szőlő között a nyár folyamán észrevettem, hogy két, esetleg három helyen is foltokban egyes tőkék kezdenek megsárgulni és később teljesen hátramaradva fejlődésükben, teljesen ki is száradnak. Kérem megvizsgálni a beküldött szőlőtőkét, hogy nem-e filloxera bántalmazza, vagyis támadta meg. Szőlőföldterületünk fekete kötött agyagtalajon van. **T. J.**

669. kérdés. Hol lehetne üregi nyulakat kapni? és mennyi párja? **L. J.**

670. kérdés. Kukoriczakórómat, melynek 30%-a zöld, be akarnám szeccskázni és bevermelni; több gazdatársam azt állítja, hogy el fog romlani, ezért kérem tehát becses válaszukat, hogy mi igaz van ebben, mivel e takarmányzúrok világban nem akarom kórómat elrontani. **Gy. M.**

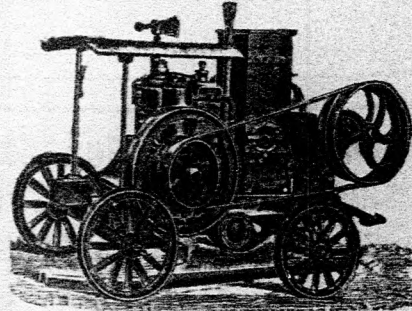
671. kérdés. Kérem közölni a tengericsutka vegyi összetételét és tápértékét? **N. T.**

672. kérdés. Egyik tagom egyik hosszoldali határárka a szomszédos tag tulajdonosáé. Az árok jóformán betelt és annak csaknem közepén vannak a már 20—30 éves vastag ágas-bogas zagyvalék fák (fűz, akác, topolya éger stb.), melyeknek vastag kinyuló ágai itt-ott két három ölnyire is kinőttek földjeim fölé és ott hat-hét órán tartanak öt-hat öl széles földszalagon erős árnyékot, minek következtében ezen földszalagon a növényzet mindég silány, satnya, ritka marad. Ugy tudom, hogy ezt túrni nem tartozom. A tulajdonost barátságosan fölcsólitottam ismételtén, vágassa le a földjeim tőle kinyuló ágakat. Megtagadta, mit csináljak vele, hogy védekezem ellene? **A. E.**

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Iroda és raktár: Bécs, VII., Lindengasse 33.

LEGOLCSÓBB
HAJTÓERŐ

a „GNOM” BENZIN-PETROLIN-MOTOR.

3000-nél több üzembn. Könnyen kezelhető. Villanyos gyújtással. Okl. gépész felesleges.

KÖLTSÉGVETÉS, TERVEK ÉS EGYÉB FELVILÁGOSÍTÁS INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

„Gnom” motor-mozgony.

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

Feleletek.

Gépész fizetése. (Felelet a 660. sz. kérdésre.) Ha a gépész szolgálati szerződése négy hónapra szól, akkor a fizetését is négy hónapra kell kiadni, még akkor is, ha a szolgálatadó a gépészt ezen egész időtartam alatt foglalkoztatni nem tudná, mert a határozott időtartamra kötött szolgálati szerződést egyik félnek sem áll jogában ezen idő eltelte előtt egyoldalúan megszüntetni vagy felbontani. Sz. F.

Arankamentes mag után arankás here. (Felelet a 661. sz. kérdésre.) Az lehetséges, hogy az államilag plombázott zsákban a here között egy-két arankamag is akad, mert a magvizsgáló állomások csak mintát vesznek s ezt vizsgálják meg. Sőt még a mintában is lehet arankamag, amelyet nem vesznek észre, ha a mintát csak rosták segítségével vizsgálják s nem szemenként. Azért a vetőmagvizsgáló állomások csakis azt bizonyíthatják, hogy valamely kérdéses áru vizsgálatánál arankát nem találtak, azt azonban nem bizonyíthatják, hogy az az áru arankamentes.

Ha azonban az lehetséges is, hogy az államilag plombázott heremagban akad aranka, az már nem lehetséges, hogy az ilyen mag után olyan here keljen ki, amely úgy néz ki, mintha arankát vetettek volna! Itt a hibának nem a magban, hanem másban kell lenni.

Az aranka terjedésének sok módja van. Lehetséges, hogy hereföldjét megelőzőleg olyan trágyával trágyázta, amely arankás herével etetett állatok alul került ki.

Kártérítési igényvel csak akkor léphetne fel a siker reményével, ha be tudná bizonyítani, hogy talán a kereskedő révén valami visszaélés történt s hogy ki van zárva annak lehetősége, hogy földjére az aranka más uton, mint a vetőmag utján került. Mezey Gyula.

Buzacsávázás üszög ellen. (Felelet a 662. sz. kérdésre.) Ha valamely gazdaságban, mint a milyenről a kérdéstevő szól, a buza köüszke igen nagy károkat tesz, ahol a vetőmag nagyon fertőzve van, legcélszerűbb a búzát rézgáliczoldatban hosszabb ideig áztatni. Ez esetben a 1/2%-os rézgáliczoldat (1 hektoliter vízre 1/2 kg. rézgálicz) teljesen elegendő, de ebben a vetőmagot legalább 12 órán át kell áztatni, többször felkavarani s a csáva felületén uszkáló üszöggel telt szemeket — s ezekkel együtt a könnyű magvakat — lemeríteni.

A mész csak arra való, hogy csökkentse azt a káros hatást, melyet a rézgáliczcsáva a buza csírázóképességére gyakorol. E célból egy másik kádban mésztejet készítünk, még pedig úgy, hogy minden hektoliter vízre 6 kgr. égetett meszet számítottunk. A rézgáliczcsávából kiszedett búzát folytonos kavarással között 5 perczig kell a mésztejben áztatni. A mésztejből kiszedett mag, ha megszáradt, elvethető. M. Gy.

Répalevél eltartása. (Felelet a 663. sz. kérdésre.) Ugy ahogy ön gondolja, aligha lehet a répalevelet eltartani, mert az okvetlenül megpenészesedne s elrothadna, míg ellenben oly lobrokon, aminőkön nedves, illetve hegyes vidékeken a szénát szárítják, hónapokig is igen jól eláll a répalevél. Németországban pl. úgy tesznek egyes gazdák, hogy a répa földön kellő számu lobrot állítanak fel, s azokra rakják a répaleveleket (leveles czukorrépafejeket), de nem egymagában, hanem kevés szalmával étegezve, mert máskülönbén nagyon összeagadnának a levelek. Itt azután nem képes a répalevél felmelegedni, s miután minden oldal-

ról levegő éri, lassankint ki is szárad, s tél folyamán bármikor etethető. De ezt az eljárást főleg csak a kisebb répatermesztők gyakorolhatják, míg ellenben a nagy termesztek mindig besavanyítják, vagy újabban mesterségesen szárítják is a répaleveleket. A lobrot illetőleg megemlítjük még, hogy a német gazdák azok leg-egyszerűbbjét használják a répalevelek eltartására; ez pedig egy 2 m. hosszú meghegyesített végű erős farud, melybe köröskörül 4—5 fafog van erősítve s használatkor egyszerűen a földbe szurják a rudat. Ugyanily lobrokon szokták néha a burgonyaszárát is a téli időre eltartani, illetve szárítani, s így állítolag jobb takarmányt kapnak, mint hogyha a burgonyaszárát besavanyítják. A burgonyaszár közé azonban nem szükséges szalmát rétegezni, mert az nem ragad úgy össze, mint a répalevél, s ezért egymagában is rakható a lobrokra. Az említett lobroknak különben az az előnyük, hogy egyenes sorba állítva nem akadályozzák a szántást, vagy ha mégis utban lennének, akkor a rajtuk levő takarmánnyal együtt kiemelhetők a földből s a már megszántott földön állíthatók föl, illetőleg szurhatók a földbe. Cselkó.

Gyomvirágok. (Felelet a 664. sz. kérdésre.) A küldött gyomvirágok közül a sárgavirágúnak magyar nevei: *gyujtrányfű, pinyó, tatincs, huyosfű*; latin neve: *Linaria vulgaris*. A kékvirágú magyar nevei: *vetési szarkaláb, vetési saskasfű, vetési sarkantyufű*; latin neve: *Delphinium Consolida*.

Mindkét növény mérgesnek tartatik, különösen a vetési szarkaláb magja mérges, mérge főleg, a bőrön hólyagot huzó, *delphinin*-nek nevezett alkaloid. M. Gy.

Tejelpasztás és borjuítás. (Felelet a 665. sz. kérdésre.) Legtöbb tehénnek meg van az a rossz szokása, hogy a borju elválasztása után nem adja le a tejet. Ha tehát az elválasztás után a tej csökken, ez nem a helytelen takarmányozásra, hanem a tehén ezen rossz tulajdonságára vezethető vissza. Véleményt kérő gazdatárs nem említi fel, hogy milyen fajta a tehenészte s így teljesen precíz választ nem lehet adni kérdésére. Ha tehenészte magyar fajta, úgy segíteni nem igen lehet, mert a legtöbb magyar tehén, mint azt a debreczeni gazdasági tanintézetnél tapasztaltam, borja nélkül nem adja le a tejet. Ha nyugati fajta a tehenésztet, úgy leghelyesebb mesterséges táplálás által védekezni a tejsökkenés ellen. A mesterséges táplálás úgy viendő keresztül, hogy a kifejt tejet azonnal a fejés után betöltjük a szoptató edénybe és tőgymelegen megitatjuk. Szól ez már a főcstejre is. Szóval nem szabad a borjut egyszer sem szoptatni, mert akkor könnyen a kiküszöbölendő hiba állhat be. Minden borju táplálására legjobb az anyja tejét használni, de ha az esetleg beteges vagy kevés tejet ad, úgy más egészséges tehentől vett tejjel szoptatandó a borju, illetve pótlandó a tejszükséglet. A szopós borju az első két hétben naponta 6, később egész elválasztásig (3—4 hónap) 8 liter tejet igényel. A napi 8 liter tejet egészen a választásig adni kell, de emellett a hatodik héttől kezdve kissé összevagdalt zab és finom minőségű rétiszéna, vagy sarju is adandó ad libitum nekik. Jászberényi András.

Buzacsávázás rozsdá ellen. (Felelet a 666. sz. kérdésre.) Mai ismereteink szerint a rozsdagombák a gabonafélék zöld leveleit s zöld szárát, szóval zöld részeit befertőzik, még pedig a tenyésztet egész ideje alatt. Ma még

az sincs bizonyítva, hogy a rozsdá a magvak utján terjedne, annál kevésbbé az, hogy a növényke első sorban már a magban volna fertőzve s későbbi fertőzés már nincs vagy nem olyan káros.

Ebből az következik, hogy kezelhetjük bármiféle szerrel is a vetőmagot, ezzel a rozsdakártól nem menekülhetünk. Az Union Vegyi Ipar Részvénytársaság, amely a formalint, e különben kiváló fertőtlenítő anyagot gyártja és forgalomba hozza, e szerről szóló magyar nyomtatványában megtevédt. *Üszög helyett rozsdát emleget, mikor a gabona-vetőmag kezeléséről szól. Kiténik ez mindjárt, mikor azt mondja, hogy a rozsdá ellen eddig „rezes vitrióllal (Kühn módszere), kénes kálival (Kellermann és Swingle módszere), valamint a meleg vízzel való kezeléssel (Jensen nyomán) küzdöttek.” E módszerek tudvalevőleg mind a gabonaüszög, nem pedig a gabonarozsdá ellen ajánlatnak. M. Gy.*

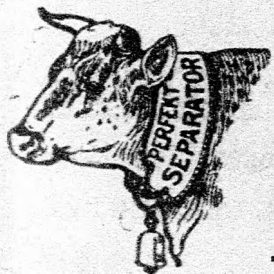
Dohánykóró konzerválása. (Felelet a 667. számú kérdésre.) Ugy tudjuk, hogy nálunk már megpróbálták a dohány sarjhajtásai s körójának zombolyázását vagy besavanyítását (pl. Aradmácsán), de nem tudunk esetet, hogy az sikerült volna, mert az állatok nem ették az így konzervált takarmányt. Ezért csakis a legelőtetését ajánlhatjuk, ami azonban csak dércsipés után kezdhető meg, mert korábban szintén nem eszik az állatok a dohányt. A juhok különben legjobb értékesítői a dohánynak, mert azok eszik legszívesebben, s ezért dércsipés után akár egész nap el lehetnek a dohányföldeken. Cselkó.

Kivesző szőlőtöke. (Felelet a 668. sz. kérdésre.) A beküldött szőlőtöke tőgyökerén ujjnyi vastagságu mély csatorna húzódik végig, melyet valószínűleg a pajor (cserebogár-álcza) rágott. E rágás következtében a gyökéret elgyengült s részben elhalt. A bajon, mely a tőkét tőgyökerének ily nagymérvű megsérülésével érte, a növény úgy igyekezett segíteni, hogy a *tőkenyakkból harmatgyökereket* fejlesztett, melyek igen erőseké váltak. E harmatgyökerek, melyek a talaj felső rétegében terjedtek szét, tápláltak főleg a tőkét. Ha nagy szárazságban a talaj felső rétege kiszárad, ilyenkor az olyan tőkék, amelyeket a harmatgyökerek táplálnak főképpen, tudvalevőleg visszaesnek, sőt el is pusztulnak.

A beküldött töke vizsgálata alapján tehát én a töke pusztulását úgy magyarázom, hogy a tőgyökerének erős megsérülése miatt a harmatgyökerekre utalt töke az idej nagy szárazságban nem birt táplálkozni. A küldött tőkén filloxera nem konstatálható, de megjegyzem, hogy e töke filloxeravizsgálatra nem is volt alkalmas. Először mert szárazon érkezett meg, másodsor, mert vékonyabb gyökerei hiányzottak. M. Gy.

Üregi nyulbeszerzés. (Felelet a 669. sz. kérdésre.) Üregi nyulat kaphat Tóth Zsuzsanna urnónél Gödöllő; párja 4—5 kor. Ezt a fajtát azonban mi tenyésztésre nem ajánljuk, mert ennek sem husa, sem szőrméje nem értékes. Sokkal jobban teszi, ha házinyulat tenyésztetni szándékozik, oly fajtát beszerez, amelynek tenyésztésével szép jövedelmet is biztosít magának és amely fajtának husa izletes, szőrméje pedig ruhabelésnek használva értékes. Ilyen ajánlható fajta az *ezüst szőrményul*, a mely *Mahler Károly* nyultenyésztőnél Rákosszent-Mihályon, darabonként 16—20 korona árban kapható.

Ezen nyultenyésztő a most lezajlott

„PERFECT“

separatorok,
tejszállító kannák,
tejhűtő készülékek,
vajköpülő gépek,
vajgyuró gépek.

Teljes tejgazda-
ságok, berendezések
és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL, Budapest, V., Báthory-u. 9.

miskolczi
baromfivás

Kuk
670. sz. ké
szárat ne
tani, de
kerül a ve
elromlik. U
nak legal
birni, de
nincs, okv
egy ajánlj
tását, hog
minden egy
ellátott önt
lebb vizet
lefelé szívá
súly fektet
s az egész
besavanyítá
tartalmán
letes elzárá

Kuko
(Felelet a 6
százalékoib

nyers
nyers
N-me
nyers

A csu

fehére és
mint az ár
körülbelül
etjük, akk
hatást fejt
nak az ev
állatnak, m
mához viszo
szinben tün
nagyon jól
szalmát, s
hetjük; am
illeti, a ló
kaphatja az
takarmány

Határ
kérdésre.) A
saját földjén
vizont a s
jére benyul
tásnál az ak
térítési igény
árnyék köve
nem támasz

KÜL

Némett
Drezdában
gozásának
mezőgazdasá
nagy fontoss

A töze
égetik, mely
mint gépek
továbbá tözeg
és kátrányt n

MA
Különl

Feleletek.

Gépész fizetése. (Felelet a 660. sz. kérdésre.) Ha a gépész szolgálati szerződése négy hónapra szól, akkor a fizetését is négy hónapra kell kiadni, még akkor is, ha a szolgálatadó a gépészt ezen egész időtartam alatt foglalkoztatni nem tudná, mert a határozott időtartamra kötött szolgálati szerződést egyik félnek sem áll jogában ezen idő eltelté előtt egyoldalúan megszüntetni vagy felbontani. Sz. F.

Arankamentes mag után arankás here. (Felelet a 661. sz. kérdésre.) Az lehetséges, hogy az államilag plombázott zsákban a here között egy-két arankamag is akad, mert a magvizsgáló állomások csak mintát vesznek s ezt vizsgálják meg. Sőt még a mintában is lehet arankamag, amelyet nem vesznek észre, ha a mintát csak rosták segítségével vizsgálják s nem szemenként. Azért a vetőmagvizsgáló állomások csakis azt bizonyíthatják, hogy valamely kérdéses áru vizsgálatánál arankát nem találtak, azt azonban nem bizonyíthatják, hogy az az áru arankamentes.

Ha azonban az lehetséges is, hogy az államilag plombázott heremagban akad aranka, az már nem lehetséges, hogy az ilyen mag után olyan here keljen ki, amely úgy néz ki, mintha arankát vetettek volna! Itt a hibának nem a magban, hanem másban kell lenni.

Az aranka terjedésének sok módja van. Lehetséges, hogy hereföldjét megelőzőleg olyan trágyával trágyázta, amely arankás herével etetett állatok alul került ki.

Kártérítési igényrel csak akkor léphetne fel a siker reményével, ha be tudná bizonyítani, hogy talán a kereskedő révén valami visszaélés történt s hogy ki van zárva annak lehetőség, hogy földjére az aranka más uton, mint a vetőmag útján került. Mezey Gyula.

Buzacsávázás üszög ellen. (Felelet a 662. sz. kérdésre.) Ha valamely gazdaságban, mint a miylenről a kérdéstitel szol, a buza közsze igen nagy károkat tesz, ahol a vetőmag nagyon fertőzve van, legcélszerűbb a buzát rézgáliczoldatban hosszabb ideig áztatni. Ez esetben a 1/2%-os rézgáliczoldat (1 hektoliter vízre 1/2 kg. rézgálicz) teljesen elegendő, de ebben a vetőmagot legalább 12 órán át kell áztatni, többször felkavarni s a csáva felületén uszkáló üszöggel megt szemeket — s ezekkel együtt a könnyű magvakat — lemeríteni.

A méz csak arra való, hogy csökkentse azt a káros hatást, melyet a rézgáliczesáva a buza csirázóképességére gyakorol. E célból egy másik kádban mézstejet készítünk, még pedig úgy, hogy minden hektoliter vízre 6 kgr. égetett meszet számítunk. A rézgáliczesávból kiszedett buzát folytonos kavarással között 5 percig kell a mézstejben áztatni. A mézstejből kiszedett mag, ha megszáradt, elvethető. M. Gy.

Répalevél eltartása. (Felelet a 663. sz. kérdésre.) Ugy ahogy ön gondolja, aligha lehet a répalevelet eltartani, mert az okvetlenül megpenészesedne s elrothadna, míg ellenben oly lobrokon, aminőkön nedves, illetve hegyes vidékeken a szénát szárítják, hónapokig is igen jól eláll a répalevél. Németországban pl. úgy tesznek egyes gazdák, hogy a repaföldön kellő számú lobrot állítanak fel, s azokra rakják a répaleveleket (leveles czukorrépafejeket), de nem egymagában, hanem kevés szalmával étegezve, mert máskülönbén nagyon összeagadnának a levelek. Itt azután nem képes a répalevél felmelegedni, s miután minden oldal-

ról levegő éri, lassankint ki is szárad, s tél folyamán bármikor etethető. De ezt az eljárást főleg csak a kisebb répatermesztők gyakorolhatják, míg ellenben a nagy termesztek mindig besavanyítják, vagy újabban mesterségesen szárítják is a répaleveleket. A lobrot illetőleg megemlítjük még, hogy a német gazdák azok leg-egyszerűbbjét használják a répalevelek eltartására; ez pedig egy 2 m. hosszú meghegyesített végű erős farud, melybe köröskörül 4—5 fafog van erősítve s használatkor egyszerűen a földbe szurják a rudat. Ugyaníly lobrokon szokták néha a burgonyaszárát is a téli időre eltartani, illetve szárítani, s így állítólag jobb takarmányt kapnak, mint hogyha a burgonyaszárát besavanyítják. A burgonyaszár közbe azonban nem szükséges szalmát rétegezni, mert az nem ragad úgy össze, mint a répalevél, s ezért egymagában is rakható a lobrokra. Az említett lobroknak különben az az előnyük, hogy egyenes sorba állítva nem akadályozzák a szántást, vagy ha mégis utban lennének, akkor a rajtuk levő takarmánnyal együtt kiemelhetők a földből s a már megszántott földön állíthatók föl, illetőleg szurhatók a földbe. Cselkó.

Gyomvirágok. (Felelet a 664. sz. kérdésre.) A küldött gyomvirágok közül a sárgavirágú magyar nevei: *gyujtványfű*, *pintyó*, *talincs*, *hugyosfű*; latin neve: *Linaria vulgaris*. A kékvirágú magyar nevei: *vetési szarkaláb*, *vetési saskasfű*, *vetési sarkantyúfű*; latin neve: *Delphinium Consolida*.

Mindkét növény mérgesnek tartatik, különösen a vetési szarkaláb magja mérges, mérge főleg, a bőrön hólyagot huzó, *delphinium*-nek nevezett alkaloid. M. Gy.

Tejlepasztás és borjuitatás. (Felelet a 665. sz. kérdésre.) Legtöbb tehénnek meg van az a rossz szokása, hogy a borju elválasztása után nem adja le a tejet. Ha tehát az elválasztás után a tej csökken, ez nem a helytelen takarmányozásra, hanem a tehén ezen rossz tulajdonságára vezethető vissza. Véleményt kérő gazdátárs nem említi fel, hogy milyen fajta a tehenészete s így teljesen precíz választ nem lehet adni kérdésére. Ha tehenészete magyar fajta, úgy segíteni nem igen lehet, mert a legtöbb magyar tehén, mint azt a debreczeni gazdasági tanintézetnél tapasztaltam, borja nélkül nem adja le a tejet. Ha nyugati fajta a tehenészet, úgy leghelyesebb mesterséges táplálás által védekezni a tejszőkenés ellen. A mesterséges táplálás úgy viendő keresztül, hogy a kifejt tejet azonnal a fejés után betöltjük a szoptató edénybe és tőgyemelegen megitatjuk. Szól ez már a főcsejre is. Szóval nem szabad a borjut egyszer sem szoptatni, mert akkor könnyen a kiképzőből hiba állhat be. Minden borju táplálására legjobb az anyja tejét használni, de ha az esetleg beteges vagy kevés tejet ad, úgy más egészséges tehéntől vett tejjel szoptatandó a borju, illetve pótlandó a tejszükséglet. A szopós borju az első két hétben naponta 6, később egész elválasztásig (3—4 hónap) 8 liter tejet igényel. A napi 8 liter tejet egészen a választásig adni kell, de emellett a hatodik héttől kezdve kissé összezuzott zab és finom minőségű rétszéna, vagy sarju is adandó ad libitum nekik. Jászberényi András.

Buzacsávázás rozsa ellen. (Felelet a 666. sz. kérdésre.) Mai ismereteink szerint a rozsdagombák a gabonafélék zöld leveleit s zöld szárát, szóval zöld részeit befertőzik, még pedig a tenyésztés egész ideje alatt. Ma még

az sincs bizonyítva, hogy a rozsa a magvak után terjedne, annál kevésbé az, hogy a növényke első sorban már a magban volna fertőzve s későbbi fertőzés már nincs vagy nem olyan káros.

Ebből az következik, hogy kezelhetjük bármiféle szerrel is a vetőmagot, ezzel a rozsdakártól nem menekülhetünk. Az Union Vegyi Ipar Részvénytársaság, amely a formalint, e különben kiváló fertőtlenítő anyagot gyártja és forgalomba hozza, e szerről szóló magyar nyomtatványában megtévedt. *Üszög helyett rozsdát* emleget, mikor a gabona-vetőmag kezeléséről szol. Kiténik ez mindjárt, mikor azt mondja, hogy a rozsa ellen eddig „rezes vitrióllal (Kühn módszere), kénes kálival (Kellermann és Swingle módszere), valamint a meleg vízzel való kezeléssel (Jensen nyomán) küzdöttek.” E módszerek tudvalevőleg mind a gabonaszög, nem pedig a gabonarozsa ellen ajánlhatók. M. Gy.

Dohánykóró konzerválása. (Felelet a 667. számú kérdésre.) Ugy tudjuk, hogy nálunk már megpróbálták a dohány sarjajtásai s körójának zsombolyázását vagy besavanyítását (pl. Aradmacsán), de nem tudunk esetet, hogy az sikerült volna, mert az állatok nem ették az így konzervált takarmányt. Ezért csakis a legelőtetését ajánlhatjuk, ami azonban csak dércsipés után kezdhető meg, mert korábban szintén nem eszik az állatok a dohányt. A juhok különben legjobb értékesítői a dohánynak, mert azok eszik legszívesebben, s ezért dércsipés után akár egész nap el lehetnek a dohányföldéken. Cselkó.

Kivesző szőlőtöke. (Felelet a 668. sz. kérdésre.) A beküldött szőlőtöke tőgyökérén ujjnyi vastagságu mély csatorna húzódik végig, melyet valószínűleg a pajor (cserebogár-álca) rágott. E rágás következtében a gyökéret elgyengült s részben elhalt. A bajon, mely a tökét tőgyökérnek ily nagymérvű megsérülésével érte, a növény úgy igyekezett segíteni, hogy a *tőkényakból harmatgyökereket* fejlesztett, melyek igen erősekké váltak. E harmatgyökerek, melyek a talaj felső rétegében terjedtek szét, tápláltak főleg a tökét. Ha nagy szárazságban a talaj felső rétege kiszárad, ilyenkor az olyan töké, amelyeket a harmatgyökerek táplálnak főképpen, tudvalevőleg visszaesnek, sőt el is pusztulnak.

A beküldött töke vizsgálata alapján tehát én a töke pusztulását úgy magyarázom, hogy a tőgyökérnek erős megsérülése miatt a harmatgyökerekre utalt töke az idej nagy szárazságban nem birt táplálkozni. A küldött tökén filloxera nem konstatálható, de megjegyzem, hogy e töke filloxeravizsgálatra nem is volt alkalmas. Először mert szárazon érkezett meg, másodsor, mert vékonyabb gyökerei hiányzottak. M. Gy.

Üregi nyulbeszerzés. (Felelet a 669. sz. kérdésre.) Üregi nyulat kaphat Tóth Zsuzsánna urnónél Gödöllő; párja 4—5 kor. Ezt a fajtát azonban mi tenyésztésre nem ajánljuk, mert ennek sem husa, sem szőrmeje nem értékes. Sokkal jobban teszi, ha házinyulat tenyésztetni szándékozik, oly fajtát beszerez, amelynek tenyésztésével szép jövedelmet is biztosít magának és amely fajtának husa izletes, szőrmeje pedig ruhabelésnek használva értékes. Ilyen ajánlható fajta az *ezüst szőrmenyul*, amely *Mahler Károly* nyultenyésztőnél Rákóc-Szent-Mihályon, darabonként 16—20 korona árban kapható.

Ezen nyultenyésztő a most lezajlott

miskolczi országos baromfivásáron dis

Kukoriczasz
(670. sz. kérdésre.) A szarát ne lehetne tani, de annyi kerül a verembe, elromlik. Ugyanis a nak legalább 50- birni, de miután a nincs, okvetlenül m úgy ajánljuk a szótását, hogy réteg minden egyes réteg ellátott öntözőkann sebb vizet öntve, m lefelé szíváro. Az suly fektetendő az s az egész takarm besavanyítás sikere tartalmán kívül leg letes elzárástól füg (Felelet a 671. sz. százalékokban:

nyers fehérje
nyers zsir
N-mentes von
nyersrost

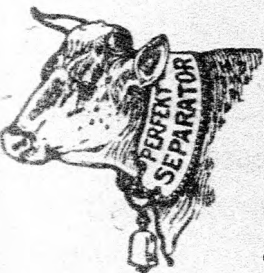
A csutkában fehére és zsir, de mint az árpaszalma körülbelül egyenérté etetjük, akkor az hatást fejt ki, mint a az evése sok állatnak, mint a mához viszonyítva te színben tünik fel nagyon jól pótolhat szalmát, sőt a csu hetjük; ami pedig illeti, a ló s a m kaphatja azt, amenn takarmány sulyának

Határfák beár
(kérdésre.) A törvény saját földjén minden vizont a szomszéd jére benyuló ágaka tásnál az akadályozó terítési igényt azon árnyék következtében nem támaszthat jog

KÜLFÖL

Németbirodalom
Drezdában egy vegy gozásának új módja mezőgazdaságra, mint nagy fontossággal bír. A tözeget ezen égetik, mely által tö mint gépek tüzelésé továbbá tözegkokszot és kátrányt nyernek.

MAGYA
Különlegesség

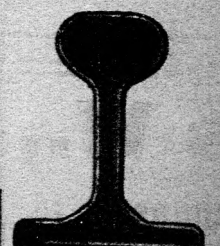

„PERFECT“

separatorok,
tejszállító kannák,
tejhűtő készülékek,
vajköpülő gépek,
vajgyuró gépek.

Teljes tejgaza-
ságok, berendezések
és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL, Budapest, V., Báthory-u. 9.

miskolci országos baromfiállás és tenyész-baromfivásáron diszoklevéllel lett kitüntetve.

Hreblay

Kukoricaszár besavanyítása. (Felelet a 670. sz. kérdésre.) Az nem áll, hogy a kukoricaszárakat ne lehetne jó eredménnyel besavanyítani, de annyi igaz, ha nagyon szárazon kerül a verembe, hogy akkor megpenészedik s elromlik. Ugyanis a besavanyítandó takarmánynak legalább 50—60% vıztartalommal kell bírni, de miután a kukoricaszárban ennyi víz nincs, okvetlenül meg kell azt nedvesíteni. Mi úgy ajánljuk a szecsákzott szárnak besavanyítását, hogy rétegenként szárazon berakva, minden egyes réteget locsoljanak meg rózsával ellátott öntözökannával, az alsó rétegekre kevesebb vizet öntve, mint a felsőkre, mert az ugyis lefele szívárog. Azután magától érhetőleg nagy súly fektetendő az egyes rétegek kellő letiprása s az egész takarmány jó beföldelésére, mert a besavanyítás sikere a takarmány megfelelő vız-tartalmán kívül leginkább a levegőtől való tökéletes elzárástól függ.

Cselkó.

Kukoricacsutka összetétele s tápértéke. (Felelet a 671. sz. kérdésre.) Átlag foglaltatik százalékokban:

	csutkában	árpaszalmában
nyers fehérje	2.9	3.4
nyers zsír	0.8	1.4
N-mentes vonat	45.3	34.7
nyersrost	36.9	41.8

A csutkában tehát valamivel kevesebb a fehérje és zsír, de jóval több a szénhidrát, mint az árpaszalmában s így e két takarmány körülbelül egyenértékű, sőt ha a csutkát darálva etetjük, akkor az mindenesetre nagyobb táp-tartást fejt ki, mint az árpaszalma, mert utóbbinak az evése sokkal több munkát okoz az állatnak, mint a csutkadaráé. Az őszi szalmához viszonyítva természetesen még előnyösebb színben tűnik fel a kukoricacsutka s ezért nagyon jól pótolhatja azt, valamint a tavaszi szalmát, sőt a csutkadarát sertéssel is etethetjük; ami pedig az etethető mennyiséget illeti, a ló s a marha főtakarmány gyanánt kaphatja azt, amennyiben a velük etetett össz-takarmány súlyának a fele csutkadara lehet.

Cselkó.

Határfák beárnyékolása. (Felelet a 672. sz. kérdésre.) A törvényerejű jogszokás értelmében saját földjén mindenki jogosítva van fát ültetni, viszont a szomszéd jogosítva van az ő földjére benyúló ágakat levágni, esetleg a szántáznál az akadályozó gyökereket kiirtani. Kártérítési igényt azon a jogcímen, hogy vetése az árnyék következtében silányabb a széleken — nem támaszthat jogosan.

V. Gy. dr.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Németbirodalom. Tőzegfeldolgozás új módja. Drezdában egy vegyész-mérnök a tőzeg feldolgozásának új módját találta fel, mely ugy a mezőgazdaságra, mint az iparra nézve egyaránt nagy fontossággal bír.

A tőzeget ezen módszer szerint kokszzá égetik, mely által több értékes anyagot, ugyanint gépek tüzelésére alkalmas tüzelőkokszt, továbbá tőzegkokszt (anthraczitszen pótlására) és kátrányt nyernek. A tőzegkátrányból viszont

olajok és kátrányviz, ez utóbbiból pedig kén-savas ammóniak állítható elő. Az égetési művelettel kapcsolatban a tőzegeből még tőzegalom és mull, gyapjurost, valamint mindennemű világitási és erőátviteli célokra alkalmas gáz is nyerhető.

Habár a tűzifa és a kőszénből készített kokszt versenye még sok akadályt gördít az új találmány elé, annyi mégis bizonyosnak látszik, hogy az új módszerrel a tőzegszén készítésének kérdése meg van oldva.

Franciaország. Magyarország és Ausztria juhbevitelére Franciaországba. A monarchia juhbevitelére Franciaországba az 1903. év második felében életbelépett magasabb új vám hatása alatt majdnem teljesen megszűnt és további juhbevitelről Franciaországba ezentúl aligha lehet szó. Már a jelzett évben az előző 1902. évi bevittel szemben felényire csökkent a monarchiából bevitt juhmenyiség és ez is majdnem teljesen az 1903. első felében került Franciaországba.

A francia juhbeviteli vám ugyanis 1903-ban 100 kg.-ként 15¹/₂ frankról 25 frankra emeltetett. Már most ha a magyarországi juh — mert itt csak erről lehet szó — átlagos súlyát 40 kg.-ra tesszük, akkor minden juh után, melynek ára Magyarországon átlag 20 korona, vám címén 10 frank, tehát értékének fele fizetendő. Ehhez hozzászámítva a vasuti és egyéb felmerülő költségeket, melyek mintegy 8 frankra tehető, a juh ára olyan magasra emelkedik, hogy rendes viszonyok között alig lehet a költségek megtérülésére számítani, annál kevésbé pedig nyereségre.

A külföldi juhbevitel csökkenését Franciaország saját tenyésztéséből és Algiriából való behozattal pótolja, mely államban a juhtenyésztés a magas vám védelme alatt szépen fejlődik és mind nagyobb tért nyer.

Olaszország. Lőbevitel. Olaszország évenkénti lősüksége 80,000 drb-ra tehető, ezzel szemben az ország lőtenyészésének évi szaporulata mintegy 30,000 drb csikóra tehető. Az így felmerülő hiányt behozattal pótolják és erre a célra mintegy 30 millió lira szükséges évenként. Dalmáciából és határkerületekből évenként körülbelül 20,000 drb ponnyt visznek Olaszországba, még pedig az olasz tenyésztők állítása szerint az olasz lőtenyészés nagy hátrányára, mert ennek a behozatalra kerülő csekélyebb értékű loanyag nagy versenyt támaszt.

Ujabb nagy gondot fordítanak Olaszországban a lőtenyészés fejlesztésére. Az olasz törvényhozás által legutóbb megszavazott törvény értelmében a belföldi lőtenyészés emelésére évenként 50,000 lira fordítandó, külföldi fiatal ménlovak beszerzésére pedig az 1904/05. évben 230,000 lira szavaztatott meg.

Dánia. Szövetkezeti sertésvágóhidak tevékenysége 1903-ban. A dánországi sertésvágóhidakon és pedig főleg a szövetségeken, az 1903. év folyamán mintegy 1,400,000 sertés került levágásra, tehát jóval több, mint az előző évben. Ezzel szemben azonban az árak alacsonyabbak voltak. A dán 1. sz. sertéshus métermázsájának legmagasabb átlagos jegyzése a londoni piacon 1903-ban 60 shilling 7 penni volt, vagyis 3 shilling és 4 pennivel alacsonyabb, mint 1902-ben. Minthogy pedig ezt a legmagasabb árjegyzést korántsem érte el minden minőség, így nehéz megállapítani az angol piacokon értékesített dániai sertéshus összes értékét. A Dániából kivitt sertéshus mennyisége 1903-ban 164,250,000 dániai fontra rugott az 1902. évi 141,560,000 fonttal szemben. Különösen előnyös befolyást gyakorolt a dán sertéshusnak az angol piacokon való értékesítésére és ezzel kapcsolatban a kivitel

emelkedésére az a körülmény, hogy az Egyesült-Államokból való behozatal bizonyos mérvben csökkent. Az angol sertésállomány az élő sertések bevitelét követően az 1902. évi 3,627,177 db-ról 1903. június havában 3,970,011 db-ra emelkedett. A dániai vágóhidak melléktermékeiből a bevétel némileg csökkent, minthogy a májak bevitelére a Németbirodalomba eltűnt.

Egyesült-Államok. Almakivitel. Az amerikai almakivitel mennyisége nem áll szoros összefüggésben az ottani termés mennyiségével, hanem inkább a külföldi piacok keresletéhez és árához alkalmazkodik; így pl. 1898-ban a kivitel mennyisége csak 459,719 hordó volt, míg 1900-ban ez a mennyiség 833,673 hordóra emelkedett, jóllehet a terméshöbbllet ezzel az emelkedéssel éppenséggel nem állott arányban. A kivitelre kerülő mennyiség az össztermésnek 1—5%-ig terjedő részét teszi és ebből is látható, hogy a kivitel még nagyobb arányokban is fejleszthető.

Az Egyesült-Államok almakivitelének főpiacza Anglia, hova 1902-ben az Unio összkivitelének 53%-a (3,312,400 bushel*) került. Ezzel szemben a Németbirodalom friss almakivitelére Észak-Amerikából már sokkal jelentékenyebb (1902-ben 257,337 bushel), bár az európai államok között e tekintetben a második helyet foglalja el. Az amerikai aszalt alma-kivitel legnagyobb része (az összkivitel 45%-a) Németországban talál elhelyezésre (1902-ben az amerikai almakivitel értéke 1,190,593 dollár értéket képviselt, ebből 535,766-85 dollár értékű alma került Németországba). Az 1903. évi kivitel adatai újabb fejlődésről tanuskodnak, amennyiben a kivitel összértéke ezuttal 4,378,967 dollárt tett ki.

Az Egyesült-Államok almakivitelére rendszerint november hónapban éri el tetőpontját. A szállítások ugyan júliusban kezdődnek, mert ekkor kerülnek kivitelre a koránérő fajták, a kivitel zöme azonban (téli eltevésre alkalmas fajok), mely kedvező körülmények között már az 5 millió bushelt is meghaladta, szeptembertől januárig kerül elszállításra.

Az előző években a kivitel 80%-a ezen hónapokra esett, jelenleg azonban, hogy ugy a raktárházak berendezése, valamint a csomagolás tökéletesebb lett, a kiviteli cégek az egész év folyamán friss, jól konzervált áruval láthatják el vevőiket.

Legtöbb almat az Egyesült-Államok északi és középkéleti államaiban termelnek és innét indul ki az almakereskedelem. Kiviteli kikötők New-York és Boston, mely kikötők a kivitel 80—90%-át bonyolítják le.

A dohánykórok legeltetése.

A kormány — tekintettel a folyó évben uralkodott rendkívüli szárazság következtében előállott nagy takarmányhiányra — általánosságban megengedte a dohánykóroknak téli legeltetés céljából való megtarthatását.

Jóllehet ezen kedvezményért csak köszönettel tartozunk a kormánynak, mégis attól tartok, hogy ezen kedvezménnyel egyes termesztek, illetve azok kertészei visszaélést fognak elkövetni és ezáltal érzékenyen megkárosodni.

Ugyanis több helyen tapasztaltam, hogy a feles kertészek szaporítani akarva az idej csekély hozamot, kacseleveleket szedtek, nem gondolva meg, hogy ezen eljárással ugy magukat, mint gazdáikat milyen végtelen bajba

*) 1 bushel = 36.34 liter.

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Különlegesség: **Gazdasági vasutak szállítása.**

BUDAPEST, VI., Hungária-körut.

ELVÁLLAL:

Szállárd és szállítható vágányok szállítását **gazdasági és iparcélokra**;

szabványos nyomtávu **csatlakozó vágányok** kiépítését;

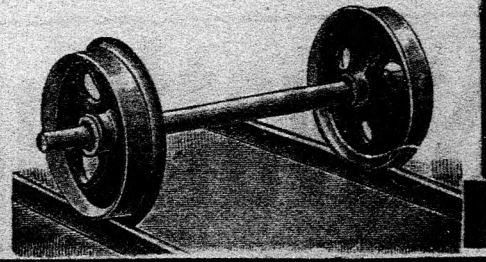
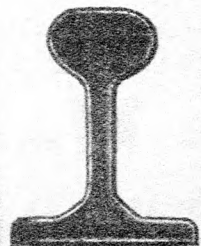
teljes vasuti berendezések és egyes alkatrészek **berbeadását**;

bármily vasutra vonatkozó **előmunkálatok** elkészítését és engedélyek kleszközlését;

bármily keskenyvágányu vasuti alkatrészek **javítását**.

Rendkívül kedvező fizetési feltételek.

Költségvetésekkel és katalogussal díjmentesen szolgálunk.

hozzák, amennyiben — eltekintve attól, hogy a kacsdohány szedése a legrigoribban tiltva van és ilyen levelek szedése az engedély elvonását vonja maga után — a kacslevelek beszállításával célzott nem érnek el, mert a fennálló beváltási szabályok értelmében a kacsdohány csak mint haszonvevő anyag vétetik át.

Ha pedig valamelyik kertész arra a szerencsétlen gondolatra jönne, hogy ő a kacsdohányt az anyadohány közé keverve fogja beszállítani, evvel sem érne cél, mert ezen családi szándék, tekintve, hogy az anyadohányt a kacsdohánytól megkülönböztetni igen könnyű dolog, a beváltásnál okvetlenül kiderül és elkerülhetlenül maga után vonja az egész anyagnak legjobb osztályozását. Ez az eljárás tehát a természetet nagyban megkárosítaná.

Miután — amint a most előadottakból kiviláglik — a kacsdohány beszállítása haszonnal nem jár, sőt ellenkezőleg csak temérdek kellemtelenséggel és károsodással van egybekötve, sőt mi több, még az engedély elvonását is maga után vonhatja, kötelességemnek tartom dohánytermesztőtársaimat már saját érdekükben is felhívni, hogy a kertészeknek a kacsdohány beszállításának káros következményeit magyarázzák meg és őket óva intsek, hogy a netalán gazdájuk tudtán kívül szedett kacsdohányokat a beváltáshoz semmi esetre se szállítsák be.

Apáti.

Kis Károly.

A luxulóvásárok rendezése.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tisztelt Szerkesztő Uram!

A múlt héten megtartott luxulóvásárhoz volna egy pár megjegyzésem és kérem a szerkesztő urat, sziveskedjék azokat a közérdeklében becses lapjában közzétenni.

A budapesti Tattersall r.-t. célja az, hogy luxulóvásárok rendezése által a tenyésztőt és lövevőt egymással közvetlen érintkezésbe hozván, egyrészt a hazai tenyészetnek előnyös piacot teremtsen, másrészt pedig a külföldi vevőnek megkönnyítse szükségleteinek beszerzését.

Ezen üdvös intézménynek alapja azonban, t. i. a vevő és eladó egymással érintkezése évről-évre veszt közvetlenségéből, amennyiben az alkuszok hada évenként szaporodik.

Sáskarajyszerűleg lépik el a Tattersall tágas udvarát és sólyomszemük örökké éber tekintete sóváron les a kapu felé, hogy az azon belépő venni vagy eladni szándékozóra lecsapjon mint sas a prédájára. Aldozatukat körülfogják, legkeveset több ígéretekkel csalogatják és akármennyire szabadójuk is szegény, szolgálatukat ráerőszakolják.

Természetes, sápot mindkettőn igyekeznek huzni, úgy az eladón, mint a vevőn. Ezen erőszakoskodásuk annyira megy, hogy egyáltalán lehetetlenné teszik azt, hogy valaki az ő közbenjárásukat elmellőzze.

Az alkusz-gazdálkodás ezen túltengése szerény nézetem szerint egyik főoka annak, hogy luxulóvásáraink nem bírják elérni a piaci forgalom azon fokát, melyet egy oly prima lövevő országban, mint amilyen hazánk, elérni kellene.

Magam hallottam külföldi tiszteltől azon állítást, hogy „der Budapest Luxusmarkt ist ein Sensalenmarkt“. Ezen baj ellen okvetlen védekezni kell.

Az alkuszt teljesen kizárni egyáltalán nem volna lehetséges, sőt nem is volna elő-

nyös. Mert p. o. a külföldi nagy lókereskedő nem járhatja be folyton az országot alkalmas anyag keresésében, neki vannak megbízottai, kik a vásárra felhajtandó anyagot már lehetőleg odahaza kifürkészik és a kereskedő céljának megfelelő lovakat annak megérkezésekor rögtön bejelentik. Ilyen alkuszra okvetlenül szükség van. De szükség van olyanra is, kihez az esetleg járatlan és szakértelemmel nem bíró, vagy a helyi szokásokat nem ismerő fél bizalommal fordulhasson.

Tehát nem az alkuszoknak ugy is lehetlenséggel járó kilitását, de az alkuszügy szabályozását tartanám égető szükségnek.

A Tattersall értesítőjének 41., 42., 43. pontjai ugyan elég kategorikusan igyekeznek az alkuszkerdest szabályozni. Ezek szó szerint így szólnak:

„41. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy közvetítők (alkuszok) igénybevétele teljesen fölösleges, a vásár-iroda szives kötelezettségének ismeri minden vevőnek, különösen pedig külföldieknek és az itteni viszonyokkal ismeretleneknek bármily felvilágosítással szolgálni és őket a tenyésztővel direkt összeköttetésbe hozni, mivégből a vásár színhelyén levő vásár-irodában kéretnek jelentkezni.“

„42. Aki mégis közvetítőt óhajt igénybevenni, czélszerű, ha ezt a közvetítő nevének bemondásával a vásár-irodával közli, mely minden netáni vitás esetben csak a közvetítőt igénybe vevőnek válhatik előnyére.“ stb.

„43. Mindazon egyének, kik szolgálatokat a felekre ráerőszakolják, vagy hivatalos közbeszólásaikkal más felek között létrejövő vásárt rontják, a kiállítás területéről rendőrileg kilitatnak.“

Ezen különben üdvös szabályzat két dolgon szenved hajótörést: 1. nem olvassák, 2. keresztülvitele nehezen ellenőrizhető.

Konkrét részletes javaslatot különben tenni nem is akarok, csak nagyon óhajtánám, ha jelen soraim a hivatott tényezők figyelmét felkelténék és közöttük eszmecserére adnának alkalmat.

Olyformán hinném a dolgot megoldhatónak, hogy az alkusz-ügyet az igazgatóság venné kezébe és megállapított tarifális perzentuáció szerint alkalmazna felesketett megbízható alkuszokat, kiknek közbenjárását a felek minden üzlet megkötésénél tetszésük szerint igénybe vehetnék. Ezek külső ismertetőjellel lennének ellátva és maguk ellenőriznek legjobban, hogy hivatalos egyének ne rontsák az ő üzletüket.

Ezek után szabadjon a vásárnak még egy mozzanatára reflektálnom és ez a hátsolovak előlovaslása.

Kívén a díjazás napjának reggelét, amikor a bizottság a lovasokat egy bizonyos rendbe belekényszeríti, az előlovaslásnál a legnagyobb fejtelenség uralkodik. Legnagyobb részt nyers vagy félig nyers lovakon, a lovaslás legelemibb követelményeit sem ismerő egyének rendeznek ott vad hajszát. Ezen vad lovasok azután a lovas emberek között elfogadott szokásos szabályokat nem ismerik, vagy készakarva teljesen tekinteten kívül hagyják. A rendtelenség oly nagy ott, hogy értékes hátsoló-anyagot oda felhozni valóban kockázattal jár.

Tessék csak elképzelné 30—40 lovast, ki lovával nem bírván, a porondon keresztül-kasul loval, mindkét kézen, mindenféle alakzatban és mindenféle jármódban. Ezek között tessék aztán egy magasvérű értékes paripát nyugodtan előlovasolni, ez a lehetlenséggrl határos. A lovak egymást felbolondítják és emberben-lóban kár eshetik.

De ezenkívül van még egy dolog, melyet nem hagyhatok szó nélkül és ez a bemutatott fogatok és paripák befogásának és nyergelésének külső csinájára vonatkozik. Bár a szabályzat 5. pontja erre vonatkozólag igen helyesen intézkedik, az keresztül vive nincs. Most csak a hátsolovokról beszélve állíthatom, hogy láttam oly züllött alakokat, oly gyatra nyeregzserszámot ott, amely botrányosan tünik fel egy luxulóvásár keretében.

Az előlovaslás rendezetlenségét olyképpen vélném megoldhatónak, hogy a paripák osztásának két csoportba: nyersre és idomítottakra és ezek a térség két különböző helyén lovasoltassanak. A hivatalos előlovaslási órák alatt pedig egy tattersalli alkalmazott intézkedésére 5—5 percenként váltsanak egy kézről a másikra, a szabály ellen vétők bírságotassanak meg.

A külső csin ellen vétőkkel szemben pedig igen üdvös volna, ha a Tattersall r.-t. a szabályzat 5. pontját szigoruan alkalmazná. Ezen pont így szól:

5. „A vásárra a luxuló fogalmának megfelelő küllemük jól betanított háts és hámos lovak bocsájtatnak stb.“

Oly fogatok, melyek összeállításának korrektsége kifogásolható, ugyszintén a meg nem felelő bemutatott paripák az OMGE. ellenőrző bizottsága által az elővezetéstől eltilthatók és csak az elővezetési órákon kívül hajthatók elő.“

A fentiekben tisztelt szerkesztő ur meggyőződés szerint nem csak egyéni véleményem tolmácsolom, de amennyire alkalmas volt a lovasáron sok oldalról nyilvánított véleményt hallani, a kiállítók nagyobb részének közóháját fejezem ki. Meg vagyok győződve, hogy a Tattersall r.-t. melynek élén hazánk legismertebb lovas-szakértői állanak, nem fog elzárkózni a kiállítók méltányos kívánalmai elől.

Melyek után maradtam igen tisztelt szerkesztő urnak

Sárpentele, 1904 okt. 8.

hazafias üdvözléssel hive
Széchenyi Viktor gróf.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1719
Inség-akció	1719
Országos gyümölcskiállítás és vásár	1725
A dohánykórak legeltetése	1729
A luxulóvásárok rendezése	1730

Gazdasági növénytan.

Héreseink egy újabb veszedelme	1721
--------------------------------	------

Baromfi tenyésztés.

A miskolci országos baromfi kiállítás (képekkel)	1722
--	------

Üzenet.

Az állatok értékelése az évi zárszámadásban	1723
---	------

Növénytermesztés.

A kőbányai szárított sertésragya	1724
----------------------------------	------

Levélsekrcény.	1727
----------------	------

Külföldi szemle.	1729
------------------	------

Vegyesek.	1730
-----------	------

Olasz kereskedelmi szerződés életbeléptetése.	
---	--

Frigyes főherceg és a magyar gazdák.	
--------------------------------------	--

Műborgyártás. — Nemzetközi halászati kongresszus. — A vakok háziipari készítményei.	
---	--

— Mozgalom a kendertermesztés fellendítésére. — A köles ára. — Komlóárak.	
---	--

Nemes baromfi vásár Aradon	1730
----------------------------	------

Kereskedelem, tőzsde.	1732
-----------------------	------

Szerkesztői üzenetek.	1735
-----------------------	------

Az ola

léptetése. A

számában t

melyekkel az

kereskedelmi

Ezeknek a

azokkal az

szerződésről

olasz borok

szól és elői

seket, melye

tott 450,000

behozható. M

is szükséges

kedvezménye

részére van

a görög, vag

zárva. Egyéb

kedőinktől, h

gének biztos

borok import

mert ezek a b

nálhatók s m

vezés alatt ke

hiszünk, hogy

hoz méltatlan

boroknak a

terjesztését. E

hogy a Rubi

értelmében id

nak a borkere

bort házastás

suk: ki önt t

Frigyes

Frigyes főherc

országos mező

Pozsonyból je

kiváló szocziá

gazdaság ügye

A főherceg u

vel a Magyar

vetkezete tagjai

zott óhajjal, h

érdekeit akarja

tározásáról K

cegi uradalm

lenző és érde

kezet igazgat

Frigyes

érdeklődéssel v

íránt, melyek a

és előmozdítás

helyez különö

törekvései nem

utmutatásra, e

szorult kigaza

és megóvására

Miután a

jogosít, hogy a

résére is töreks

évi szeptember

kérelme folytán

az alkalmat érd

nek folytán ő

Állami s

Budape

Az olasz kereskedelmi szerződés életbe léptetése. A kormány a hivatalos lap legutolsó számában tette közzé azokat a rendeleteket, melyekkel az Olaszországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződés hatályát életbelépteti. Ezeknek a rendeleteknek a tartalma egyezik azokkal az értesítésekkel, amelyeket erről a szerződésről már közöltünk. Főrészt az olasz borok behozatalának szabályozásáról szól és előírja azokat a részletes rendelkezéseket, melyek mellett a szerződésben biztosított 450,000 q. olasz bor a közös vámterületre behozható. Mivel kételyek merültek fel, külön is szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy a kedvezményes borvám csakis az olasz borok részére van biztosítva, tehát a kedvezményből a görög, vagy másféle borok teljesen ki vannak zárva. Egyébként is elvárjuk hazafias borkereskedőinktől, hogy már a magyar bor kelendőségének biztosítása végett sem fognak az olasz borok importjával foglalkozni, különösen azért, mert ezek a borok csakis háziasítási célokra használhatók s mint ilyenek, csakis olasz bor elnevezés alatt kerülnek forgalomba, már pedig azt hisszük, hogy a magyar borkereskedők magukhoz méltatlan foglalkozásnak tartják az olasz boroknak a magyar borok rovására történő terjesztését. Éppen ezért elvárjuk a kormánytól, hogy a Rubinek Gyula képviselő indítványa értelmében időről-időre közzé fogja tenni azoknak a borkereskedőknek a jegyzékét, akik olasz bort háziasítási célokra importálnak, hogy lássuk: ki önt tiszta bort a pohárba.

Frigyes főherceg és a magyar gazdák. Frigyes főherceg, a szép emlékü pozsonyi II. országos mezőgazdasági kiállítás fővédője, mint Pozsonyból jelentik, újabban ismét jelét adta kiváló szociális érzékének s a magyar mezőgazdaság ügyei iránt való nagy érdeklődésének. A főherceg ugyanis ötven üszletrész jegyzésével a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte tagjai közé lépett, azzal a hangsúlyozott óhajjal, hogy e cselekedetével a kisgazdák érdekeit akarja előmozdítani. A főherceg elhatározásáról Rohrer udvari tanácsos, a főhercegi uradalmak főkormányzója az alábbi jellemző és érdekes sorokkal értesítette a szövetkezet igazgatóságát:

"Frigyes főherceg ur ő fensége élénk érdeklődéssel viseltetik mindazon intézmények iránt, melyek a magyar közgazdaság fejlődését és előmozdítását célozzák, de kiváló súlyt helyez különösen oly vállalatokra, melyeknek törekvései nem egyedül a vagyonszerzésre, hanem utmutatásra, erkölcsi és anyagi támogatásra szorult kisgazdák érdekeinek előmozdítására és megővására is vannak irányozva.

Miután a közlött ismertető azon kiltásra jogosít, hogy a szövetkezet ezen célnak az elértésére is törekszik, a tek. Igazgatóságnak folyó évi szeptember hó 17-én ő fenségéhez intézett kérelme folytán örömmel ragadja meg ő fensége az alkalmat érdeklődésének jelét szolgáltatni, minek folytán ő fenségének legmagasabb meg-

hagyásából van szerencsém a mélyen t. szövetkezeti igazgatóságot értesíteni, miszerint ő fensége 50 üzletrészzel kíván a szövetkezetben részt venni s hogy az udvari pénztár utasított egyszersmind a jegyzett üzletrészeknek megfelelő összeg megküldésére."

Műbörgyártás. Végre Ausztriában is megéleghet a börgyártás terén a visszaélések; így legutóbb az isztriai tartománygyűlésben Davanzó képviselő erélyes hangon tartott felszólalásában foglalkozott a műbörgyártással, mely az isztriai gazdasági helyzetet közelről érinti, az odaváló bortermelésnek tekintélyes károkat is okoz és kívánta, hogy a műbor és félborok készítését megtiltó törvény hozassék. Indokolta javaslatát azzal, hogy a műborkészítők ezek között kiemelte a trieszti börgyártókat a folyó évben nagy előkészületeket tesznek a börgyártásra, amelyek súlyos következményekkel vannak ugy a mezőgazdaságra, mint a borfogyasztókra. Felpanaszolta, hogy a kormány a műbörgyártók csalárd manipulációit tetlenül nézi és kifogásolja azt, hogy a kormány még azokat a gyenge védelmi eszközöket sem alkalmazza az isztriai bortermelés érdekében, amelyek a jelenlegi törvények mellett alkalmazhatók volnának. Reámutatott arra is a felszólaló képviselő, hogy a haditengerészet és tengeri kórházak szállítója is egy általán ismert műbörgyáros. S végül felhívta a kormány figyelmét arra, hogy a műbörgyártóknak tevékenységi színhelye a trieszti közraktárak és pedig éppen úgy, mint Fiumében működött Abeles Henrik műbörgyára, ugy működik a trieszti szabad kikötőben is egy Marsala és ürmösborokat készítő műbörgyár. Sőt azt is fölemlítette, hogy ezen a szabad kikötőben garázdálkodó műbörgyár ellen az olasz kormány diplomáciai uton emelt kifogást, s az osztrák kormány ama sajnálatos választ adta az olasz kormányának, hogy a szabad kikötő bizonyos tekintetben semleges terület, a hová a törvény keze el nem ér. Davanzó képviselő javaslatát a tartománygyűlés megvizsgálás és véleményadás végett a gazdasági bizottságnak adta ki. Ezen eset is mutatja azt, hogy mennyire szükséges az, hogy Ausztriában is a börgyártás törvényes uton tilalmaztassék. Tilalmaztassék pedig összefüggőleg a magyar törvénynyel, hogy így kibuvó ajtó ne lehessen. Mutatja ezen felszólalás azt is, hogy mily téves fogalmak vannak nálunk is és Ausztriában is a szabad kikötőről. Hisz a fumei börgyár is azért tudott annyi ideig működni a szabad kikötőben, mert a magyar kormánynál is nehéz volt megdönteni azon nézetet, hogy a szabad kikötő nem semleges terület és hogy ott a törvények éppen ugy végrehajtandók, mint a nem szabad kikötőben. A Fiuméből kiülő börgyártó cég is Triesztben óhajtott metelepedni, azonban ugy látszik a konkurrenzia be nem fogadta, mert onnét eredmény nélkül visszaszállították a már oda elküldött fumei börgyártó készülékeket. Jónak láttuk ezen közlemény egy részét egy fumei lapból átvenni, hogy felhívjuk ezzel is ugy a magyar közvéleményt, mint a magyar kormányt, hogy erősen szorgalmazzák Ausztriában egy börgyártást tilalmazó törvény életbeléptetését.

Nemzetközi halászati kongresszus. A bécsi nemzetközi halászati kongresszus tárgyszorozatát már elkészítették. A kongresszus a

halászat törvényes szabályozásáról, a nemzetközi statisztika fejlesztéséről, a vízszennyezés nemzetközi szabályozásáról és több biológiai kutatás eredményéről fog tanácskozni. Széchenyi Imre grófot, az Országos Halászati Egyesület elnökét, Landgraf János halászati felügyelőt, Rátz István dr.-t, a halkisérleti állomás vezetőjét a végrehajtó-bizottságba választották meg. A kongresszusra már Ausztráliából is jelentettek be küldötteket.

A köles ára. Gazdáink legnagyobb része nem bir tudomással arról, hogy a folyó évben mily magasra szökött fel a köles értéke. A tőzsdei jegyzésekben is — miután forgalmunk nincs — a köles elő nem fordul; így tehát a gazdaközönség nem tájékozódhatik arról, hogy mily értéket képvisel jelenben a köles. Felhívjuk tehát olvasóink figyelmét arra, hogy ma a köles métermázsájáért 14 koronás árat el lehet érni és így azok, akiknek kölesből termésük volt, könnyen számítást tehetnek a tekintetben, hogy vajjon feltakarmányozzák-e ezen anyagot, vagy azt mással pótolják. Azok, akik eladni óhajtanak kölest, forduljanak az OMGE. titkári hivatalához, mely a vevők címével szívesen szolgál. Ebből a körülményből kifolyólag felhívjuk olvasóink figyelmét arra is, hogy a teljesen hiányzó készletek folytán a jövő évben is magas kölesárakat lehet várni; így tehát annak termesztése ki fogja magát fizetni.

A vakok háziipari készítenyei. Magyarországon 16,000 olyan egyén van, aki látóképességgel nem bir. Ezen egyének a multban nagyobb részben a társadalom, vagy az állam támogatására szorultak, hogy létüket fenntartani képesek legyenek. Mai időben azonban már sikerült őket kiképezni és bizonyos irányban foglalkoztatni. Ők most már oly kézi ügyességre tesznek szert, hogy a legjobb háztartási cikkek képesek elkészíteni. Ezuton meg volna adva nekik a mód, hogy kenyerüket megkereshessék, azonban egy más nehézségbe ütköznek, mert nehéz, daczára igen jó minőségűeknek, a készítmények értékesítése. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-hez fordult tehát: a „Vakokat Gyámolító Országos Eggesület” (Budapest, VII. ker., Hungária-körút 16., telefonszám 5-17.), hívnánk fel a szövetkezetek, a gazdasági egyesületek és a gazdátársadalom figyelmét arra, hogy az általuk kiképzett vakok által készített, illetve előállított háziipari cikkek vásárolnák s ily módon elősegítenék ezen egyesület utján a vakok foglalkoztatását. A nevezett egyesület a vakok által készített kitünő minőségű keféket, seprőket, meszelőket, kosarakat, lábtörőket és harisnyaféléket. Ajánljuk tehát ezen készítményeknek igénybevetelét a gazdaközönség által, mert hisz ezuton a becsületes munkát honoráljuk. Másfelől pedig a nevezett egyesület gazdaközönségünknek kezére is járhat, ugyanis ezen egyesület ezrekre menő löször és serte, nemkülönben nemes fűzfavesszőt vásárol össze a vakok által előállított ipari cikkekhez. Ezen cikkek a legtöbb gazdaságban elkallódnak, míg ezuton bármily mennyiségben értékesíthetők lesznek, ha azt gazdátársaink a nevezett egyesületnél felajánlják megvétel céljából. De nagy hálával venné a nevezett egyesület azt is, hogyha a gazdák ingyenes fűzfavessző-küldeményekkel gyámolítanák a nevezett egyesületet működésében, miután tanítási célokra is nagy mennyiségű

A szárított sertéstrágya

a legkitünőbb és legolcsóbb trágyanem.

Allami szőlészeti és gazdasági tanintézeti kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve.

Árajánlattal, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. szám.

vesszőre van szüksége a nevezett egyesületnek és az ilymódon felhasznált vessző nem értékesül, mert a tanulás ezéjait szolgálja, azért kérnek ezen czikkből adományokat. Ugy hiszszük, hogy a gazdatársadalom szívesen veszi ezen figyelmeztetésünket és igyekezni fog: a „Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület”-et közhasznú működésében támogatni.

Mozgalom a kendertermesztés fellendítésére. A Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület **Andrássy Sándor** gróf elnöklete alatt székhelyén, Sátoralja-Ujhelyen a kendertermesztés tárgyában értekezletet tartott, melyen az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ipari és kereskedelmi titkára részletesen ismertette a szövetekezeti formában létesítendő természetét, illetve áztatás és kikészítésre vonatkozó részleteket. Az ismertetés általános érdeklődést szült és a sárospataki érdekeltség elvben ki is jelentette már, hogy a maga természetközületén egy szövetekezetet létesíteni fog. Ez a szövetekezeti egylet 500 hold természetést ölelne fel, míg a megye többi részéből körülbelül 1500 holdnak lekötésére volna kilátás akkor, ha az „OMGE.” kiküldöttjének előterjesztése szerint esetleg a részvénytársasági elveknek megfelelő forma mellett lenne a szervezést megalkotható. Az értekezleten abban történt megállapodás, hogy még ez ősz folyamán a kendertermesztésre való előjegyzés a birtokosok körében meg fog indítani és a további teendők tekintetében az egyesület az „OMGE.”-vel karöltve fogja a mozgalmat vezetni. Értesülésünk szerint hasonló mozgalom indult meg Pápán is, ahol az „OMGE.” kiküldöttjünk részvételével e hó 14-ikén értekezlet tartatik.

Komlóárak. Saázi bizományosunktól október hó 10-ről keltezett tudósítása alapján 50 kg.-ként a következők voltak: saázi 270—280 K., saázvidéki 250—270 K., auschauti 220—230 K., steier 180—210 K., magyar 180—200 K., daubauti 180—186 korona, az tizlet irányzata szilárd.

Nemes baromfivásár Aradon. Az Aradvármegyei G. E. tekintettel arra a körülményre, hogy az egyesület által okt. 28—30-án Aradon rendezendő nemes baromfivásár iránt a tenyésztők körében napról-napra fokozódó érdeklődés mutatkozik, a bejelentési határidőt okt. 20-ig meghosszabbította. A vásáron a kormány nagy bevásárlást eszközöl.

Nyilttér.

Szuperfoszfátot Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káll-23—24% kéneavaskáll tartalommal

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káll-74—76% kéneavaskáll tartalommal

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket azonkivül

Rézgáliczot

(98—99%) elismert kftűnő minőségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VÉRYI IPAR RÉSZV. TÁRSASÁG BUDAPEST, V., FURDO-UTCZA 8. sz.

1904. évi forgalom: 22,000 bál. Fölvívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

A BUDAPESTI GYAPJU-AUKCZIÓKRA

melyek minden évben július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága, 165406/904. sz.

HIRDETMEŒY.

Fertőtlenítési illeték felszámítása az élő baromfiküldemények szállítására használt kocsik fertőtlenítéséért. A magyar királyi földmívelésügyi miniszter urnak a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urral egyetértőleg a baromfikolera ellen való védekezés ügyében 1903. évi április hó 9-én kiadott 30200/III. 2. számú rendelete értelmében a vasutigazgatóságok azon vasuti kocsikat, melyekben élő baromfi csomagolás nélkül szállított, minden egyes használat után tisztíttatni és fertőtleníteni kötelesek.

a) 4 kerekű közönséges kocsik fertőtlenítéséért kocsinkint 3 korona.

b) 8 kerekű közönséges kocsik, valamint baromfiszállításra berendezett ketreces kocsik fertőtlenítéséért kocsinkint 5 korona.

Egyebekben a magyar osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás I. rész B) szakaszában a H—XXIV. fejezet f), g), h) és j) pontjai alatt foglalt határozmányok megfelelő értelemben alkalmaztatnak. Budapest, 1904. évi szeptember hó 10-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részves vasutak nevében is.

Husárak.

1904 október 13-án.

Piac	Élő súly koronákban métermázsa							
	marha-		borju-		sertés-		birka-	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Losonc	64	—	72	—	90	—	40	—
Kaposvár	65	60	80	70	86	80	38	32
Nagyszombat	—	—	—	—	—	—	—	—
Baja	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	65	48	78	65	90	86	40	37
Kecskemét	58	47	84	72	100	94	44	36
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Beeskerek	60	—	64	—	88	—	—	—
Nagyvárad	—	—	—	—	120	—	—	—
Moson	70	56	88	80	92	76	—	—
Pápa	72	48	86	60	96	72	56	48
Miskolcz	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyitra	—	—	—	—	—	—	—	—
Szatmár	48	40	72	70	104	100	—	—
Békés-Csaba	68	—	60	—	84	—	30	—
Szentes	82	60	—	—	108	—	—	—
Léva	60	56	70	64	78	72	56	50
Érsekújvár	70	56	76	66	94	84	—	—
Pancsova	76	50	52	46	92	86	—	—
Újvidék	58	52	78	72	86	80	40	—
Eszék	—	—	—	—	—	—	—	—
Győr	66	56	80	76	104	100	—	—
Zenta	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyszében	60	52	—	—	84	76	—	—
Versecz	80	68	100	—	104	96	—	—
Sopron	100	70	130	90	125	110	—	—
Kassa	74	56	—	—	84	60	—	—
Pozsony	—	—	—	—	—	—	—	—
Zalaegerszeg	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagykanizsa	70	56	75	68	70	66	40	36

Vágott hus

Kilogramm fillérekben

Piac	Vágott hus							
	marha-		borju-		sertés-		birka-	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Losonc	96	—	120	—	112	—	56	—
Kaposvár	128	120	152	128	128	128	88	80
Nagyszombat	120	—	180	—	120	—	—	—
Baja	100	80	100	82	100	80	76	72
Szolnok	90	85	110	95	108	90	9	70
Kecskemét	112	104	140	120	120	116	84	80
Arad	120	96	160	120	125	—	—	—
S.-A.-Ujhely	104	96	136	128	136	104	88	80
Nagy-Beeskerek	96	88	128	120	120	112	72	—
Nagyvárad	98	80	120	—	128	—	—	—
Moson	128	120	180	136	136	128	96	—
Pápa	112	96	140	120	120	112	80	72
Miskolcz	120	112	136	128	136	128	80	72
Nyitra	—	—	—	—	—	—	—	—
Szatmár	112	96	120	—	120	116	68	64
Békés-Csaba	96	—	120	—	120	—	64	—
Szentes	104	96	120	—	128	—	60	—
Léva	104	88	120	96	120	114	80	72
Érsekújvár	120	96	140	120	96	84	64	56
Pancsova	104	96	100	80	120	112	64	60
Újvidék	96	88	120	110	128	120	72	—
Eszék	—	—	—	—	—	—	—	—
Győr	110	104	80	74	128	120	—	—
Zenta	96	—	120	—	120	—	—	—
Nagyszében	140	124	100	88	120	100	80	70
Versecz	96	94	120	116	120	110	60	54
Sopron	160	136	200	140	160	152	112	96
Kassa	120	100	146	130	120	100	104	92
Pozsony	—	—	—	—	—	—	—	—
Zalaegerszeg	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagykanizsa	180	110	180	130	130	100	100	80

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonaüzletről. 1904. október 14.

Készbuza jobb kínálat és élénkebb vételkedv mellett ma szilárd irányzatú volt. Elkelt körülbelül 25,000 mm. 10 fillérig magasabb áron.

Rozs tartott, helyben és helybeli egyenértékre azonnal szállítva 14-90—15-30 koronáig érhető el.

Takarmányárpa tartott, helyben és helybeli egyenértékre 14—14-80 koronáig fizetnek azonnali szállítással.

Sörárpa nyugodt, forgalom igen csekély, kötések nem kerültek nyilvánosságra.

Zab néhány fillérral magasabb és helyben 13-80—14-70 k.-ig fizetnek.

Tengeri tartott. Kocsira rakva helyben 14-70—14-80 koronáig érhető el.

Mák csendes 50—52. korona.

Repeze változatlan, csekély forgalommal 22-40—23— koronáig érhető el.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-uteza. 1904. október hó 14-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekbe 160 szekér réti széna, 7 szekér muhar, 33 szekér zsupszalma, 11 szekér alomszalma, — takarmányszalma, 4 szekér tengeriszár, 5 szekér egyéb takarmány (löhére, luczerna, zabosbüköny, köles, stb.), 400 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben g-ként a következők: réti széna 560—1040, muhar 940—980, zsupszalma 420—500, alomszalma 340—360, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár 2700—3000, egyéb takarmány —, zabosbüköny 1000—1060, löhére —, luczerna 860—880, köles —, sarju 780—780, szalmaszecska 440—500. Összes kocsiszám 224. Összes súly 268,800 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten a forgalom főleg kontingens éz exkontingens szeszben volt élénkebb és valamivel olcsóbb áron kelt. Finomított és élesztőszesz változatlanul jegyeztek.

Helybeli és vidéki egyesült szeszgyárak részéről finomított szesz adózva 156-50—157— K., adózatlanul szabadraktarra 57-50—58 K. kelt nagyban és 2—3 K. drágábban kicsinyben. Kartellen kívüli finnitók jegyzése —50 K. olcsóbb.

Élesztőszeszben a vételkedv kielégítő és adózott áru 157 K., adózatlan 57-50—58— K. kelt nagyban.

Denaturált szeszben a kereslet gyéribb és nagyobb kínálatok folytán hordóval együtt 50—51 K.-ig kelt nagyban, kicsinyben az ár 2 K. drágább.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 49—51 K. volt ajánlva ab termelő állomás és több tétel 1904/905. termelési évben szállítva el is kelt. Exkontingens nyersszesz 37—38 K. jegyeztek.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 51-50—52-50 korona.

B. P. K. adóza

Finomított Élesztőszesz Nyersszesz Denaturált

Vető

élénk a takarmány magkeresés Vöröshere Franciaországban irány sziben néhány Luczerna nek daczim Ballaczim tozatlanok nek. Takahatárt tévtermésére indokoltak

Élelmi

Magkezeje jel A uralják. D nemes, vá vaj ára az csemegéj árak szilárd

Hus

borjúhus sertésusz lonna, sózó szalonna, K., sertés Szopós mal

Füst

120 fillér, darabonkint K., szarvas 120—160

Baro

való csirke K., kacsa, sz hizott 9—

Vágot

130—165 kappan, kac Teva

Zöld

10—K., róz 100 mm.-kín kgos zsákok érett 14.—16 petrezselyer káposzta 10-bonként.

Gyüm

chasselas kgkint Alm másodrendű 8—10 K. mé másodrendű

Más

korona szarított gon kilónkint. S téglykban

Bécs. Kontingens nyersszesz 54.—54.40 K. Prága. 146.—146 K. adózott tripló és — K. adózatlan szeszért.

Budapesti heti jegyzés:

Table with columns for 'nagyban' and 'kicsinyben' under 'koronákban'. Rows include 'Finomított szesz', 'Élesztőszesz', 'Nyersszesz adózva', and 'Denaturált szesz'.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendőek.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A gyakori esőzések dacára a forgalom nem volt élénk a lefolyt héten. A gazdaközönség már befejezte a takarmánymagvak őszi vetését és jelenleg csupán a magkereskedők fedezik a közelgő idény szükségletét.

Jegyzések nyersáruért 50 kilogrammonként Budapestben koronákban: Löhere. — 67-80 Téli búkköny. — 13-14 Luczerna — 50-60 Szőszös búkköny 24-— Téli borsó. — 10-12 Muhar. — 12-13

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése. 1904 október 14-én.

A piacot jelenleg a tömeges almaküldemények uralkodják. Dacára azonban a tetemes hozataloknak; nemes, válogatott tábla fajalma aránylag elég jól értékesül.

Mai árak:

Husnemfélék: marhabús 1.04-1.20 K., helybeli borjúhús 1.20-1.30 K., vidéki borjúhús 1.—1.12 K., sertésbús 1.—1.20 K., szalonna friss 1.40-1.50 K., szalonna, sózott 1.40-1.52 K., szalonna füstölt 1.50-1.60 K., szalonna, olvasztani való 0.—0.— K., hárj 1.40-1.52 K., sertészsír 1.40-1.50 K. Báránypárja: — K. Özhus: — korona. Juh: leszurta bőr nélkül — K. Szopós malacz dbja 5-8 K. Öltött 1.—1.60 K. kg.-kint.

Füstöltbús (vidéki) kgja 1.40-1.60 K., hazai sonka 1.60-2.— K., szalámi 2.—2.40 K., nyári 0.—0.— K. Vad: nyul darabja 2.40-2.60 K., fogoly 100-120 fillér, fácán 3.—0.— K., szalonna 3.—0.— K. darabonként. Vaddisznó 00-00 fillér. Özhus 0.—0.— K., szarvas és dämvd — K. kgként. Süldő 1.20-1.60 K.

Baromfifélék: élő tyúk 2.20-3.— K., rántani való csirke 0.90-1.10 K., sütni való csirke 1.40-2.30 K., kacsa, sovány 1.60-2.40 K., hizott 4.30-4.40 K., lud, hizott 9.—14 K., pulyka, sovány 4.—5.— K., hizott — koronával páronként. Idei liba páronként: —, kacsa — korona.

Vágott hizott liba 1.08-1.20 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.20-1.40 K. kg.-kint.

Teavaj: (centrifugált) 1.75-2.— K., főzővaj 1.30-1.65 K. kgként. Tehénturó kgja 8-12 fillér.

Zöldségfélék: Burgonya (waggonáru) sárga 9-10.— K., róza 1.7-3.— K., kivi fehér 10-16.— K. 100 mm.-kint. Fehér burgonya 5.—6.— K. Hagyma 50 kgos zsákokban zsákkal együtt 6-10 K. mm.-kint. Makói érett 14.—16.— K. Paradicsom: —; Sárgarépa 4-8 f., petrezselyem 10-16 f. különkint. Zeller — K. Fejeskáposzta 10-24 K., vörös káposzta 8-15 K. 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: szőlő: csemegeszőlő 36-40 K., chasselas — fillér, szagos szőlő 50-60 fillér kgként. Alma, válogatott elsőrendű áru 25-35 K., másodrendű alma 14-16 K., harmadrendű apró áru 8-10 K. métermázsánként. Körte, elsőrendű 30-50 K., másodrendű 15-25 K., Birsalma 8-12 K. mm.-kint. Méz: pergetett akacsz 0.90-1.— K., Lárs 0.80-0.90 korona kgként. Gyümölcslés: — K. kgként, szárított gomba 0.—0.— K. kgként. Mák (kék) — f. különkint. Sajtok: Romadour — dekagrammos téglákban — korona, grói — K. kgként.

Tojás: bácskai 80-84 K., erdélyi apróbb áru 76-80 K. lédánként (1440 drb.), apadt — K., meszes — K.

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1904. okt. 13-án. Kötelezettség nélküli árak 50 kilonként, zsákosítva, öszsúlyt tiszta súlynak véve, a budapesti vasuti és hajóállomásokhoz szállítva:

Table with columns for 'Sz.' (0-7) and '7 1/2'. Rows include '8-as takarmányliszt' and 'buzakorpa finom goromba'.

Table with columns for 'Rozsliszt' (0, O/I, I, I/B, II, II/B, SR, III). Rows include '0', '12:60', and '7:20'.

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1904. okt. hó 13-án. Netto-árak 50 kgként, Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákosítva. Kötelezettség nélküli.

Table with columns for 'Szám' (0-7) and '7 1/2', '8'. Rows include 'Ár K.', '7 1/2', '8', 'Korpa: F. G.', and 'Ár korona: 0.— 0.—'.

Table with columns for 'Rozslisztárak' (0, O/I, I, FR, II, II/b, III, Rkorpa). Rows include 'K: 12.80', '12.40', '12.—', '11.60', '11.20', '10.30', '9.10', '0.—'.

Hedrich és Strauss „Királymalom” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére 1904. okt. 13-án.

Table with columns for 'Rozsliszt' (Szám: 0, O/I, I, WR, II, II/B, III). Rows include 'Ár: Kor. 13.10', '12.60', '12.30', '12.—', '11.60', '10.40', '9.20'.

Table with columns for 'Köleskása' (Szám: 0, 1, 2, 3, 4). Rows include 'Ár: Kor.', 'Kukoriczadara: Finom (Polenta) közép, gor.', 'Kor.: — 9:50 11:50'.

Table with columns for 'Rizstakarmányliszt Királyalmi derceze Takarmánydara' (Kor.: — 6.75 6.35).

Table with columns for 'Rizskorpa Rozskorpa' (— 6.—).

Áraink 50 kg.-ként, helyben, elegysúly tisztasúlynak véve, zsákkal együtt értendőek.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti tudósítás a „Köztelek” részére.) 1904. október 13.

Table with columns for 'Főlhajtattott' and 'Árak (drb.-kint korona)'. Rows include 'Jobb minőségű hátasló', 'Könnyű kocsi (jukker)', 'Nehéz kocsi (hintós)', 'Ígás kocsi (nyugati vér)', 'Ponny', 'Fuvároslovak', 'Paraszlovak', 'Alárendelt minőség'.

Összesen — 539 drb. Eladatlan maradt — 190 drb. Irányzat: élénk.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1904. október hó 10-én.

Table with columns for 'Főlhajtattott' and 'Árak'. Rows include 'Magyarországból', 'Szerbiából', 'Összesen', 'Eladatlan maradt'.

Árak (kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

Table with columns for 'Hizott ürü', 'Feljavított juhok', 'Kiverő juhok (anya)', 'Kisorolt kosok', 'Szerbiai juhok', 'Kecskek szerbiai', 'Báránycok'.

Irányzat: lanyha. Árak 4 fillérrel csökkentek kg.-ként.

Budapesti gazdasági és tenyészmарhавásár.

1904. október 13.

Table with columns for 'Főlhajtattott' and 'Árak (drb.-kint K.-ban)'. Rows include 'Elsőrendű magyar jármos ökör', 'Másodrendű', 'Alárendelt min. magy. járm. ökör', 'Tarka növendékfinó', 'Hizalmiváló tinó', 'Tarka fejős tehén', 'Bonyhádi fejős tehén', 'Jármos bivaly', 'Tenyészbika'.

Összesen 223 drb. Eladatlanul maradt — bika, — fejős tehén. Irányzat: vásár élénk.

Budapesti szurómarhавásár.

1904. október 13.

Table with columns for 'Főlhajtattott' and 'Árak (kilogrammonként élőszuliban vagy vágószuliban fillérekben)'. Rows include 'Magyarországból élő borjú', 'Ausztriából élő borjú', 'Magyarországból élő bárány', 'Ausztriából élő bárány', 'szurott'.

Összesen — 596 drb. Eladatlan maradt 13 drb élő borjú. Irányzat: élénk.

Budapesti vágómarhавásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. október 13.

Table with columns for 'Főlhajtás összege' and 'Minőség szerint'. Rows include 'Uj főlhajtás', 'Mult v árról', 'vis z. maradt', 'Összeg', 'Eladatlan maradt', 'Származási hely szerint', 'Magyar eredeti', 'Magyar tarka', 'Szerbiai marhák', 'Horvátors. marhák', 'Boszniai marhák', 'Összeg'.

Árak

(100 kilogr.-kint élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben)

Table with columns for 'I. rendű', 'II. rendű', 'III. rendű'. Rows include 'Magyar hizott ökör', 'Tarka hizott ökör', 'Szerbiai ökör', 'Tehén', 'Bika', 'Növendékmarha', 'Bivaly'.

Irányzat: élénkebb, az árak a közép és gyengébb minőségűeknél 2 koronával emelkedtek métermázsánként.

Budapest ferencvárosi sertéskonsumvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. október 6-tól október 13-ig.

Table with columns for 'Heti főlhajtás összege', 'Erkeseti waggon', 'Erkeseti összesen darab', 'Sertéskonsumvásárhoz elcsatított', 'Eladatlanul maradt'. Rows include 'okt. 7-től', 'okt. 13-ig'.

Table with columns for 'Napi árak fillérekben' and 'N a p'. Rows include 'okt. 7.', 'okt. 13.'.

Árak élőszuliban levonás nélkül jegyzetnek. Irányzat: a vásár közepes, árak változatlanok.

Soványserzés-árak.

(Kredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker., Bérkocsis-utca 12.) a „Köztelek” részére.)

1904. október 13.

	kilogrammig	fillér
Sertésveszenátment	60-100	114-116
"	100-120	116-114
"	120-160	114-112
"	160-200	112-108
Sertésveszen át nem ment	60-100	76-84
"	100-120	84-88
"	120-160	88-92
"	160-200	92-94

Árak élősulyban kilogrammonként 4% engedmény.
 Irányzat: lanyha; nehezebb szállítani való sertések kerestettek.

Bécsi juhvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. október 13.

Főlhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	5808	Angol husos ürök	
Galicziából		Első. hizott ürű 48-50(-)	
Osztrák tartományokból		Közép. hizott ürű 38-44	
		Kecske	
Összesen	5808	Bárány	

(Az árak kg.-ként fillérekben, élősulyban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: a nagy főlhajtás folytán a hangulat nyomott, az üzlet lanyhul és az árak kg.-ként 3 fillérrel hanyatlottak.

Bécsi szurómarhavasár.

(Kredeti tudósítás a „Köztelek” részére.)

1904. október 13.

Főlhajtás:	drb	Árak:	fillér
Rő borjú			
Leölt borjú	3757	-80	124
Leölt bárány	183	drb páronk.	12-24
Elő sertés			
Leölt sertés	1800	-70	116
Leölt juh	724	-56	-88
Összesen	6464	drb	

Irányzat: bágyadt; a multheti árak csak erőfeszítéssel voltak fönntarthatók; bárányokban az üzlet változatlan.

Bécsi sertésvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. október 11.

Főlhajtás:	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:	Magyarországból	6546
	Magyarországból	
Hussertés	zsirfajta	5231
Zsirsertés	Galicziából	117
Összesen	Osztr. tartományokból	11894

Eladatlan maradt

Árak: (kilogrammonként élősulyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	102-104	kiv. (-)
Főnyű és szedett magyar	90-94	
Öreg nehéz és közép magyar	96-100	
Német és lengyel husfajták	70-92	

Irányzat: kedvtelen; hussertések ára 2 fillérrel emelkedett, míg zirsertéseké - vonatott irányzat mellett - 1-2 fillérrel hanyatlott.

Ingtatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos iapból.

Okt. 18.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Strassberger Armin	867575
Okt. 20.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Szvetics József	284081
Okt. 20.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Dobák Albert	379174
Okt. 21.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	özv. Kis Jakabné	321763
Okt. 25.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Piek Ede	153102

Okt. 26.	Pestvidéki kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Moricz Sándorné	8680740
Okt. 28.	Kolozsvári kir. tvszék	a tkvi hatóság	Braunzweig Emil	83520
Okt. 28.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Renkl Irma	221619
Okt. 28.	Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Sziklay Arnold	122340
Okt. 29.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Martinelli Antal	183515
Okt. 31.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Klein Jakabné	146819
Okt. 31.	Marosvásárhelyi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Deesy Zoltán	144914
Nov. 2.	Bpesti I-III. ker. k. jbiróság	a tkvi hatóság	Bergl Simon	74501
Nov. 2.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Fekete Vilmosné	241015
Nov. 3.	Újpesti kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Riesz Ferencz	50720
Nov. 3.	Gödöllői kir. jbiróság	a tkvi hatóság	dr. Wekerle Károly László	48000
Nov. 4.	Szentgotthárdi kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Pázmándy Dános	40632
Nov. 4.	Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Bernáth Kálmán	119275
Nov. 5.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Weisz Mórné	150374
Nov. 12.	Nagykanizsa kir. tvszék	a tkvi hatóság	Back Károly	69150
Nov. 14.	Rozsnyói kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Rauchbauer Jánosné	123788
Decz. 3.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Vogler József	191206

Szerkesztői üzenetek.

G. M. urnak H-Sámson. A felmérés költségeit külön megállapodás hiányában a haszonbérbeadótól nem követelheti, ha azonban a birtok kiterjedése a kikötött csekélyebb, arányos haszonbérbeadást joggal követelhet.

A. K. urnak Munkács. Csak annyit mondhatunk általánosságban, hogy az ön szolgálati szerződését csak felmondással lehet megszüntetni. Hogy természetbeli járandóságai fejében mit követelhet, az a helyi viszonyoktól függ.

E. V. urnak Nagyszécsény. Ha a szerződés szerint a felmondás csak az év elteltével eszközölhető s az év jul. elsejével kezdődik, oly felmondást, amely július 12-én kelt és október 1-re szól, egyik fél sem tartozik elfogadni.

Z. L. F. urnak Galgóc. A hatóságnak jogában áll, sőt kötelessége az arankartást ellenőrizni és vonakodás esetén azt hivatalból fogantatítani s az írtás költségeit a mulasztásban vétkes félén behajtani. Mielőtt azonban a hatósági írtáshoz hozzátátna, tartozik az írtást az arankának záros határidő alatt való kiirtására felszólítani.

W. M. urnak Zichyfalva. Telekkönyvi ügyben egyedül b. levelében foglalt adatok alapján tanácsot nem adhatunk.

K. J. urnak Nagy-Enyed. Sajnálattalra konkrét peres kérdésekben véleményt nem adhatunk.

F. I. urnak Kőtelek. Ingatlanba beépített tartozékokat kiemelni és elvinni tilos.

M. urnak Miske. Nem volt érkezésünk, hogy a levelében ismertett visszaélésekkel a kellő időben megfelelő közlemény keretében foglalkozhattunk volna, pedig észrevételeiben sok az igazság.

P. Gy. urnak Abony. Nézetünk ugyan nem irányadó, de ha Önt megnyugtatta, közölhetjük, hogy véleményünk szerint a már előre befizetett legelőbér arányos részét az, aki a marhákat fűbérbe vette, visszatéríteni tartozik minden olyan esetben, midőn elemi csapás folytán a marháknak legelőt adni nem tud s azokat a kikötött idő letelte előtt visszaadni kénytelen.

V. K. urnak Uri. A jegyző ur egyszerűen a munka alól akar kibujni, mert neki kötelessége mind azoknak közös kérvényét, akik a szárazság folytán kárt szenvedtek, a pénzügyigazgatóhoz felterjeszteni. Nagyon sajnáljuk, hogy nem volt érkezésünk Önnek a felvilágosítást kellő időben megadni. Persze most már a dolog idejét múlt. Rendes községi jegyzők az ilyen ügyben önszántukból járnak el és maguk figyelmeztetik az érdekelteket, hogy az adóleengedési kérelemhez csatlakozzanak. Az eljárás részleteit és a kérvény kellekeit itt helyszűke miatt fel nem sorolhatjuk. A községi jegyzőnek azonban kötelessége felvilágosítást nyújtani és ugyan-csak ő nála meg kell lennie a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cikknek, amely 49. §-ában szól az elemi csapások esetén való adóleengedésről, továbbá a földadókataszter nyilvántartásáról szóló 1885. évi XXII. t.-cikknek s az erre vonatkozó végrehajtási utasításnak. Ezen utóbbi 54. §-ának bb pontja szól a szárazságról, az 55., 56., 57., 58., 59. és 60. §§-ai pedig az eljárásról.

K. O. urnak Matty. Az 1894. évi XII. t.-cz. a mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló törvény, amelyet minden intelligens gazdának ismernie kellene. A törvény szerint a baromfiak által okozott kárt csakugyan az előjárásnál kell bejelenteni. Ugyanezen törvény szerint a hártfűvő baromfit csak akkor szabad lelőni, ha behajtása lehetetlen, vagy legalább is nagy nehézségekbe ütközik. A jelen esetben követett eljárás tehát törvénybe ütköző volt. A törvénynek egyszeri elolvásása teljes felvilágosítást fog Önnek nyújtani. Bocssáson meg, de kérdésre külön levélben nem válaszolhatunk.

K. Zs. urnak Tárnok. Nem-okleveles gazdatiszt a 27. §-ban felsorolt czimeket még eltérő toldásokkal sem használhatja.

Sz. H. urnak Pádé. A főszolgabíró eljárása nem ütközik törvénybe, mert neki gyanu esetén a nyomozó lépéseket megtenni kötelessége.

G. Gy. urnak Fegyvernek. Ha a libák behajtása nehézségekbe ütközött, ön jogosítva volt azokat elpusztítani.

N. B. urnak Paty. Ha a vevőt az áru átvételében késedelem terheli, az eladó tartozik őt az átvételre felszólítani és értesíteni, hogy további késedelem esetén mely jogával kíván élni. Jogában áll ugyanis vagy az átvételhez ragaszkodni és azt követelni, vagy az árut másnak eladni és a különbözetet a vevőtől követelni, vagy az ügylettel elállani, mintha az meg sem kötött volna.

H. V. urnak Füz. A hiba ott van, hogy ön aláírt egy szerződést, amely szerint a birtok bérbeadása esetén a szolgálati viszony megszűnik. Egyébiránt a szerződés 4. pontja világosan rendelkezik és annak alapján nézetünk az, hogy őnt az 1200 koronán kívül más meg nem illeti, mert az a körülmény magában, vagy a bizonyítvány okt. 15-ig szól le nem rontja annak a ténynek jelentőségét, hogy a birtok okt. hó 1-vel adott bérbe.

Cz. Z. és J. urnak Aszaló. A végrehajtási törvény a cseléd-konvenziót a végrehajtás alá nem vehető dolgok közé sorozza és ez az elv a közigazgatási végrehajtásnál is irányadó. Ha valaki mégis az ily foglalat megkísérelné, illő helyen előterjesztéssel kell ellene élni.

M. A. urnak Tök. A legnagyobb készséggel tennénk kívánságuknak eleget, azonban a helyi viszonyoknak részletes és tökéletes ismerete nélkül nem szólhatunk hozzá a dologhoz. Már a kérdésből látjuk, hogy Önök a mi véleményünkre súlyt fektetnek és így nem kockáztathatjuk azt, hogy az adatok hiányos ismerete mellett adott esetleg helytelen vélemény bárkit is félrevezessen.

H. A. urnak Kiskomárom. Forduljon ajánlatával a földmívelésügyi miniszteriumhoz.

Koltai gazdaság intézőségének. Ad I. Forduljon ajánlatával a földmívelésügyi miniszteriumhoz. Ad II-III. A „Levélsekeregy” rovatban fogunk adni felvilágosítást.

Sch. és P. urnak Budapest. Forduljanak felvilágosításért a kassai gazd. tanintézet igazgatóságához.

M. L. urnak Kenyél. A telivér lovakat a „Magyar Lovarjegyző”-nél kell törzskönyvezés végett bejelenteni (Budapest IV., Kossuth Lajos-utca, Nemzeti Kaszinó).

„AGRARIA”
 magyar gépforgalmi részvény-társaság
 a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
 resiczai mezőgazdasági gépgyárának
 vezérigazgatója
! Mezőgazdák különös figyelmébe! !
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczólanyag saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekofej.
 Pánczélaaczél-kormánylemezek.
 Magasított aczél-ekofej.
 Porvédő kerekek.
 Aczél gerendély.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmányok felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmívelőgépeket terjedelmes ismeretű és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

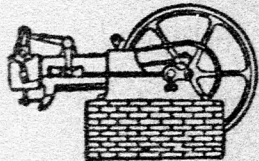
Rövidített levélcim:
„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2.
 Sürgőnczim: „AGRARIA” Budapest.

Legkitünőbb egyszerű szerkezetű

benzin és gázmotorok

jótállás mellett kaphatók:

BECK és GERGELY cégénél

BUDAPEST, V. ker.
Váci-ut 12. szám.
Tessék árjegyzéket
és ajánlatot kérni.

A budapesti asztalos-ipartestület védnöksége alatt álló

BUTOR-

csarnok és hitelszövetkezet,

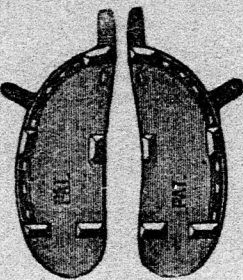
mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, 8 évi sikeres működése folytán szükségét látta annak, hogy a

József-körut 28. szám alatti üzletét

a Belváros, Ferencziek-tere 1. sz. alatt (Királyi bérpalotában) lévő üzlettel kibővítsé, a melyre a nagyérdemű közönség figyelmét és pártfogását kérve, ajánlja közvetlen a tagjai által figyelemmel készített nagy választéku lakberendezéseit jutányos áron, jótállás mellett. Költségvetések és tervezetek kívánatra gyorsan és pontosan elkészítetnek. Minden egyes butordarab felübiráva. 2637

Ajánlják nagyraktárukat minden patkolási cikkből és ezen szakmába vágó különlegességekből. — Továbbá ajánlják szabalmazott, kiváló szakfűriak által legjobban ajánlott patkóit igaz-lovak és paripák, úgyszintén

ökrökvasalására.

Különösen kiemeljük cégünknek legújabban szabadalmazott rudvasalásait és kengyeleket.

M. HANN'S SÖHNE

os. és kir. udvari patkolási eszköz-szállítók
WIEN, I., RENN GASSE 6. SZÁM.

Őszi trágyázáshoz a

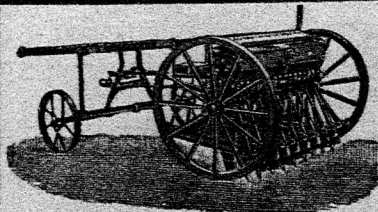
THOMAS-SALAKLISZT

csillag védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kívánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körut 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! — Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva

Legújabb szerkezetű vetőgépek

jótállással esetleg próbavetésre is szállítanak, szintegy borsajók és szőlőszőlők, legkitünőbb szerkezetű szecskavágók, valamint egyéb gazdasági gépek legolcsóbban és legjobban beszerzhetők.

KÁLLAI LAJOS

gépgyári telepén BUDAPEST, VI. ker., Gyár-utca 50. sz.

Kittűnő szecskavágók különböző nagyságban 55 koronától feljebb szállítanak

Vetőgépek kivételos olcsó áral:

11 13 15 17 19 soros

340.— 375.— 395.— 425.— 455.— korona

Külön osztály benzin-

motorokról. 2620

Válogatott

Märcker-féle

burgonya

eladó a balassagyarmati vasútállomáshoz szállítva

Somogyi Albert pta-podluzsányi gazdaságából. u. p. B.-Gyarmat. 9169

Szálaskarmány-eladás.

Marhateleltetés.

Csükösd pusztán (Pestm., vasútállomás Baja) 60 öi zabszalma, körülbelül 1800 köbméter, 40 öi búzszalma, " 1200 " 80 hold tengeriszár termése, zab és búzopolyva helyben való teleltetésre

jutányosan eladó.

Értekezhetni alulírt tulajdonossal

Lemberger Rezső

BAJA.

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

világ legrégebb és legjobb tejfölözőgépei! Játshi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefőzés, legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 125.000 darab van napi használatban az egész világon. Óránkénti munkaképesség 125—500 liter kézi-hajtásra.

Magyarországi képviselő:

Geittner és Rausch, Budapest

VI. ker., Andrassy-ut 8. szám.

Takarmánycikkek legolcsóbb beszerzési forrása!

Dukes és Herczog, Galgóc

erőtakarmány- és műtrágyanagykereskedés.

ALAPITTATOTT 1873.

TAKARMÁNYNEMÜEK: MÜTRÁGYAFÉLÉK:

Malátacsira.	Chilisalétrom.
Melasse.	Kainit.
Finom és durva búzakorpa.	Kálisó 20, 30 és 40%-os.
Rozskorpa.	Superphosphat.
Olajpogácsa.	Száritott marhatrágya.
Száritott sörtörköly.	Thomassalak.
Száritott répaszelet.	Trágyafősz (gyps).
Száritott szeszmoslák.	

„Union“ fehér tengeri moslák. Mintázott előnyajánlatokkal kívánatra készséggel szolgálunk. — Közvetlen bevétel chilisalétromban 1905. tavaszi szállításra. H. J. Merk & Co. chilisalétrom-export cég Hamburg, magyarországi vezérképviselősege.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
 Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.
 Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítók	Kormány hozzájárulásával)	elemi ágazatban	400,000— kor.
Ványók			1270,000— "
Tartalékok	Alapítók	élet	200,000— "
			255,200.03 "
Összesen:			2.125,200.03 kor.

1901. évi fölösleg ----- 90,349— kor.
 1902. " " ----- 59,782.26 "
 1903. " " ----- 109,331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.
 Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
 Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel az igazgatóság.

RÉPAVÁGÓGÉP.

Az eddig ismert e nemű gépek legjobb, legháladáatosabb szerszámja. Óránként egy 12 éves gyermek erejével 2500 kgr. répa vágható. Ára a Jász-Apáti vaspálya állomásra feladva 50 korona.

Kapható:
Töröcsik Ferencz
 szabad. tulajdonos, gépésznél,
 Jász-Apátiban.

Gőzeke-Sodronyköteleket

igen szívós, kopásnak ellentálló aczélsodronyból, valamint mindenféle sodronyköteleket szállít jutányos áron és gyorsan:

2584 **KRAUL L.**
 Budapest, V. kerület, Lipót-körút 20. szám.

„Perfect“

szab. daráló- és sima-örlőgépek
 kézi-, járgány- és géphajtásra

LÖW ALFRÉD
 okl. gépészmérnök gépgyárában
 BUDAPEST, VII., Csengery-utca 11.
 — (Dob-utca sarkán) —
 mindenkor üzemben megtekinthetők.

Közel 8000 motor 60.000 lóerővel a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Drezdai motorgyár r.-t.
 (ezelőtt Hille)
 fióktelepe és műhelye
 GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSÁ-nál
 Budapest, VI., Teréz-körút 41.
 Telefon 12-91.

Ajánljuk az elismert legjobb, legökölteesebb, legtartósabb gyártásu, legegyszerűbb kezeléssű és legolcsóbb tüzemű drezdai benzín-motorokat, lokomoblokat és drezdai gázfejlesztős (generátoros) motorokat.
 Darálásra, malomüzemre, takarmánykamrákba, tejgazdaságoknak, favágáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más munkára a legelőnyösebb üzemgépek.
 Referenzziák: a legelőkelőbb uradalmak, malom-üzemek és legkülönbözőbb iparvállalatok.
 A drezdai motor minden kiállításon és munkaversenyen a legelső díjakkal lett kitüntetve.

2650

» Kényelmes fizetési módozatok! «

»»»» 64 kiténtetés és 8 állami érem. ««««

Csikó-árverés.

Karátsonyi Andor gazdasági menéséből

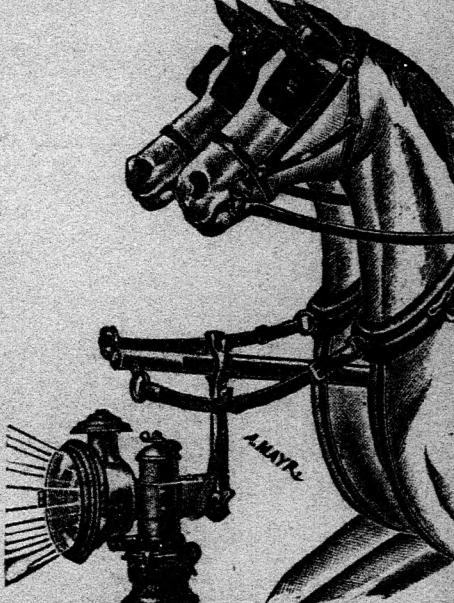
14 darab 3 éves csikó
 fog önkéntes árverés útján
folyó hó 26-án délelőtt 9 órakor
 Beodrán eladatni.

2650

Acetylen-lámpák
 kézi-, kocsí-, spritzbogen, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

Acetylen-lámpák, Automobil-lámpák.
 Éjjeli szántásoknál gőzekékre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

BÁRDI JÓZSEF
 Budapest, VI., Gyár-utca 10.
 Andrassy-ut és Király-utca között.
 Árjegyzék ingyen.

2664

Eladó birtok

Aradmegye, országút mentén, 300 hold kitünő sik fekete föld, modern uri lakás kertben, igen jó karban levő gazd. épületek, saját kezelés alatt, nagyon kedvező fizetési feltételek. 75,000 frt.

2075
BEYER KÁROLY, BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 100.

Őszi és tavaszi vetésre ajánlok kitünő minőségű **vető tölgymakkot** valódi szlavóniai kocsányos

80—85 százalék csiraképeség szavatolása mellett. Métermázsánként és hektóliterenként legolcsóbb árak mellett.

Weisz Ferencz, Sziszeken (Horvátország.)

2931

ELADÓ URILAK!

Hevesmegyében, egészséges vidéken, a Mátra aljában 1³/₄ óránira a fővárostól, 1¹/₄ óránira a vasúti állomástól, kitűnő országút mentén, közel két nagy városhoz. A beltelek 3¹/₄ m. hold kiterjedésű, van rajta egy kőből épült csinos kényelmes urilak 7 szobával, konyha- és cselédszobával, továbbá 10 lóra istálló kocsislakással, azonfelül kocsiszin, kertészlak, éléskamra, mosókonyha, magtár s több különféle helyiségek, mind jó karban. Csinos diszkrét számtalan fenyőfakkal, szép konyhakert üvegházzal és gyümölcsösrel. A beltelek közepén kitűnő ártévizforrás. Czim a kiadóhivalalban.

2657

Fedeztetési hirdetmény.

Gróf Zichy János nagylángi ménesében az 1905. évi fedeztetési idényben fedezni fog

Csulalongkorn

s. p. angol telivér mén, szül. 1896., apja Dunure, anyja Paraibl; fedezési díja 50 korona.

A kanczák ellátása, élelmezése és gondozása a kishéri díjszabás szerint számítatnak.

Bejelentéseket elfogad a méneskezelőség, Nagyláng, Fejérmegye.

2630

A magy. kir. államvasutak téli menetrendje.

Érvényes 1904. október hó 1-től.

A vonatok indulása Budapestről.

A vonatok érkezése Budapestre.

A keleti pályaudvarról.			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
28	6 20		szv.
10	6 45		"
912	7 00		gyv.
322	7 10		"
904	7 15		szv.
604	7 25		gyv.
1302	7 30		"
402	7 40		"
1508	7 50		szv.
318	8 00		"
1002	8 00		gyv.
606	8 10		szv.
1006	8 15		"
408	8 35		"
2	8 50		gyv.
506	9 00		szv.
306	9 35		"

Délután			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
944	12 00		tezasz.
8	12 25		szv.
310	12 35		"
320	1 30		"
502	2 00		gyv.
4	2 15		"
504	2 15		"
510	2 20		szv.
20	2 25		"
404	2 35		gyv.
904	2 40		"
312	2 40		szv.
1902	3 00		gyv.
910	3 10		szv.
1022	3 20		gyv.
904	3 30		gyv.
16	4 30		szv.
322	5 20		szv.
306	5 30		"
508	5 45		"
314	6 25		"
1004	6 50		gyv.
1706	7 05		szv.
22	7 25		"
1008	8 30		"
1510	8 45		"
502	9 15		gyv.
406	9 40		szv.
1304	9 40		"
608	10 00		"
908	10 10		"
12	10 30		"
328	11 10		gyv.

A nyugati pályaudvarról.			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
102	1 00		kol. ost.
146	5 30		szv.
6102	6 35		"
150	6 40		"
4102	6 45		"
148	6 55		"
9012	7 05		gyv.
1404	7 20		gyv.
104	8 00		"
152	8 05		szv.
708	8 15		gyv.
712	8 30		szv.
116	9 25		"
154	9 35		"

Délután			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
6104	12 05		szv.
156	12 15		"
138	12 25		"
4108	12 50		"
158	1 10		"
106	1 45		gyv.
4024	2 05		szv.
160	2 20		"
704	2 30		gyv.
120	2 35		szv.
4104	2 40		"
720	2 45		"
6002	2 55		"
162	4 15		"
130	4 25		"
716	4 30		"
108	5 15		gyv.
164	6 00		szv.
1406	6 15		gyv.
124	6 20		szv.
4106	6 40		"
710	6 50		"
6014	7 25		gyv.
166	7 40		szv.
182	7 50		"
168	8 30		"
118	10 00		"
706	10 10		gyv.
714	10 20		szv.
1408	10 30		"
9024	11 20		keleti exprv.
1408	10 30		konstantin.
7024	11 30		keleti exprv.

1) Vasár- és tünne napokon bezárólag november 20-ig közlekedik.
 2) Csak október és április hónapokban közlekedik.
 3) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
 4) Minden szerdán és szombaton közlekedik.

A keleti pályaudvaron.			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
645	5 00		tezasz.
827	5 20		gyv.
1707	5 45		szv.
607	6 10		"
19	6 15		"
405	6 35		"
11	6 40		"
907	7 05		szv.
507	7 10		"
1308	7 25		"
817	7 25		"
309	7 35		"
501	7 50		gyv.
1021	7 50		gyv.
1005	8 10		szv.
1509	8 15		"
311	8 45		"
1008	8 50		gyv.
13	9 05		szv.
509	9 05		"
307	9 45		"
909	9 50		"
27	10 15		"

Délután			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
819	12 15		szv.
7	12 30		"
301	12 50		gyv.
908	1 05		"
601	1 10		"
1901	1 30		"
401	1 30		"
1	1 45		"
508	1 50		"
313	3 10		szv.
321	5 40		"
16	6 35		"
506	6 40		"
906	6 55		"
305	7 00		"
3	7 10		gyv.
605	7 20		szv.
1007	7 55		"
407	8 30		"
21	8 40		"
1507	8 50		"
1001	9 05		gyv.
308	9 15		"
911	9 20		"
9	9 30		szv.
608	9 35		gyv.
1301	9 45		"
403	9 55		"

1) Bezárólag november 15-ig, azontul csak Brassától közlekedik.
 2) Csak hétköznapokon közlekedik.

A nyugati pályaudvaron.			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
701	12 50		keleti exprv.
143	5 40		szv.
6101	6 15		"
1407	6 25		"
146	6 35		"
217	7 06		gyv.
709	7 15		szv.
4107	7 25		"
147	7 35		"
117	7 45		"
6011	7 50		gyv.
149	8 00		szv.
181	8 10		"
718	8 25		"
4101	8 35		"
151	9 10		"
1408	9 40		gyv.
158	10 30		szv.
715	10 55		"
119	11 05		"

Délután			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
156	12 55		szv.
708	1 25		gyv.
103	1 50		"
157	2 10		szv.
159	3 05		"
6001	3 15		"
127	3 55		"
6103	4 15		"
4108	4 30		"
161	5 40		"
115	5 55		"
163	6 50		"
106	7 00		gyv.
711	7 10		szv.
707	7 40		gyv.
4002	8 10		szv.
165	8 20		"
125	8 45		"
107	9 05		gyv.
4105	9 15		szv.
1405	9 45		gyv.
719	9 55		szv.
167	10 15		"
129	10 30		"
901	10 55		keleti exprv.
101	11 00		keleti exprv.
6013	11 10		gyv.

1) Érkezik minden hétfőn és csütörtökön.
 2) Vasár- és tünne napokon bezárólag november 20-ig közlekedik.
 3) Csak október és április hónapokban közlekedik.
 4) Érkezik minden kedden, csütörtökön és szombaton.

A vonatok indulása és érkezése Budapest-Józsefváros.			
Indulás		Érkezés	
826	7 00 szv.	826	6 00 szv.
	Pácel		Pácel

A vonatok indulása és érkezése Buda-Császárfürdő kitérő.			
Indulás		Érkezés	
4002	6 14 szv.	4007	7 17 szv.
4003	12 30 " "	4001	8 45 " "
4004	1 55 " "	4003	4 39 " "
4005	2 29 " "	4005	8 19 " "
4006	6 29 " "	4006	9 22 " "

mely napon

1904 október 24-én

Az 2. badságok 3. füzet IV. 4. tételi füz

Azon ezred- vagy tositások a bérletny esetleg en A Pí kozó ajánl 1905. szept Vala közlendő. A ka kétadagos mot kell n A ké nézve ötné A za hadbiztoss is kézvény A fe távolabb r szállító kö dijazás né

1. A tartatnak nak el. Ez mezési ra Szabadkán minták sze felhivatnak 2. Az telt borité alatt való gyalására a tárgya v. távira

5595. sz.

Bérleti (Szállítási) hirdetmény.

A tárgyalás megtartatik												
mely napon	állomás és hivatalban	a bérleti állomás számára	az ahhoz tartozó helységgel	megye	csapat-test	időtartam		körülbelüli napi szükséglet		körülbelüli folyó össz-szükséglet	bánatpénz a következő cikkekre	
						től	ig	kenyér	zab		kenyér	zab
								840	4200	zab	kenyér	zab
								gramm		mm.		korona
								adag				
1. Állomásozó csapatok, intézetek és elszigeteltek számára:												
1904 október 24-én	a budapesti csász. és kir. katonai élelmezési raktárnál Budapesten	Pilis-Csaba melletti tábor	az ehhez tartozó helységgel	Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun	os. és kir. közös hadsereg	A táborozási időszakra, u. m. körülbelül 1905. évi ápril 1-től 1905. évi szeptember hóig		—	65	500	—	300
		Szolnok		Jász-Nagy-Kun-Szolnok		1905	1905	250	—	—	500	—
		Czegléd**)				1905	1905	140	—	—	300	—
		Alberti-Irsa				1905	1905	130	150	2.300	300	1.400
		Abony		Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun		1905	1905	130	150	2.300	300	1.400
		Örkény*) melletti lőtér	/.			A táborozási időszakra, u. m. 1905. évi május hó-tól 1905. évi szept. hóig		—	—	1.800	700	1.200
		Keeksemét				1905	1905	760	560	8.600	1.500	5.000
		Zombor		Bács-Bodrogh		1905	1905	200	—	—	500	—
		Ujvidék				1905	1905	310	—	—	700	—

Azon felül a meg egyezett bérleti árak mellett szállítandó lesz:

- Az időszereinti szükséglet a fegyvergyakorlatra beidézett szabadságotlak, tartalékosok és póttartalékosok részére.
- Az időszereinti szükséglet átvonuló csapatok részére a feltételi füzet IV. pontja 1. bekezdés A—a) határozmányok szerint.
- Az időszereinti szükséglet csapat-összpontositások részére a feltételi füzet III. pontja szerint.

Megjegyzés.

*) A körülbelüli napi szükséglet az örkényi lőtér részére a táborozás tartama alatt, azaz megközelítőleg május hó-tól szeptember haváig 840 gramm 800 adag kenyér, 4200 gramm 140 adag zab és 5040 gramm 120 adag zab. Továbbá ágszalmá az egész időtartamra 380 métermáza.

Az ezen szükséglet után eső bánatpénz a fent levő táblázatban van feltüntetve.

Az ajánlatokban az árak a lőtér helyén feltüntetendők.

***) A bérletnyertes kell hogy kötelezze magát a helyőrség állománya-nak nagyobbitása esetén ezen szaporított helyőrség részére is a cikkeket a szerződött árak mellett szállítani.

Különös határozmányok.

Azon állomásokra nézve, melyeken a bérleti időtartam alatt ezred- vagy dandár-összpontositások (a lovasságnál osztály-összpontositások is) tartatnak, illetőleg szabadságotlak lovak bevonultatnak, a bérletnyertes köteles a származó nagyobb szükségletet és az esetleg engedélyezett pótlékokat a szerződött árak mellett szállítani.

A Piliscsaba melletti tábor és Örkény melletti lőtérre vonatkozó ajánlatok az egész bérleti tartamra, azaz 1905. január 1-től 1905. szeptember 30-ig kell hogy szóljanak.

Valamennyi állomáson a kenyérnek készítése ott helyben eszközlendő.

A katonakenyér két 700 gr. adagos cipókban állítandó elő. A kétadagos cipóknak térszában 1600 grammot és kisütve 1400 grammot kell nyomnia.

A kérvényelések a szükségleti helyeken a kenyér és zabra nézve ötnaponként történnek.

A zab, ha az a csapat érdekében áll, a cs. és kir. hadtest-hadbiztoság jóváhagyása mellett kivételesen 10 vagy 15 napra is kérvényelhető.

A felvételezési helyiségek 1-9 km.-nél a laktanyától számítva, távolabb ne legyenek. Ha mindemellett ez távolabb volna, akkor a szállító köteles a kenyeret és zabot a szükségleti helyekre további díjazás nélkül elfuvarozni.

Általános határozmányok.

1. A tárgyalások mindenkor 10 órakor délelőtt bizottságilag tartatnak meg, melyhez kizárólagosan írásbeli ajánlatok fogadtatnak el. Ezen ajánlatok a budapesti és székesfehérvári katonai élelmezési raktáraknál, valamint a főkőgyraktároknál Kecskeméten, Szabadkán, Tolnán, Kaposvárott és Pécsen ingyen kapható ajánlati minták szerint szerkesztendők. Az ajánlattevők saját érdekükben felhivatnak, ezen ajánlati mintákat használni.

2. Az 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatoknak, lepecsételt boríték alatt, az előirt bánatpénzsekkel együtt, külön boríték alatt való csatolása mellett, az illető állomás szükségletének tárgyalására kitűzött napon, legkésőbb délelőtti 10 óráig kell a tárgyalóbizottsághoz beérkezniük; későbbben érkező v. távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A zabszállító a szállítandó zab megvizsgálása céljából raktárban lehetőleg egy jó állapotban levő szélrostát tartson készletben.

Ajánlatok ki nem irt cikkekre, továbbá ajánlatok, melyek hosszabb időre, mint a kiirt szállítási időtartamra szólnak, feltétlenül és azonnal visszautasítottak, és ajánlatok a tárgyalás rákövetkező napjától kezdve 11 napnál rövidebb impegnoval nem vétetnek tekintetbe.

Ezenkívül a tárgyaló-bizottság részéről mindazon ajánlatok nem vétetnek tekintetbe, melyekben egy és ugyanazon cikknél, a kiirt biztosítási idő tartamának egyes szakaira, különböző ajánlatok tettettek.

A terményeknek általános mozgósítás esetén való kiszolgáltatására nézve a szállítási feltételek füzetének XXVII. pontjára különösen utaltatik.

Azon esetben, ha valamelyik állomáson a szállító vagy a vele érintkezésben álló személyzetnek lovai között ragályos betegség ütne ki, a katonai igazgatásnak jogában álland, a fennforgó ragályveszélyes állapotokról kiállított katonai állatorvosi bizonyítvány alapján, a lóállomálynak — az igazolt szükség tartamára — a szükséghez képest esetleg más, járványmentes állomásról való szállítás utáni élelmezése iránt intézkedni, a nélkül, hogy a szállítónak valamely kártalanításra igénye származnak abból, hogy a lótáp ezen időre nem tőle vétetett fel.

Ha valamely ajánlatban a számokkal és betűkkel irt ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betűkkel írott ár fog helyesnek tekintetni.

3. Ha az ajánlat „összeségesen” értetik, akkor ez az ajánlatban határozottan hozzáteendő, mert minden ajánlat ezen világos hozzátétel nélkül nem összeségesnek fog tekintetni. Minden ajánlattevő, a szerződési kötelezettségben már álló vállalkozók kivételével, üzleti képességét s erre vagyonának elégséges voltát, a kereskedelmi- és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett cégje nem volna és pedig az ipart és kereskedelmet üző az I-ső fokozatu politikai hatóságok által, a gazdasággal foglalkozó nem bejegyzett pedig a gazdasági egyület által kiállított bizonyítvánnyal igazolni tartozik.

Az ilyen bizonyítványok nem az ajánlattevő, hanem a felsorolt hivatal vagy egyesület által a tárgyaló-bizottsághoz hivatalosan juttatandók.

Bizonyítványok, melyek a tárgyalás napjától számított két hónál korábbi kelettel bírnak, tekintetbe nem vétetnek. Ezen bizonyítványokból a szállítási képesség terjedelmének ki kell tünnie.

4. A tárgyalásokra nézve Budapesten, 1904. évi október hó 1-én kelt hivatalosan két példányban kiállított feltételek füzetének határozatai mérvadók. Ezek betekintheők a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. élelmezési raktáraknál, naponta délelőtt 9 órától 12-ig.

Az ezen szállítási feltételek füzetében foglalt feltételek betartására minden ajánlattevő az ajánlat benyújtásával már kötelezve van.

Ezen szállítási feltételek füzetei az előbb említett élelmezési raktáraknál nyomtatott ivenkint 8 fillérért el is adatnak.

5. **Községek és termelők a bánatpénz letételétől mentesek; de ajánlataikért s az ezekben elvállalt kötelezettségeikért, úgy mint más vállalkozók, szavatolni tartoznak.**

Megjegyzés.

Az ajánlat lepecsételendő és borítékára irandó:

„Ajánlat az 1904. évi október hó 1-én kihirdetett s 1904. október hó 24-én tartandó tárgyaláshoz.”
A letéteményezett bánatpénz az ajánlatban részletezendő.

6. **Az élelmi cikkeknél az állomáshoz tartozó helységekbe való elfuvarozására nézve a feltételi füzet XVII. pontja értelmében, külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a követelt szállítási árban már befoglaltatik.**

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznak, akkor ezek közül az, ki az illető cikkek szállítását elnyerte, előnyben részesül.

7. Az ajánlkozók a hadigazgatásnak ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvények 314. és 315. §-ában valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve megállapított határidőnek betartásáról.

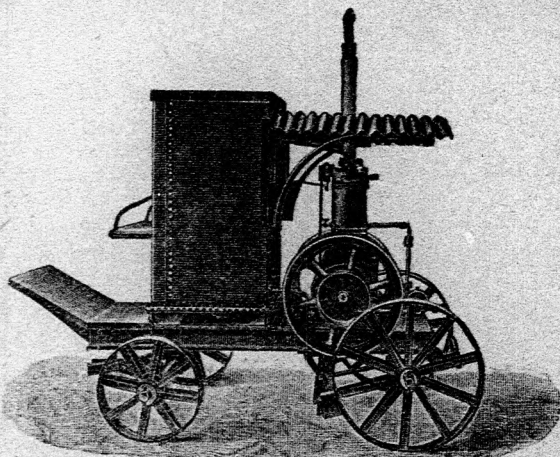
8. Az ajánlattevők felhivatnak ajánlatukban arra nézve is nyilatkozni, vajjon készek-e az ajánlatokban foglalt árak és feltételek mellett a m. kir. honvédség szükségletét is szállítani, ha a m. kir. honvédség illetékes hatóságai részéről ezen szállítások ohajtatnak.

Kelt Budapest, 1904. évi október hó 1-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

(Utányomás nem díjazatik.)

GANZ és TÁRSA vasöntő és gépgyár r.-társ. **BUDAPESTEN.**

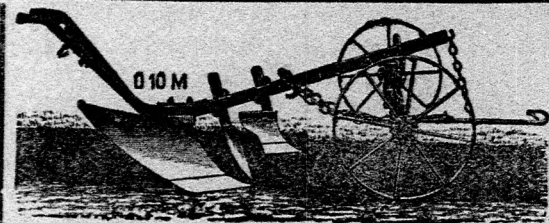
Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott motorok gazdaság céljaira
(BANKI szab. rendszere).

Mechwart-féle gőzekék és petroleumekék.

Hengerszék, kőjratok és teljes malom-berendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és erőátviteli berendezések. Noz. 667

Részletes árjegyzékeinket kívánatra megküldjük.

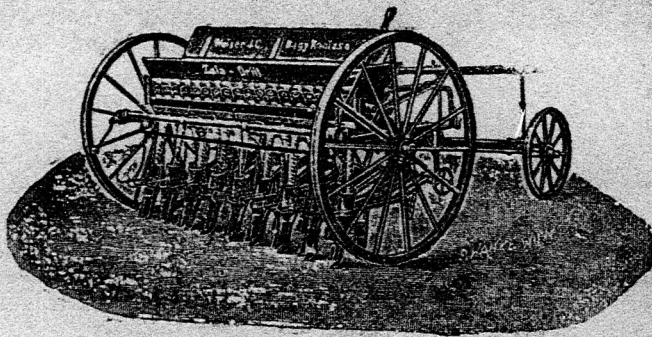
WEISER J. C. gazdasági gépgyárában **NAGY-KANIZSÁN.**
elismert gondos kivitelben készülnek.

Egy- és többvasú acél-ekék és legújabb egyetemes rdsz. könnyű e ék fagerendélytel.
Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvények és egyéb talajmívelő eszközök.
Hírneves és verseny-győztes szab. **„ZALA-DRILL”**

sorvetőgépek szabad. kiváltható kapacuk-lyókkal és egészen új kiemelő-készülékkel
„PERFECTA” merítőkorongos vetőgépek le-szállított áron.

ROSTÁK, konkolyozók, szecseka- és répvágók, kukoriczamorzsolók és egyéb gazdasági gépek.
Szőlőszűzők és „MABILLE” rendsz. borsajtók.
Malomberendezések, hengerrovtólások.

Mindenféle öntvények, saját vagy idegen min-ták után.

Élelmi szerek értékesítését eszközök az előírt % mellett. Felvilágosítást és osztagolást utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnal készpénz-elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfehérváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Husnemek, füstölt hús, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, V tojást, vajot, halat, burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb. V

Horvát-Szlavonországban vagy a határos magyar megyékben rosszul jövedelmező nagyobb birtokokat elismert szakember kezelésre (főintéző) átvesz; az esetleges üzemműködés megszeresztetik. Honorárium nem kívánatik, csak a többjövdelemből egy rész. Legjobb referenciák. Szíves ajánlatokat „Verständige Arbeit 10000” jel alatt

Rudolf Mosse Wien,
1. ker., Seilerstätte 2., továbbit. 2856

900. évi párisi villágkiállításán „GRAND PRIX”.

Kwizda János Ferencz
és kir. osztrák-magyar királyi, román királyi és bolgár udvari szállító
kerületi gyógyszerész, Korneuburg bel Wien.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrend szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K 1.40, 1/2 doboz 70 fillér.

A Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor csakis ezen védjeggyel valódi.
Képes árjegyzékek ingyen.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI. Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

- Daczára az idei nagy szárazságnak **ŐSZI TELEPÍTÉSRE**
- **Nemesfűz dugványait**
- a régi jutányos áron ajánlja s árjegyzéket kívánatra küld:
- **Irma nemesfűztelep**
- **GALGÓCZON (Nyitra megye).**

Törlesztéses Jelzálogkölesönt földbirtokokra.

A legelőnyösebb feltételek mellett és a leggyorsabban szerzünk az érték legmagasabb arányáig.
Felvilágosítással **díjtalanul** szolgálunk.

Hecht Bankház Részvénytársaság

BUDAPEST,

Ferenciek-tere 6. szám.

Csakis elsőrangú vidéki képviselők kerestetnek.

Bé

Győrvá

va

54

azon

30 hol

szép k

vasutál

ajánlo

Dió

mely az

a közöns

termése

körülbél

E

másra sz

kiló. Nag

BUNZI

Magyar királyi ál

31001/I. szám.

A magyar

tőleg 1906. és 19

sége, melynek hi

vessző-seprő, 500

A szállítás

vás valamennyi t

kereskedelmi muz

kinthető, az üzlet

pedig megszerez

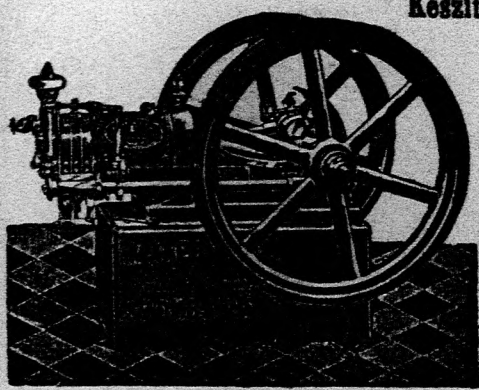
A pályázat

szállítási feltétele

szereshetők meg.

A szabály

„MAYER“ gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely

Készít: **Benzinmotorokat** 2-50 lóerig, stabil és locomobil alakban egyszerű könnyen kezelhető szerkezettel. Megbízható és legolcsóbb üzemi gazdaság és kisipar részére!

Benzin-mótoros (lokomobil) cséplőkészleteket

560 mm.-től 1250 mm. dob szélességig! Mindennemű gazdasági gépet mint különlegességet! Kiváló szerkezetű borsajtókat minden nagyságban, kivált legjobb szerkezetű szabad. víznyomású (hidraulikus) borsajtókat.

Malomépítéset: Új hengerek, használt hengerek rovátkolása. Minden e szakmába vágó gép gyártása.

Osborne D. M.-féle amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselőisége.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Bérbeadó birtok.

Győr vármegye biztos vidékén, hol se árvíz, talajvíz vagy köd a terményt nem veszélyezteti egy

540 holdas birtok

azonnal bérbeadó. Mintegy 420 hold szántó, 30 hold erdő, a többi rét és legelő. Lakás 8 szoba, szép kert, nagy gyümölcsös. Várostól egy órányira, vasútállomás helyben. Czim a kiadóhivatalban. 2645

Őszi vetésre

ajánlok, ameddig a készlet tart, utántermésű

Diószeghi óriási vetőbuzát

mely az elmúlt évben sokkal jobban sikerült, mint a közönséges és teljesen rozsdamentes volt, átlagos termése katasztrális holdanként 10 q-t meghaladta, minősége körülbelül 82 kilogramm.

Ezen vetőbuzának ára Moriczföld-Soósd vasútállomásra szállítva zsákon kívül 10 q vételig 11 korona pr 50 kiló. Nagyobb vételnél megfelelőleg olcsóbb.

BUNZL SIEGFRIED nagybérlő, Soósd, Temesm.

Magyar királyi államvasutak.
31001/I. szám.

Budapest-balparti üzletvezetőség

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak budapest-balparti üzletvezetőségének 1905. illetőleg 1906. és 1907. években az alábbi csoportokban felsorolt anyagokra lesz szükség, melynek biztosítása iránt ezennel pályázatot hirdet és pedig: 50,000 darab vessző-seprő, 5000 darab csizok-seprő.

A szállításra vonatkozó részletes módokat magában foglaló ajánlati felhívás valamennyi üzletvezetőség, hazai kereskedelmi és iparkamaránál, a magy. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint az országos iparegyesületnél megtekinthető, az üzletvezetőség általános osztályában (Teréz-körút 62., I. em. 9. ajtó) pedig megszerzhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező 122291/96. sz. általános anyagszállítási feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtárájánál szerezhetők meg.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint 1 koronás m. kir. okmánybéllyel ellátott, ajánlatok lepecsételve és a borítékban ezen felirással: „Ajánlat 31001/904. számhoz“ ellátva, legkésőbb f. évi október hó 29-én déli 12 óráig, üzletvezetőségünk általános osztályának (Teréz-körút 62., I. em. 5.) adandók át, a bántépén pedig ugyanott a gyűjtőpénztárnál f. é. október hó 28-ika déli 12 óráig teendő le.

Elkészve beadott vagy táviratilag tett, valamint pót ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1904. évi szeptember hó 23-án.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Az üzletvezetőség.

Olcsó

Felten & Guillaume
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bruck a. d. Muhr vas, acéllárak és sodronyipar

Közönséges tükésdrót.

Kerítésdrótok és fonatok, oxidizált acél tükés kerítésdrótok mint újdonás. Acél egyszerű tükés kerítés drót.

Besz. a helyi egyetemen drót oszt. magy. nyelv. és tört. oszt.

Tartós.

Sertésnyáj-eladás.

Tenyészirányváltás miatt azonnal eladó **34 drb 1¹/₂—4 éves mangalicza tenyészkocza, 3 drb 2¹/₂ éves mangalicza tenyészkan, sertésvészen átment igen szép példányok; továbbá 64 drb vészen átment, herélt és miskarolt 10 hónapos südő és 80 drb vészen át nem ment 8 hónapos südő.** Koczákat kívánatra felbugathatók. Ajánlatokat f. hó 22-ig kérem czimemre:

Dr. Szent-Iványi József, Farnos, posta és vasuti állomás Bánffy-Hunyad.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesülettől.

Pályázati hirdetmény.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesületnél 1905. január hó 1-vel választás utján betöltendő

TITKÁRI ÁLLÁSRA.

Pályázótól megkívánatik a magyar-óvári gazdasági akadémia jó sikerű elvégzése és több évi gyakorlat továbbá legalább a magyar és német nyelvnek szóban és írásban való teljes bírása, kívánatos a román és szerb nyelv tudása is.

Évi javadalmazása 2200 korona, a mely előleges havi részletekben lesz folyósítva.

Titkár tartozik az egyesület igazgatóját helyettesíteni, központi ügyvitelben, különböző vármegyei községi szabályrendeletek, rendtartások véleményezni, választmányi jegyzőkönyveket vezetni. Referense az állattenyésztési szakosztálynak. Birkavásár, állatdíjazások rendezője, tehénbevásárlás, baromfikiosztás és tojásgyűjtő fiók vezetője. Tejértékesítő-bizottság referense. Az egyesület magyar és német hivatalos lapjának „Temesi Gazda” és „Sonntags Zeitung” rovatvezetője. Pályázatok 1904. november 1-ig a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület elnökségének benyújtandók; az állás legkésőbb 1905. január 1-én elfoglalandó. A választás 1 évi próbaidőre szól; beváltás esetén véglegesítettik.

Temesvár, 1904. szeptember 30. **Az elnökség.**

Alfa-Separator Részvény-Társaság, Budapesten.

Tejgazdasági gépgyár.

Iroda, raktár és gyártelep: Budapest, VI., Lomb-utcza 11.

Alfa-Laval Separatorok
(tejfőlöző gépek)

kézi- és erőhajtásra.

Alfa-Separatoraink eddig több mint 560 első díjat nyertek. Évi gyártás kb. 60.000 darab.

Az Alfa-Separator a legtokéletesebb fölözőgép.

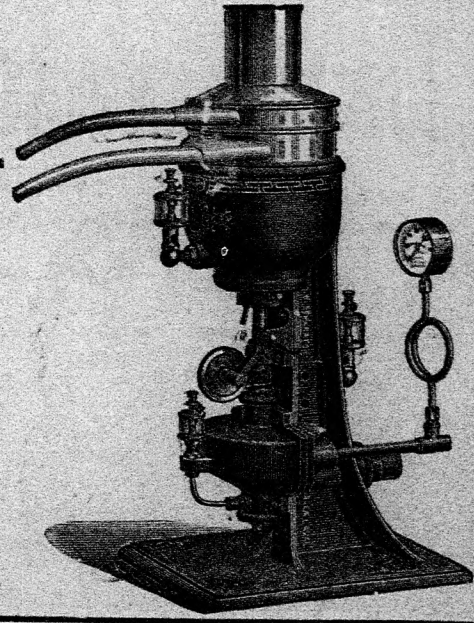
Tejszállító kannák, Fejőedények, Tejhűtők, Előmelegítők és pasztórizáló készülékek, Vajköpülő és vajgyártó gépek,

A sajtgyártás eszközei, Tejvizsgáló készülékek, Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek legjobb kivitelben.

Tejszővetkezetek s tejfeldolgozó telepek berendezése s ujja alakítása.

Díjtalan tanácskozás minden tejgazdasági kérdésben!

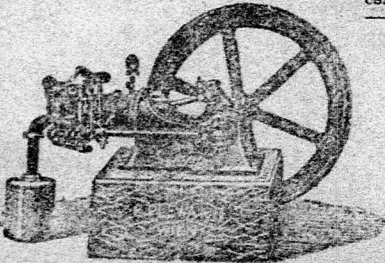
Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve

Árjegyzék ingyen bérmentve.

DÉNES B., BUDAPEST, VI., Váci-körút 61.sz.

Brauner és Klasek utóda PLEWAE, mérnök csász. és kir. szabadalm. gép- és motorgyárának magyarországi vezérképviselete és raktára.

Szolid vidéki képviselők alkalmaztatnak.

Legújabb rendezett Benzín-, gáz-, petrolin- és gőz-

MOTOROK 2-100 HP.

Benzín- és petrolin-

LOCOMOBILOK 2-20 HP.

Ugyanazon motorok szívógáz-berendezéssel ellátva az üzembiztonságot a legbiztonságosabb és óránként 2-3 fillérrel leszállítják. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek.

1058. szám. kig. 1904.

Hirdetmény.

Kun-Szent-Miklós nagyközség közvetlenül a község szelén fekvő, 5-öd fél kat. hold terjedelmű jóminőségű fekete homok és márgás agyagtalajú

gyümölcsös kertjét,

a mely eddig is mint gyümölcsös és veteményes kert — erre való kiváló alkalmasságánál fogva — hosszú időközön keresztül állandóan használtatott, hasznabéri kezelésbe óhajtja adni, olyformán, hogy a kert továbbra is mint veteményes és gyümölcsös műkert megfelelő ujtásokkal átalakítva használtassék és időnként az illető bérlet által hasznos berendezésekkel látassék el.

A bérlet időtartama 10-20 évi időre maguk az ajánlatot tevők által jelölendő meg, ajánlatokat csakis kertészeti tanfolyamot végzett egyének tehetnek, avagy olyanok, akik a kert kezelésével ily egyént bíznak meg.

Ajánlatok f. évi november hó 15-ik napjáig nyújthatók be a községi előljárásnál, a hol a bérleti feltételek bármikor megtehetők.

Kun-Szent-Miklós, 1904. október hó 10-én.

2652

Kun-Szt.-Miklós község előljárássága.

Tenyésztés felhagyása miatt

eladó

20 drb Brabanti Muraközi keresztezésű csikó 1 évestől 2 1/2 évesig, kitünő igás anyag; 2 drb Montafoni fajta bika, 1 évesek; 12 drb Montafoni fajta üsző 1/2 évestől 1 évesig. Megtekinthető gazdaságomban Zsámbokon (vasutállomás Tura).

Ugyanott eladó esetleg megállapodás szerint helyben feltakarmanyozható:

200 öl buza- és rozsszalma,

50 „ árpa- és zabszalma,

150 „ buza-, árpa- és zabpolyva.

Somló Jakab Budapest, Szegfű-u. 3.

2651

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

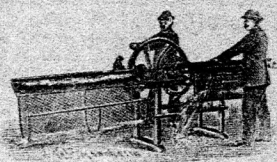
PROPPER SAMU

BUDAPEST, Váci-körút 52. szám.

Előre bocsátva, hogy SACK RUDOLF világhírű gyártmányal eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

Ajánlom közkedvelt-ségű egyetemes és többvasúkeimen kívül sík és dombos talajra egyaránt kitünően alkalmas sorba- és szórva vetőgépeimet, legújabb szerkezetű

szalmakötél fonó-gépeimet,

szeeskavágó-, répavágó gépeimet.

Kézi, járgány- és gőzhajtásra

járgányaimat, a jelenkor legjobb takarmánypároló

készülékeimet s minden egyéb gazdasági gépet és eszközöket,

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Faarverési hirdetmény.

A váci püspöki uradalom tulajdonát képező Nógrád-Kálló (Nógrádm.) község határában fekvő erdőbirtokának irtás alá engedélyezett területéről, 1 k. holdas parcellákban

60 k. hold, 50 éves tölgy- és cser-sarjerdő faanyaga

a helyszínen

folyó évi október hó 25-én, délelőtt 8 órakor

nyílt szóbeli árverés útján el fog árvereztetni.

Ezen körülményt venni szándékozóknak oly figyelemmel hozom tudomására, hogy egyes parcellák területeiről megvett összes faanyagok tuskóstól s gyökereستől használandók ki s legkésőbb 1905. évi április hó 1-ig helyszínről eltakaritandók, azok értékei pedig árverés alkalmával azonnal, készpénzben fizetendők.

Vác, 1904. évi október hó 13-án.

2658

Urad. Jószágigazgatóság.

TA

E rov

Telette

Őszi
összekötő
lapodás
mintegy
esetleg
marhat
Kisebb 15-
a elfogad
az uradal
(Hedervár
zendők.

Kitűn
és ősz leg
100-120
fajta növe
vegyes
jövő évi
Bővebb
őzv. Szac
intéző-égo
u. p. Siliu

A Jur
a je

1901-ben
valamint
Kapható
40

KORON
czél

Dr. W

— Egyes
BUDAPE

Ajánlják
Staniolk
névezetes
czikkek.
telepeket.
lyából ingy

Slav

elsőrendű
rendű für
csiraképe
világhírű
JAKOB

K

Budapest
test

BUDAPE
Aján

TAKARMÁNY ÉS TELELTETÉSI AJÁNLATOK ÉS KERESLETEK

E rovatban közölt kishirdetések ugyanoly árszámítás mellett közöltnének, mint a kishirdetések.

Teleltetési kereslet

Őszi legeltetéssel

Őszekötött teleltetésre a egál-lapodás szerint azonnal elváltat mintegy 100-150 db magyar esetleg nyugati fajta gujya-marhákat a hódorvári uradalom. Kiseb 15-20 dbból álló falkák is elfogadhatók. Megkeresések az uradalom felügyelőjéhez (Hódorvár, Győrmegeye) intézendők. 8406

Kétféle téli-tartás

A ősz legeltetésre elfogadunk 100-120 db lehetőleg nyugati fajta növendék vagy kifejlett vegyes ivaru szarvasmarhát jövő évi május 1-ig felébe. Bővebb felvilágosításokkal Dr. Szencsny Béla névén kérésre. Intézkedés a Győrmegeye u. p. Silligya. 8435

Téli tartásra

Őszi legeltetésre egyhét felébe elfogadok 200 db jobb minőségű szarvasmarhát, kiváló gondozású és kitűnő takarmányról gondoskodással. Megkeresések írásban az igazgatóhoz u. p. Cepin Slavonia intézendők. 8474

Eladó takarmány.

Az érményföldi határhöz tartozó „Kincsem Sára” nevű birtokon 1200 mm. zabosbúkköny-széná, 300 mm. prima fekete réti anyaszéná, 350 mm. prima fekete réti anyaszéná, 100 mm. hereszéná; kisebb részletekben is jutányosan eladó. Ugyanott 120 db növendékmarha felesbe, teleltetésre elfogadhatók. Érkekezhetni felébe a tulajdonossal Pataky Sándor, ev. ref. felkészelet Erkörtvélyes. Vasúti és postahíromá-helyben. 8488

Téli tartásra

A legkitűnőbb takarmányon (répszélet, répafele, ló-here, zabos és árpa búkköny, hegyi széná) elváltat felébe 100 darab 4 éves vagy fiatalabb, lehetőleg tarka ökröt a gazdasági intézkedés Nagy-Zábláton, Trencsén mellett. 8490

Jutányos

teleltetésre ajánlok: Buzs, szalma és tőreket, az érték megtérítése ellenében. Rendelkezésre áll cselédlakás és fedett akol. Czim a kiadóhivatalban. 8548

Takarmány kínálat

Egész éven át

jutányosan kapható kis részletekben is egész waggon-rakományokkal malom-konkoly, búkköny, bu-zakorpa és árpadercezo Zuckermann Ede VIII., Tavasszeg-utca 12. sz. Budapest. Telefonszám: 5900. 6288

Préselt buza,

rozsa- és zabszalma bármily mennyiségben kapható Ehren-reich Béla-nál, Ajmók, Bácsmegeye. 8577

Takarmány-kiviteli tilalom

Folytán ajánlok külföldi kété-székű vasszamarat, tenmag-pogócsát, repcepogócsát, értött és értetlen állapotban, Győr, Odenberg, Körömező és Trisztóbi szal-liva a téli hónapokra, továbbá legjutányosabb árak mellett paraszat tők-mag- és napraforgópogócsát, vetőbúkkönyt, szártított tőrkölyt, malftacsírtat stb. Megkeresésekre mindenkör szívesen válaszol.

KRAUSZ HUGÓ,

erőtakarmány-és ter-ménykiviteli üzlete 2610 BUDAPEST, V. ker., Szabadság-tér 6.

2586

Rizsliszt

tápértékénél fogva legjobb és aránylag legolcsóbb

erőtakarmány,

ugyszintén rizskorpa jutányos áron kapható

Berger Danó és Társa cégneél

BUDAPEST, IV., Régi posta-utca 10.

A Jurány-féle „Korona Separator”

a jelenkor legjobb lefőző-gépe,

1901-ben az államlelőző-versenyenél Budapesten, valamennyi gép között legelőbbben fölőzött. Kapható 12 különböző nagyságban, óránkénti 40-2300 liternyi munkaképességgel.

KORONA-VAJKÖPÜLŐK.

Legújabb és leg-czelszerűbb gép kisebb üzemek részére.

JURÁNY és WOLFRUM
BUDAPEST, VI., Váci-körút 33.
Tejgazdasági gépgyár és tejgazdasági technikai iroda.
Berendez teljes tej-gazdaságokat kész- és érőhajtásra.

Dr. WÁGNER és TÁRSAI

— Egyesült gyárak, mint betéti társaság. —
BUDAPEST, IX. ker., Tinódy-utca 3. sz.

Ajánlják: Légszokrények és Diadai hűtőházak. — Staniókpakok. — Phylloxera-fecskendők. — Fém árak, nevezetesen a pinozefelzerelési szakmába vágó összes cikkek. — Szénsavas rendszerű jéggyártó és hűtő-telepeket. — Képes árjegyzék a gyár minden osztá-lyából ingyen és bérmentve kapható. 2490

Slavoniai vetőmakkot

elsőrendű nyeles makkot Querc. pedunculata, első-
rendű fűrtös makkot Querc. sessiliflora szavatolt
csiraképességgel, szállít az őszi és tavaszi időnyre a
világhírű vinkovcei erőkertület slavoniai erdeiből

JAKOB SPITZER, Vinkovce, Slavonia.
2561

Kocsi-gyártás.

Budapesti kovács- és kocsi gyártó-ipar-
testület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok-Szövetkezet
BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 72. szám.
Ajánl mindennemű hintőkocsit. 27

A legjobb új és egyszerű használt

ZSÁK,

vízhatlan PONYVA a legolcsóbban kapható

FISCHER J.
ponyva- és zsákáruházában
Budapest, V., Nádor-u. 31-33.

Csomagolóvászón,
gyümölcskosarak fe-
desére minden méretheben
olcsón kapható.

Ponyvakészítész-intézet.
Legszilárdabb kivitelűek.

5 forintért

szétküldünk utánvétellel
3 méteres (egy feről-
tőnyre elegendő) fekete,
sötétkék, barna vagy
szürke őszi gyapjusző-
vet-maradékok

**Országos Posztó-
kiviteli Áruház**
— BUDAPEST, —
Rottenbíl-er-u. 7. sz. 4

Eladó birtok.

Biharmegye Arpad községben,
tisza magyar község, a Nagy-
Szalontai vasúti állomásól egy
félórát távolra. Markovits
Kálmán örökösének volt
a földmest. 1000 m. a parvul-
tás folytán fennmaradt
mintegy 800-1000 hold
előrendű szántóföld 12
szobás kastélynal mely
egy 30 holdas parkban áll,
egy külön kert 1000 mint
1000 db nemes gyümölcs-
fával, kitűnő kárban levő
gazdasági épületekkel eladó.
A birtok teljesen tehermentes.
Bővebb felvilágosítást nyújt,
Dr. Baross János ügyvéd
Röck-Szilárd-utca 8. sz. 6519

Nélkülözhetetlen

a foszforsavas csontmész,
tobacok, ökrök, borjúk, mala-
csok, lovak, csökök, szarvasok,
csak és a baromfiak takarmá-
nyozásánál, kapható:

NEUBAUER ADOLF
műtrágya és vegyi-ipar
gyárak meghatalmazottjánál
GYŐR.

Gazdák

figyelmébe
50%
olcsóbb

m. kir. szá. 12321. 900.
A. 905.

pyroleum

világítása.

A pyroleum szagtalan, nem fu-
tól, nem gyúlékony és már
több ezer ura-
dalomban
bevezetett.

Számos olcsóbb levél nálam
betelelhető. Próbá küldöm-
nyek 2 korona utánvétellel.
Kivánatra prospectus ingyen
és bérmentve. 1467

Degen Jakab

Budapest, IX. ker.,
Közraktár-utca 28.

Használt és új
tüzmentes
okmány-és
pénzszokrények,
valamint eredeti WIESE
FRIGYES és WERTHEIM
E. és TÁRSASÁG-éleket keve-
set használtva, ajánl leg-
olcsóbban a „Budapesti
pénzszokrény-raktár”.
Bpest, V., Báivány-u. 6/a.
2611

Acetylén- világítás.

Legelőbb világlátás, leg-
egyszerűbb kezelés, bárhöl
alkalmazható. Kedvező fizetési
feltételek. — Czim: acetylénvilá-
gítási telep,
Budapest, VI., Váci-körút 61.

Gleditschia

élőszövénynek!

II. választék 20-40 cm.
magas ----- ezre 9 kor.
I. választék 35-60 cm.
magas ----- ezre 12 kor.

Igen jó gyökérzetű!

Hein János faiskola
Iroda: BUDAPEST, 2581
VII., Csömör-ut 109. sz.

5000 besztercei

szilvafás, nemesített, 3 éves 2 m.
magas, eladó, 100 db 35 korona,
alma, kőrté, kájsz n. őszi barack-
fák, akácsemeték igen jutá-
nyosan. Kivánatra árjegyzéket
Szabókeri, Apostag. 6483

Hevesmegyében

vasútiállomástól 1/2 órá-
nyira 400 holdas birtok
1200 □-tel, szép ur-
lakal jutányosan eladó.
Ajánlatok a „Köztelek” kiadó-
hivatalába „hevesmegyei
birtok” címen küldendők.

Kertalakítások,

terv-és költségvétel, gyümölcs-
fák, díszfák, rózsák és egyéb fa-
iskolák elhelyezése árjegyzék szerint

PECZ ÁRMIN
cs. és kir. udvari műkértesz
Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.
2654

Egy mindenütt a legna-
gyobb sikereket elért

szabadalmazott gyermektáplálék

előállításának engedélyje
kedvező feltételek mellett

átadó.

Előnyben részesülnek tej-
gazdaságok, gyógyszeria-
rak vagy orvosok. Aján-
latokat J. S. 5324. alatt
Rudolf Mosse, Berlin S. W.
továbbít. 2655

Rózsavadoncz.

Személyes felügyelettel
árak 1000-10000 darabot.
Vadonczal: kétszer válogatott,
jól beérett szép hajszálgöke-
rekkel 180-250 cm., ezer darab
82 kor., száz db 7.50 korona.
Hódorvár 80-150 cm-ig ezer
db 83 kor., száz db 4.50 kor.

Delaware borkirály,
I-rendű különleges ujdonság,
bőtermő, floxeramentes ülle-
tészhez készen. Ezer db 30 kor.,
száz db 4 kor. Számos kősbö-
netek, nyilatkozatok és élsme-
redek. Huszár György rózsá-
vadoncz tenyésztője és kivi-
teli üzlete Tó-Komló, Békés-
megye. 25

Kovács és Steiner

első magyar burgonya-
zuzóggyár és burgonya-
nagykereskedők

Telep:
Budapest, VIII., Szilagy-u. 25.
Vesznek és eladnak
mindenkör minden fajtájú
burgonyát
minden mennyiségben.
Kitűnő fajú vető-burgonyát
legelőbb ajánlják. 2121

Gépolajokat és kenő- anyagokat, Kocsikenőcsöt, Disznózsírt, szalonnát, Zsákok, ponyvát, Kátránytermékeket, Kötözőhancsot

és minden e szakba
vágó gazdasági szük-
ségleti cikket,
legjobb minőségben és
legjutányosabban ajánl

Kramer Lipót

BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 3.
Sürgőnyczim: „Ceres” Budapest
TELEFON: 39-11.
Árjegyzéket és részlete-
sajánlatot kivánatra díjmentesen
küldök. 258

Lenmageladás.

Nagy Jankovich Béla (Gyula
buzsáki gazdaságában (posta
Buzsák, Somogy megye) mint-
egy 100 mm. eredeti orosz len-
mag után szárazított első ten-
yestű lenmagot elő-; mm-jának
ára 30 korona. Megrendelések
a fenti címre küldendők. 6432

Ziska József

utóda

ROSTELY GYÖRGY

Ajánlja a leg-
magabiztosabb
gabona-minőségű
tízrész és szá-
zados
húdmérleget.
A budapesti
gabona- és ér-
tékzáró szül-
tője.

Telefon 46-12.

Iroda és raktár:
Budapest, Eötvös-utca 59
Alapítástól: 1872.

Javítások pontosan. — Árjeg-
yzék bérmentve. — Ugyanitt ke-
vésebb használt mérlegek jutá-
nyos áron kaphatók 2419

Nemesi birtok!

1000 hold legelőbrendű szántó-
föld, rét, legelő és erdő, egy-
nos rózs fekvésű, közel vasút
hoz, tejgazdaság kultiválható,
csukorrépa-ültetvény termelhető.
Uralk és gazdasági épületek-
kel, élő és halt felszereléssel,
vetőszel együtt 200,000 forintért
eladó. Közlelőbb csak direkt
komoly vetőnek Österreicher
Bernátnál Nagy-Kanisán.
2597/2

Balesetek **Kizárva!**

Szeckavágók szab. önműk kiemelővel,
répavágók,
darálómalmok.
Gőzfűllesztő-készülékek!
legujabb, legkényelmesebb szerkezetben

UMRATH és TÁRSA
mezőgazdasági gépgyárosoknál
BUDAPEST,
V. ker., Váci-körút 60. szám.
Gőzeplőkészletek 10 lóerőig.
Ipari mozdonyok 100 lóerőig.

Posnansky és Strelitz
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 37.
Gyár: Erzsébetfalva.
Ajánlanak:

Aszfalt,
Fedőpapirlemez,
Kátrány,
Carbolineum,
Carbolsav,
Creolin-t stb.

legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

"AVANCE"
KÉTÜTEMŰ NYÉRSOLAJ
MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK.
ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁG SZERINT

1 1/2-2 FILLÉR
ÓRÁNKÉNT ÉS LÓERŐNKÉNT.
NINCS ROBBANÓ ÉS TŰZ-VESELY.
MINDEN PÉNZÜGYI ELLENŐRZÉS
ÉS ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
V. VÁCI-KÖRUT 76.

TARJÁN A.
angol posztó-áruháza
Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 23/5.

Ujdonságok valódi angol úri ruhakelmékben lóden- és lovagló nadrág szövetekben olcsó szabott árak mellett.

Minták ingyen és bérmentve.

Teljes mintagyűjteményeim minden jobb uriszabónál rendelkezésre állanak.

Eladó félvér-kanczák 4-6 darab számfeletti, de jelenleg is könnyű igában használt és tenyésztésre beosztott idős angol félvér-kanczák darabonként 400-700 koronában eladó. Ménesintézőség, Tolna-Ozora. 6470

Ajánlok elsőrendű vöröstarka 1-2 éves tinó- és üszőborjukat továbbá lekötni vagy járomba való tarka ökröket bármilyen mennyiség szállítására vállalkozom. 2945

Weiler Gáspár
Ó-híd (Zalamegye).

Yorkshirei tenyésztő-állatok, eredeti fajtisza tenyésztésből, Angliából importált legnagyobb fehér faj, 8-10 hetes malacok a 25-30 korona, hasas kocák előnyire 130 fillérel kgr.-ként. Tudakosok és megrendelések Frey Károly hgt. uradalmi intézőhöz Pusztavaca, Pestmegye. 6432

Mén-eladás.
Az alsóoldvái uradalmi főbirtokosától 3 db kiválóan fejlett, tenyésztésre alkalmas 27-éves Nori-mén eladó. Érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást, a főbirtok számtartóság, Alsóoldván, Zalamegye. 6450

Jármas ökrök, tinók, lovak, sertések és juhok.
tenyész- vagy használati állatok beszerzésére megbízásokat elfogad és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan, direkt forrásokból közvetíti az Erdélyi Gazdasági Egylet védnöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvárt.
Szentgyörgy-utca 2. sz.
Telefon 311.

Vöröstarka tinó és üsző
teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyiszintén jármas és beállítású ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő
friss fejős tehének

előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők kitélezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat.

Klein Márton, Nemes Dömölk.
Vasut, posta Kis-Czell. 1694

Vöröstarka tinó és üsző
teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyiszintén jármas és beállítású ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő
friss fejős tehének

előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők kitélezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat.

Henrik Ignác fia
Szalónak (Vasm.) 5751

Bonyhádi faj,
tenyész- és beállítási állatok beszerzésére megbízásokat elfogad, felelőség mellett szállít és direkt forrásokból közvetít, ugyiszinté birtokán állandóan tart különféle jószágot eladásra

Klein Pál
Baranya-Mágocs. 1082

Országosan törzskönyvezett Heves-i telivér tenyészetünkből **tuberkulinra nem reagáló telivér simmenthali bikák** a ráczal-bikák mási félvér tenyészetünkből pedig **magasvérű felivér simmenthali bikák** kerülnek eladásra. 2133

Pajzs Gyula
gazdasága
Ráczalmás
Féjermegye (vasut, hajó, Budapest környékbeli telefon).

Vöröstarka tinó és üsző
teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyiszintén jármas és beállítású ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő
friss fejős tehének

előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők kitélezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat.

Klein Márton, Nemes Dömölk.
Vasut, posta Kis-Czell. 1694

Növendék és lekötni-való, vöröstarka ökröket, tinókat és üszőborjakat 1, 2, 3 és 4 évesek, elsőrendű Baranya, Tolna-azaz Bonyhávidéki, és jármas ökröket bármikor szállításra ajánl

Neizer Antal
Dombóvár, Tolna. 2571

Eladó lovak és csikók. Lótenyésztés felhagyása folytán eladó a közép-inkázi bégazdaságon (Veszprém. pr. Tűskevár), eladó 6 darab szép anyakancza és 15 darab különböző korú csikó. Választva is eladók, esetleg szarvasmarhákra vagy juhokra becsérélendők. 6516

Növendék és lekötni-való, vöröstarka ökröket, tinókat és üszőborjakat 1, 2, 3 és 4 évesek, elsőrendű Baranya, Tolna-azaz Bonyhávidéki, és jármas ökröket bármikor szállításra ajánl

Neizer Antal
Dombóvár, Tolna. 2571

Eladó lovak és csikók. Lótenyésztés felhagyása folytán eladó a közép-inkázi bégazdaságon (Veszprém. pr. Tűskevár), eladó 6 darab szép anyakancza és 15 darab különböző korú csikó. Választva is eladók, esetleg szarvasmarhákra vagy juhokra becsérélendők. 6516

Gazdák figyelmébe!
Nincs takarmányhiány!
ha száma- és töreklével rendelkeznek, forduljanak alulírott-hoz, hol

ERŐTAKARMÁNYOK
mindenkor, sőt december-májusi szállításra is legjuttányosabban beszerezhetők. Mindennemű

korpa-félék, malom-konkoly, melassze-erőtakarmányok és **DERBYMELASSZE.**
Takarmánylisztek, szárított tengerimoslék, olajpogácsák, malatácsira stb.

erőtakarmányfélék. Kiv. natr. arjogyzékkal készítséggel szolg. l. a

Köz- és mezőgazdasági szakbizományi iroda
JAULUSZ I. JÁNOS
Budapest, VI., Kemnitz-ut. 21.

Baromfi-tenyésztési
összes tudnivalókat kitűnően ismereti Hrablaynak 35 baromfi-fajra munkája. Kapható **Baromfi-tenyésztési** heti-szaklap szerkesztésében Rákosszigeten 1 koronáért. 6274

Mezőhegyesi
ménésbirtoktól vásárolt prima 81 kilogrammos tiszta vetőbuzza nagy mennyiségben is kapható, mezőhegyesi állomásra szállítva jutányos áron. Előre Adolf és fia cégénél Pécsán, Arad-megye. 6407

Sortésokat
azonnali vagy későbbi átvételre 2891

legjobb árértékűt:
LÁSZLÓ JENŐ
Bpest, V. Zoltán-u. 18.

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék ökrök és üszőborjakat ugyiszintén legprimább lekötni való és

jármas ökreit legjutányosabb áron ajánlanak:

Klein Testvérek
kis-czelli kereskedők.
Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadtatnak.

400-600 q
magyar kincses burgonya, vevő eljárt szakjában az Csajka állomás (Szombathely-Pinkafői vasut), jutányosan kapható, Szabó Ernő, Bucsú, (Vas-megye). 6514

Keresetetik
egy 184 cm. magas pej színű 4-5 éves crés csontozatú kocsiló. Ajánlatok az ár megjelölésével „Uradalmi tisztartóság, Ötvöses, u. p. Arad”

400-600 q
magyar kincses burgonya, vevő eljárt szakjában az Csajka állomás (Szombathely-Pinkafői vasut), jutányosan kapható, Szabó Ernő, Bucsú, (Vas-megye). 6514

Keresetetik
egy 184 cm. magas pej színű 4-5 éves crés csontozatú kocsiló. Ajánlatok az ár megjelölésével „Uradalmi tisztartóság, Ötvöses, u. p. Arad”

Vegyesek
Gyümölcskosarak fedésére tiszta, egyszerű használt, sűrű és könnyű **jutaszövet,** darabokra vágva **kilója 26 fillér**

Nagel Adolf,
zsák és ponyva nagyraktárában.
Legjobb és legolcsóbb egyszerű használt **vizmentes ponyvák,**
Gyümölcs- és dió-Zsákok,
Kölcsönponyvák, kölcsönzsákok,
Budapest, V., Arany János-u. 10.

Montafoni tehenészet
eladó.
Van 35 tehén, 10 üszőborju, egy bika.
Megtekinthetők
Székely-Udvarhelyen,
Ugron Lázárné gazdaságában. 6448
Ára 7000 forint.

Gazdasági tanácsadó.
Uradalmi és gazdasági tanácsadókat, jövedelmezőségi és üzemterveket véleményez; osztály létesítésében, parcellázásokban, vasúti kizárásokban előmért tekinthető perbeli és peren kívüli megbízható szakértői véleményeket ad; hosszú éveken át szerzett széleskörű sokoldalú gyakorlati alapján

Lóherer Andor
közgazdasági író, volt bankbecslő és uradalmi kormányzó.
Budapest, VIII., József-körút 19., III. em. 6. 6489

Lenmagot
minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett **5953 vásárol**
Krausz Hugó
terménykiváltó tiszte
Budapest V. Szabadság-tér 6

Hirdet...
A le...
Botóit...
Maj...
hosszabb...
tal...
gázdaságok...
azonnali...
ténendő...
bel...
gyári...
előnyben...
re...
tok...
bizony...
családi...
tési...
igény...
Justus...
Izidó...
küldendő...

900 holdas...
erősebb...
meg...
keresetik...
gyobb...
gazd...
szolgálati...
birtok...
delk...
E...
tokkal...
ellátó...
vissza...
nem...
Lajos...
Hedra...

A bar...
történel...
15-én...
leg...
1-én...
botóit...
tróki...
ese...
Előnyben...
re...
ségi...
tanít...
ember...
ki...
hivatko...
másolat...
kérvény...
nem...
küldet...
birtok...
Lőrinc...
k...

Intéző...
keresetik...
egy...
nagy...
Csak...
hossz...
ziv...
gazdas...
szolgálati...
hunk...
Aján...
mások...
nem...
küldet...
zsef...
Tolna-Tama...

P...
röki...
állás...
évi...
fizetés...
mellet...
Cas...
tanít...
lyázh...
A...
vezetés...
részes...
tisztartó...
G...

Öz...
Mihály...
1905...
jann...
szám...
Pály...
kij...
gazda...
keresked...
rel...
vezetés...
raktár...
tejt...
termelés...
vább...
a gar...
vezetés...
birtok...
és...
magyar...
és...
ban...
és...
retnek...
ho...
szontrán...
szerel...
a...
tisztis...
e...
reczen...
nyu...

Gép...
jannár...
el...
az...
össze...
zele...
és...
vissza...
munka...
Ajánlatok...
tokkal...
a...
Lugoson...
h...

keresetik...
hold...
nagy...
Szlavon...
száll...
és...
kik...
intellig...
tel...
Javá...
fizetés...
m...
lakás...
meg...
padlás...
és...
leh...
kukorica...
nyitvány...
dono...
birtokosho...

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútállomással szemben.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

Burgonya-szárító! Burgonya-liszt!

Az ezekhez szükséges gépeket szállítja

Drössler Károly

csász. kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár
BUDAPEST, Váci-körút 59.

Szállít továbbá a legutányosabb áron legújabb rendszerű lokomobilokat, szab. gőzcséplőgépeket, szalmakaszalozókat, járgányos cséplőkészleteket, gabonatisztító rostákat, fűkaszáló- és aratógépeket, szab. tolókerékű vetőgépeket, szecsavágókat, répvágókat, kukoriczamorzsolókat, egytemes ekéket, 2- és 3-vasu ekéket, szab. burgonyaarató (kiemelő) és minden a gazdasági szakmába vágó gépeket.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.
Képviselek és ügynökök felvételnek.

2396

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR r.-t.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáklya-utca 3. sz.

Vasöntőde, gép- és rézműgyár.

SPECIÁL GÉPGYÁR

Szeszgyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító, és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Atalakit meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK.

Nemzetközi szeszértékesítő és erjesztő iparkiallítás. Bécs, 1904.

Nagy állami érem.

Legmagasabb kitüntetés

TELJES TEJSZÖVETKEZETI BERENDEZÉSEKET

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR
FUCHS és SCHLICHTER, BUDAPEST, VI., Jász-utca 7. sz.

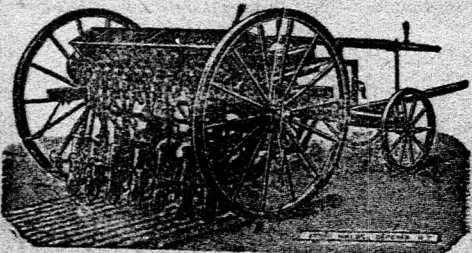
KÜLÖNLEGESSÉG:
„SVÉD GLOBE SEPARATOR“

VAJKIVITEL: Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját és túrót évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb áron veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ.

Budapest, V-ik kerület, Külső Váci-ut 80-ik szám.

Ajánlja saját gyártmányú, könnyű és szilárd kivitelű, tolókerékes

rendszerű **szorvető gépeit,**

melyek bármilyen talajon váltófogaskerekek kicserélése nélkül, csupán egyszerű szabályozással minden gabonanemhez jól használhatók.

Mindennemű gazdasági gépek.

HASZNÁLT ÉS JAVÍTOTT
locomobilok és gőzcséplő-gépekben
AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB RAKTÁRA

Locomobilok

és gőzcséplőgépekre
csereüzletek köttetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Kedvező árak, előnyös fizetési feltételek.

ŐSZI SZÁNTÁSHOZ!!

feltűnően könnyű és biztos járásu s legtökéletesebb munkateljesítési

teljesen új szerkezetű **„KETTŐS EKÉKET“**

hozok forgalomba, melyekből megkeresésre készséggel küldök próbára megtartási kötelezettség nélkül mintadarabot.

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyár.

VEZÉRKÉPVISELŐ: SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

„Pátria” nyomdai részvénytársaság nyomása, az Első magyar Papíripar r.-t. papírosán, Budapest IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

K

AZ OR

Az országos ma

Nem t
Egész évre 20 kor

AZ „OMG

Ülésna

1904. október 2

„ ” 2

„ ” 2

az Országos

műszak

1904. évi okt. h

a „Köztelken” t

Tárgyak

1. Jelentés

eredményéről.

2. Jelentés

bálás eredménye

3. Motoros

megvitatása.

Szállítási ig

Az utóbbi

fordulnak hozzá

állításáért, hogy

heltetést okoz e

Erre való t

határozatából ez

szére fogunk sz

tani, akik azok k

darabonkint 20

Kérjük ennél fogv

állításáért hozz

hogy levelükkel

kiállítandó igaz

fillérenyi bélyeget

Ezen intézk

MAGYAR

BUDAPE

Gabona oszt

Erotakarmán

Tenyé szállat

Alaptöke: 5

visszatéríté

Prospec